

Comité de
Redacció de
TVV

Sext informe
anual

Febrer 2003

Índex

| | |
|--|-----------|
| 1.- Preàmbul..... | 7 |
| 2.- Política..... | 15 |
| 2.1.- El PP, un tracte diferenciat..... | 15 |
| 2.1.1.- Zaplana o el culte a la personalitat | |
| 2.1.2.- Camps, el candidat | |
| 2.2.- L'oposició: la manipulació o el no res..... | 24 |
| 2.2.1.- Els que no apareixen | |
| 2.2.2.- El PSPV-PSOE: la informació dirigida | |
| 2.2.3.- Destacar les desavinences | |
| 2.2.4.- Zapatero i el PHN | |
| 2.2.5.- Pla i el València CF | |
| 2.2.6.- Altres tècniques | |
| 2.2.7.- Últimes tendències: les desqualificacions personals | |
| 2.3.- El cas 'Aigües de València'..... | 36 |
| 3.- Alguns grans temes..... | 42 |
| 3.1.- Vaga del 20-J: normalitat a tota costa..... | 42 |
| 3.1.1.- L'avanç de les 12 prepara el terreny | |
| 3.1.2.- L'informatiu del migdia fixa la doctrina | |
| 3.1.3.- A la nit, comença la reculada | |
| 3.2.- El Prestige: només una catàstrofe..... | 58 |
| 3.3.- El PHN. Manual per a manipuladors..... | 64 |
| 3.3.1.- La Fundació per una Nova Cultura de l'Aigua no existeix a Canal 9 | |
| 3.3.2.- Debat a les Corts Valencianes sobre el PHN | |
| 3.3.3.- Bombardeig informatiu sobre les bondats del PHN i silenci davant els que discrepen | |

- 3.3.4.- Convenció Ramsar a València
- 3.3.5.- La manifestació anti-PHN de València
- 3.3.6.- Dossiers a la carta
- 3.3.7.- Al dictat del PP
- 3.3.8.- Les convencions de gener
- 3.3.9.- El miniespai diari de propaganda sobre el PHN
- 3.3.10.- Canal 9 promou manifestacions
- 3.3.11.- Des de Brussel· les, però només una part
- 3.3.12.- Els regants del Xúquer no ixen si critiquen el Pla Hidrològic Nacional
- 3.3.13.- Les declaracions de l'oposició solen anar precedides i seguides de les del PP
- 3.3.14.- La crescuda de l'Ebre s'usa per a demostrar que sobra aigua

4.- Economia: Espanya va bé i la CV és la millor.....85

4.1.- Projectes emblemàtics, deute i pressupostos..... 86

- 4.1.1.- Terra Mítica
- 4.1.2.- La Ciutat de les Arts i de les Ciències
- 4.1.3.- L'informe del Síndic de Comptes
- 4.1.4.- Els pressupostos de la Generalitat

4.2. El Producte Interior Brut..... 89

- 4.2.1.- PIB-3r trimestre, 2002

4.3.- La inflació..... 91

- 4.3.1.- IPC-Desembre 2002 i balanç any 2002

4.4.- El mercat laboral: l'INEM, l'EPA, i la SS..... 92

- 4.4.1.- Atur registrat a l'INEM
- 4.4.2.- EPA (Enquesta de Població Activa)
- 4.4.3.- Afiliació a la Seguretat Social

4.5. Informes i estadístiques: només se'n fan ressò si són positives..... 102

- 4.5.1.- La crisi del moble
- 4.5.2.- La campanya turística
- 4.5.3.- De la Corona d'Aragó, ni parlar-ne

| | |
|---|------------|
| 4.6.- La rectificació del 'decretazo'..... | 110 |
| 4.6.1.- Debat al Congrés | |
| 4.6.2.- Els empresaris alcen la veu | |
| 4.7.- La supressió de l'IAE..... | 112 |

5.- Cultura:

les produccions en valencià no concursen.....114

| | |
|--|------------|
| 5.1.- La Pantoja ix, Raimon no..... | 114 |
|--|------------|

| | |
|--|------------|
| 5.2.- La cultura en valencià no concurse..... | 115 |
|--|------------|

| | |
|--|------------|
| 5.3.- Poca atenció als llibres..... | 117 |
|--|------------|

| | |
|--|------------|
| 5.4.- Els músics preferits..... | 118 |
|--|------------|

| | |
|---|------------|
| 5.5.- L'escola valenciana, discriminada..... | 118 |
|---|------------|

| | |
|---|------------|
| 5.6.- El valencià no és notícia a Canal 9..... | 119 |
|---|------------|

| | |
|--|------------|
| 5.7.- El valencià dels informatius..... | 120 |
|--|------------|

| | |
|--|------------|
| 5.8.- Infraestructures culturals..... | 122 |
|--|------------|

5.8.1.- El Teatre Romà de Sagunt

5.8.2.- El Centre del Carne

6.- Societat: som els millors.....124

| | |
|---|-------------------|
| 6.1.- Mirar-se el melic..... | 124 |
| 6.2.- Ecologia i medi ambient..... | 125 |
| 6.2.1.- Ni ecologistes... | |
| 6.2.2.- ...ni científics crítics | |
| 6.2.3.- Els temporals. Molta espectacularitat, poca profunditat | |
| 6.3.- Inici del curs escolar..... | 127 |
| 6.4.- Els sindicats no compten..... | 128 |
| 6.5.- Els xiulets, si no convenen, s'amaguen..... | 129 |
| 6.6.- Protestes ciutadanes..... | 130 |
| 6.6.1.- Els menjadors escolars | |
| 6.6.2.- Les llistes d'espera | |
| 6.6.3.- Fervasa rebenta | |
| 6.6.4.- Propietaris contra els abusos urbanístics | |
| 6.7.- El dia dels valencians no s'ha de protestar..... | 133 |
| 6.8.- La immigració..... | 134 |
| <u>7.- Privatització: silenci i censura.....</u> | <u>135</u> |
| 7.1.- Fruit d'una gestió..... | 136 |
| 7.2.- Incompliments sistemàtics..... | 140 |
| 7.3.- Privatitzar no és solució..... | 141 |
| 7.4.- Silenci informatiu..... | 143 |
| <u>8.- Assumptes interns.....</u> | <u>145</u> |

8.1.- Autobombo vs. censura.....146

8.1.1.- Índexs d'audiència

8.1.2.- Villaescusa vs. Villaescusa

8.1.3.- Parlant de denúncies: el que no es dóna

8.1.4.- Genoveva Reig i els treballadors de Canal 9

8.2.- Altres assumptes interns:

els assumptes camuflats.....162

8.2.1.- Blanques o Negres

8.2.2.- El Comentari

8.3.- Del Comité de Redacció.....166

9.- Apocalypse Nou: trivialitats, frivolitats i sang.....172

**9.1.- Una d'Apocalypse Nou
(paradigmàtica).....173**

9.1.1.- Més *Bloody*, mare...!

9.1.2.- Assortiment variat...

**9.2.- Els mons de
YUPPI.....184**

10.- Algunes omissions.....188

11.- Conclusió..... 194

12.- Annexos.....196

| | |
|--|------------|
| 12.1.- Taules de presència dels principals polítics | |
| <i>durant el 2002.....</i> | 196 |
| 12.2.- Anàlisi per temes dels continguts | |
| <i>dels informatius de TVV.....</i> | 202 |

1.- Preàmbul

El present informe és fruit del treball del Comitè de Redacció de Televisió Valenciana, elegit democràticament entre els membres de la redacció el 8 març del 2002, tal com descriu el capítol sèptim del l'Estatut Professional de la Redacció. En la composició actual, el Comitè de Redacció està format per Gabriel Vallés, Roberto Ortín, Josep Manuel Alcañiz, Onofre Sanmartín i Innocenci Ortín.

L'informe que ara es presenta abraça l'activitat dels Serveis Informatius de Televisió Valenciana des de final de desembre del 2001 (on acaba l'informe anterior) fins al 14 de febrer del 2003, data en què hem considerat que calia donar per finalitzat este treball. L'informe, tot i voler abastar el màxim possible, s'ha hagut de centrar només en l'informatiu diari Notícies 9, concretament en la primera i la segona edició. El gran volum d'informació que emet Televisió Valenciana en els diversos espais i programes informatius ens ha obligat a restringir-nos a estes edicions. Són, a més, les que més audiència tenen i les que marquen d'alguna manera la línia informativa de TVV. Molt al nostre pesar, s'han quedat fora de l'anàlisi altres edicions de l'informatiu i programes com Dossiers, Bon dia Comunitat Valenciana, Medi Ambient, Europa al Dia, Notícies del Món, Punt de Mira, Solidaris, Colp d'Ull, Panorama d'Actualitat i els programes especialitzats en informació esportiva, entre d'altres.

El PP rep un tracte de favor

L'informe està dividit en diversos capítols temàtics i un annex on s'inclouen algunes taules estadístiques. En primer lloc, ens hem ocupat de la informació política i podem dir, com a conclusió general, que Televisió Valenciana persevera en els seus tics habituals de tractar de manera diferent el Partit Popular i la resta de partits de l'oposició. La diferència de tracte en favor del partit en el poder resulta evident quan mirem, per exemple, el temps d'informació dedicat a Eduardo Zaplana o Francesc Camps, els polítics millor tractats per TVV. En canvi, el partit de l'oposició que més apareix, el PSPV-PSOE, no és tractat amb el mateix guant de seda; més encara, diríem que a voltes s'usa amb ell un llenguatge molt punyent i que es busca destacar les desavinences entre els seus líders o les declaracions que els poden perjudicar electoralment. Perquè, és evident, la proximitat d'una consulta electoral s'ha fet sentir. Els altres partits de l'oposició a penes existeixen per a Televisió Valenciana.

La vaga que no va existir

Un altre capítol està dedicat a tres grans temes que han centrat bona part de l'atenció informativa dels mitjans de comunicació durant este període. El primer és la vaga general convocada pels sindicats majoritaris el 20 de juny. Dissortadament, aquell dia Televisió Valenciana no va complir amb la seua finalitat d'informar

d'una forma veraç, objectiva i equilibrada com és obligació d'una televisió pública. En línies generals, podem dir que TVV es va sumar a la consigna del Govern de dir que la vaga no existia i que la normalitat era la nota dominant. L'autèntica informació va brillar aquell dia per la seua absència i els informatius de Canal 9 es van convertir en un instrument de propaganda pur i dur.

El Prestige: només una catàstrofe natural

La catàstrofe del petrolier *Prestige* en aigües gallegues és el segon dels grans temes analitzats. En este cas, la línia informativa es torna més subtil i Televisió Valenciana ofereix una gran quantitat d'imatges de la tragèdia i de les seues conseqüències. Però en una segona lectura, es troba a faltar en la informació de TVV tot allò que fa referència a les possibles responsabilitats polítiques de membres del Govern. La catàstrofe del *Prestige* sembla, així, fruit de la fatalitat, de la mala sort, del mal oratge. I res més. La gran mobilització ciutadana a la mateixa Galícia i a la resta d'Espanya expressant la solidaritat amb el poble gallec també es minimitzada.

El PHN: una informació maniquea

Davant del Pla Hidrològic Nacional, Televisió Valenciana ha pres una posició absolutament maniquea, on es qualifica d'antivalencians els que s'oposen, per una raó o per una altra, a estes obres. Si hi ha una manifestació a València contra el PHN, ha

sigut perquè han vingut de fora a manifestar-se, segons TVV. En canvi, la televisió pública valenciana no té inconvenient a fer campanya activa per una manifestació a favor del PHN i li dedica, fins i tot, una secció diària. Les veus discrepants de científics o d'organitzacions ecologistes són silenciades sistemàticament.

La crisi iraquiana

Durant la redacció d'este informe, un altre gran tema ha centrat l'atenció informativa dels mitjans de comunicació. Parlem de l'amenaça d'una guerra a l'Iraq. Des del Comité de Redacció hem observat amb preocupació com els serveis informatius han tendit a donar més rellevància a les posicions del Govern i no han tingut la mateixa consideració amb les mobilitzacions ciutadanes. Així, les manifestacions contra la guerra que hi va haver a les capitals valencianes van tindre un tractament informatiu que no considerem adequat si tenim en compte la gran quantitat de ciutadans que van eixir al carrer a manifestar-se. En la Segona Edició de l'informatiu del 15 de febrer, la manifestació de València (una de les més grans de la història de la ciutat) només va meréixer 40 segons, la d'Alacant 7 segons i la de Castelló 4 segons. Això va motivar una nota de protesta del Comité de Redacció el 17 de febrer del 2003, però l'anàlisi en profunditat seràja matèria del pròxim informe.

Vivim en un paradís

L'economia mereix un capítol a banda en este informe. La conclusió general és que per als informatius de TVV, els valencians vivim en un paradís econòmic on es crea ocupació, la inflació no puja de forma preocupant i no hi ha cap sector econòmic en crisi. Per descomptat, quan es dóna dades de l'Enquesta de Població Activa, de la inflació o del Producte Interior Brut, es fa autèntics jocs malabars per a destacar només aquells aspectes positius i amagar-ne els negatius. Els informes econòmics i les estadístiques només tenen un lloc en els informatius de TVV si són positius. Si no és així, directament no es donen.

La cultura en valencià no existeix

El Comité de Redacció també ha constatat una preocupant deixadesa pel que fa a la informació cultural, sobretot si té a veure amb la cultura en valencià. Considerem inacceptable que la televisió pública valenciana, un dels objectius de la qual és afavorir l'ús social de la nostra llengua tinga tan poca sensibilitat en este camp. Per posar algun exemple, Canal 9 no va informar de l'última edició dels Premis Octubre, uns dels més importants dels que es concedeixen a la Comunitat Valenciana. O la poca atenció que s'ha dedicat a la cobertura d'un fet tan important com les Trobades d'Escoles en Valencià organitzades per la Federació Escola Valenciana.

Som els millors

La tendència a la hipèrbole quan es tracta de situar els valencians en un suposat rànquing també és un fet que preocupa el Comitè de Redacció. Per a TVV, qualsevol cosa feta a la Comunitat Valenciana és *única al món*. I els valencians, senzillament, *som els millors*. El pitjor és que esta tendència a voler fer-nos creure que vivim en un món ideal amaga els conflictes que s'encaboten a negar esta idea. Així, en els informatius de Canal 9 no solen tindre cabuda les protestes ciutadanes, les associacions cíviques reivindicatives, els sindicats o els col·lectius veïnals que denuncien algun problema.

Privatització de RTVV: silenci còmplice

La privatització de la gestió de RTVV, un projecte expressat reiteradament pel govern de la Generalitat, ha centrat en els últims mesos l'atenció dels treballadors i de les treballadores de l'ens públic i de les seues societats. Però també d'una bona part de la societat valenciana que ha expressat públicament en moltes ocasions el seu rebuig a este projecte. El Comitè de Redacció també se suma a estes veus que pensen que la Televisió Valenciana ha de ser pública, en valencià i de qualitat, i que només preservant el seu caràcter públic podrà complir els objectius fundacionals expressats en la Llei de Creació de RTVV. Però el debat sobre el model de televisió no s'ha pogut veure a les

pantalles de la TVV. No s'ha emés ni una sola imatge dels actes protagonitzats pels treballadors d'esta casa en contra de la privatització. Canal 9 tampoc no s'ha fet ressò de la constitució de la Plataforma per uns Mitjans de Comunicació Públics al Servei dels Ciutadans i de la Democràcia, que agrupa un amplíssim col·lectiu d'entitats cíviques, polítiques, sindicals, culturals i de tota classe. Només s'ha cobert dos sessions de les Corts sobre esta qüestió. I només després de molts mesos, Canal 9 s'ha dignat a emetre unes breus declaracions del president del Comité d'Empresa de RTVV.

Assumptes interns

Hem dedicat també una part de l'informe a parlar d'allò que la direcció de TVV considera *assumptes interns* i sobre els quals té una política peculiar. Així, són matèria d'anàlisi les informacions que només són autopromoció basada en les xifres d'audiència, el tractament informatiu del jutí al director general de RTVV, Josep Vicent Villaescusa, els miniespais **Blanques o Negres** i **El Comentari**, o les relacions entre els directius de TVV i el Comité de Redacció.

Trivialitats, successos i omissions

Les trivialitats, les frivolitats i els successos continuen ocupant una bona part dels nostres informatius i resten un temps preciós a altres notícies més transcendents. Això no és cap novetat, però continua passant i també mereix un apartat. Com també hem dedicat un capítol a les omissions, aquelles informacions que han sigut recollides per altres mitjans de comunicació però que, per diversos motius, han resultat incòmodes per a TVV.

Una reflexió per a acabar

Finalment, una reflexió. Tot i la quantitat de fets denunciabls que atempten contra els principis que inspiren la Llei de Creació de RTVV, tot i la precarietat de mitjans de què ha disposat este Comité de Redacció i tots els que ens han precedit, considerem que és important el fet d'haver pogut elaborar este informe amb total llibertat. També cal dir que, gràcies a l'esforç i el treball de bons professionals d'esta casa, comptem amb espais fets amb una gran dignitat. Els membres del Comité de Redacció ens sentim orgullosos de treballar en una televisió pública i pensem que disposem d'instruments molt valuosos com l'Estatut Professional de la Redacció per a contribuir a mantindre este caràcter de servei públic. Només caldria que els directius actuals de TVV també s'ho cregueren de veritat.

2.- Política

2.1.- El Partit Popular: un tracte diferenciat

Potser, el títol d'este apartat indueix a engany. El Partit Popular és un partit especialment ben tractat en els informatius de Televisió Valenciana, però seria més adequat dir que els que reben un tracte diferenciat són determinats polítics del Partit Popular. Concretament, dos polítics del PP: Eduardo Zaplana i Francesc Camps. Evidentment, Televisió Valenciana cuida molt les aparicions de José María Aznar i d'alguns ministres. Però això entra dins de les previsions. Estos dos casos es va molt més enllà i arriben a extrems que podríem qualificar de patètics si no fóra perquè estem assistint a un bombardeig de propaganda d'una magnitud poques vegades vista.

2.1.1.- Zaplana o el culte a la personalitat

Eduardo Zaplana és el polític favorit dels informatius de TVV. Ho era com a president de la Generalitat i, curiosament, ho continua sent després d'haver deixat el càrrec per a ser ministre. Diríem que és pràcticament impossible trobar en TVV el més mínim apunt de crítica envers les seues actuacions: Eduardo Zaplana és una persona capaç, un treballador incansable que sempre aconsegueix

el que es proposa per a benefici de tots els valencians. I quan no ho aconsegueix, no importa. També és un èxit si fem cas dels informatius de Televisió Valenciana.

Un dels casos més sonats ha sigut l'aspiració no dissimulada d'Eduardo Zaplana de presidir el Comité Europeu de les Regions. Fins i tot, va comparéixer a petició pròpia a les Corts Valencianes el novembre del 2001 per a informar d'este assumpte. Els informatius de TVV ja havien donat l'elecció pràcticament per feta. Però vet ací que, per determinades circumstàncies, Zaplana s'hagué de conformar amb la vicepresidència i no serà fins al 2004 quan podrà ser president. Tot i això, per a Televisió Valenciana és un èxit. Així és presentat en la segona edició de l'informatiu del 6 de febrer del 2002.

És la notícia del dia. Arriba d'Europa però ens toca molt directament. Primer, perquè el president de la Generalitat ha sigut nomenat vicepresident del Comité de les Regions i s'ha arribat a un consens amb els socialistes europeus perquè ocupe la presidència a partir del 2004. També perquè, per primera volta, la vicepresidència d'este organisme té un estatut propi. Entre altres atribucions i durant estos dos primers anys, Eduardo Zaplana serà la cara del Comité de les Regions davant el Govern de la Unió.

A banda de les consideracions que es pot fer sobre la idea que este text dóna de la informació europea (què vol dir exactament que una notícia "arriba d'Europa però ens toca molt directament"? No som europeus els valencians?) resulta evident que ser

vicepresident, quan s'aspirava a la presidència, no deixa de ser un fracàs que s'intenta disfressar per mitjà de rodolins lingüístics. Els diaris del 7 de febrer són més directes.

- **El Mundo:** *Zaplana reprocha al PSOE su 'torpeza' y 'falta de lealtad' en el Comité de las Regiones.*
- **El País:** *Zaplana considera 'un éxito sin precedentes' ser vicepresidente del Comité de las Regiones. La oposición critica su 'patinazo político' al dar por supuesto que iba a ser presidente.*
- **Levante:** *Zaplana insiste en que presidirá el Comité aunque no siga al frente del Consell en 2004. El jefe del Consell ve 'un éxito sin precedentes' asumir la primera de las catorce vicepresidencias tres meses después de presumir en las Cortes que sería ya presidente.*

El moment més brillant de l'any per a Eduardo Zaplana ha sigut el seu nomenament com a ministre de Treball. També és un dia especial per als informatius de Televisió Valenciana. La segona edició de l'informatiu del 9 de juliol del 2002 s'obri amb estes paraules:

Compromís complit. Eduardo Zaplana renuncia al càrec de president de la Generalitat després de ser nomenat ministre de Treball per José María Aznar en la remodelació del Govern. El fins ara titular del Consell compleix així la promesa de no estar en el càrec més de 8 anys. José Luis Olivas assumirà la presidència de la Generalitat en funcions

i Francesc Camps serà elegit pel Partit Popular candidat a la presidència.

El text parla per ell mateix. D'una banda, deixar la presidència de la Generalitat per a fer-se càrec del Ministeri de Treball equival a complir el compromís de no governar més de 8 anys. I també resulta interessant observar com ja s'anticipa que el Partit Popular elegirà Camps com a candidat. Tot decidit: els valencians no ens hem de preocupar de res.

La designació d'Eduardo Zaplana forma part d'una remodelació del Govern que afecta diversos ministeris, però en cap moment no s'expliquen les causes que l'han provocada. N'hi ha prou amb la voluntat de José María Aznar de canviar de ministres, ell en sabrà les raons. Ara bé, per a Televisió Valenciana el nomenament de Zaplana és un gran encert si mirem el balanç de la seua gestió al capdavant de la Generalitat. Això és el que s'explica en un vídeo que s'emet en la segona edició del 9 de juliol i que es repeteix en la primera edició del dia 10. Tot i ser una miqueta llarg, val la pena reproduir el text íntegrament perquè resumeix la imatge que Televisió Valenciana ha intentat donar de la gestió d'Eduardo Zaplana en estos últims anys. Esta n'és l'entradeta:

Eduardo Zaplana assumeix el Ministeri de Treball i té l'aval de la faena feta a la Comunitat Valenciana. Més de tres-cents mil llocs de treball creats en els últims tres anys i una de les taxes de desocupació més baixes d'Espanya. Durant els set anys que Zaplana ha presidit la Generalitat,

s'han aconseguit importants avanços econòmics i socials i la resolució de conflictes com el de la llengua.

El text repassa el que ha sigut la gestió d'Eduardo Zaplana des d'una òptica molt personal.

Tretze de juny de 1999. Eduardo Zaplana revalida la victòria electoral de l'any 95 a la Comunitat Valenciana, però el que havia sigut una majoria simple quatre anys abans es converteix en majoria absoluta. En la gestió del primer govern Zaplana destaquen els èxits en infraestructures com la conclusió de l'autovia València-Madrid, paralitzada durant anys per falta d'acord entre el governs central i els autonòmics de Castella-la Manxa i la Comunitat Valenciana. L'acord a què no havien arribat tres administracions socialistes, l'aconsegueix Zaplana, amb una capacitat per al diàleg que marcarà les seues actuacions polítiques de cara al futur.

Inaugurada l'A3, no hi ha ni un dia per a la relaxació, i fruit d'eixa voluntat és el compromís que s'aconsegueix del govern central perquè un tren d'Alta Velocitat enllace Madrid i la Comunitat Valenciana en, a penes, hora i mitja. Milloren les comunicacions, i paral·lelament, Eduardo Zaplana posa en marxa un pla estratègic per a desestacionar el turisme. És a dir, que la nostra comunitat siga visitada durant tot l'any. La Ciutat de les Arts i de les Ciències a València i el parc temàtic Terra Mítica a Benidorm són ja nous pols d'atracció als quals s'afegirà la Ciutat de la Llum d'Alacant, un macroprojecte on conviuran els estudis cinematogràfics i un parc d'oci dedicat al cine. Amb estes fites aconseguides, Eduardo Zaplana presenta l'any 99 un programa electoral amb una promesa que pareix arriscada: crear 150.000 llocs de treball en 4 anys. Hui encara queda quasi un any, però l'objectiu està més que acomplit. Les dades del Servei Valencià d'Ocupació parlen de 310.000 llocs de treball creats, més del doble del

que s'havia promés. La taxa de desocupació ha quedat en el 6'7%, dos punts per davall de la mitjana espanyola, i en concret a la província de Castelló, està situada per davall del 5%, índex que es considera la barrera de la plena ocupació tècnica.

La contundència dels números és difícilment superable. Però en el balanç de la gestió d'Eduardo Zaplana no es poden oblidar consecucions com ara la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que suposa la pau lingüística després de dècades de confrontació. I és que la consideració cap a diferents sensibilitats ha sigut una constant en la forma de fer política d'Eduardo Zaplana. Al costat de polítiques socials progressistes com la llei de parelles de fet o la llei de drogodependències, el govern Zaplana ha fet un Pla de la Família on s'atenen altres demandes socials basades en un model tradicional.

La reducció de les llistes d'espera ha sigut un dels principals objectius acomplits en el terreny sanitari, però no l'únic. Amb la creació de l'Hospital de la Ribera, Eduardo Zaplana, posa en marxa un nou model de gestió de la Sanitat, basat a garantir el servici públic a través de la gestió privada. De nou, la resta d'Espanya ha de girar la mirada cap a la Comunitat Valenciana, que es converteix en un referent polític. Bona prova d'això és el nou model de finançament autonòmic. Este debat espinós, estarà basat finalment en la proposta Zaplana, que aconseguí posar d'acord aspiracions que temps arrere pareixien irreconciliables.

En el Comité de les Regions, Eduardo Zaplana ha mantingut un altre front polític obert, convençut que la Comunitat Valenciana pot aportar tant a Europa com mereix rebre de les regions més riques.

Un text on s'incompleixen sistemàticament els principis de veracitat, imparcialitat i objectivitat, a més de no separar entre informacions i

opinions. Poca cosa més es pot afegir. Només destacar que les activitats d'Eduardo Zaplana com a ministre de Treball han continuat ocupant un lloc preeminent en els informatius de TVV. En alguns casos de forma justificada, com ara les reunions amb els líders sindicals. Però la importància d'altres informacions és més que discutible. Són notícies que no s'haurien donat si el ministre no fóra Zaplana. Un exemple del 28 d'agost:

Reunió a Barcelona entre el president de la Generalitat de Catalunya i el ministre de Treball i Afers Socials. Jordi Pujol i Eduardo Zaplana han conversat durant una hora i mitja sobre la necessitat d'impulsar la col·laboració entre les dos administracions per a desbloquejar el diàleg social. Una entrevista institucional entre dos polítics que mantenen una bona relació que es va iniciar en l'etapa d'Eduardo Zaplana com a president de la Generalitat.

I un altre exemple, ara del 7 de novembre:

Els problemes del sector de l'automòbil amenacen de reduir 500 llocs de treball a la factoria Volkswagen de Pamplona. Per això s'han reunit este matí el ministre de Treball, Eduardo Zaplana, i el president navarrés, Miguel Sanz, amb els responsables d'esta marca a Navarra i els representants sindicals. El ministre ha garantit que es trobarà una solució per a conservar tots els llocs de treball i per a mantindre l'aposta del fabricant de cotxes per Pamplona.

2.1.2.- Camps, el candidat

Si Eduardo Zaplana és el personatge polític millor tractat pels informatius de Televisió Valenciana, podríem dir que Francesc Camps va camí de ser-ho des que es va anunciar que seria el candidat del PP a la presidència de la Generalitat en les eleccions del 2003. Quan Zaplana va ser nomenat ministre de Treball, Camps era delegat del Govern a la Comunitat Valenciana, però per a TVV ja havia sigut proclamat candidat amb totes les de la llei. Així se'ns presenta en els informatius el 12 d'agost.

El candidat del Partit Popular a la Presidència de la Generalitat i delegat del Govern, Francesc Camps, s'ha reunit hui amb un centenar de joves de Noves Generacions a Tavernes de la Valldigna.

A voltes, només es nomena el càrrec de delegat del Govern, però el contingut de la informació és clarament electoralista. El 19 d'agost, es pot sentir açò en els informatius de TVV:

Xàtiva continua celebrant la seua Fira d'Agost. Este matí ha sigut el delegat del Govern a la Comunitat Valenciana qui ha volgut visitar esta festa d'interés nacional. I precisament a la capital de la Costera, Francesc Camps ha assegurat que l'impuls econòmic de les comarques centrals serà un dels punts del programa del Partit Popular per a les pròximes eleccions.

Esta és la tònica habitual del tractament de la figura de Francesc Camps en els informatius durant este període. S'aprofita l'exercici del càrec de delegat del Govern per a promocionar-lo com a cap de cartell electoral. En la majoria dels casos no se sap qui parla, si el delegat del Govern o el candidat del PP.

A partir del 6 de setembre del 2002 ja no hi ha motius per a la confusió. Camps deixa la Delegació del Govern i és només el candidat del PP. Però a pesar de no tindre cap càrec institucional, la seua presència en els informatius és quasi diària. Hi ha un equip d'informadors encarregat de seguir les seues activitats. Una tònica que s'ha mantingut fins al moment de redactar este informe i que a voltes resulta molt difícil de justificar. Tot seguit es mostren alguns exemples de l'activitat de Francesc Camps.

17 de setembre del 2002.

Francesc Camps s'ha reunit amb la direcció del Grup Popular a les Corts per a fer un repàs de l'activitat parlamentària dels últims anys. El candidat a la Generalitat ha dit que durant esta legislatura ja s'ha debatut 18.000 iniciatives i s'ha aprovat vora 30 lleis.

31 d'octubre del 2002.

Que la pilota valenciana arribe a les escoles i que siguen els grans professionals els mestres dels nostres joves. És un dels compromisos de Francesc Camps i així ho ha fet saber a les glòries d'este esport amb qui el candidat

popular a la presidència de la Generalitat ha compartit dinar.

3 de desembre del 2002.

El candidat popular a la Presidència de la Generalitat, Paco Camps, s'ha referit al model territorial d'Espanya, concepte de debat polític en els últims mesos. En la seua visita a les comarques de l'Alcoià i el Comtat. En una vesprada compartida amb els més grans, els jubilats de Banyeres de Mariola, Camps ha dit que el federalisme és retrògrad i que l'Estat de les autonomies és el model del futur.

2.2.- L'oposició: la manipulació o el no res

2.2.1.- Els que no apareixen

En realitat, la major part d'este apartat estarà dedicada al tractament informatiu que rep en Televisió Valenciana el PSPV-PSOE, ja que de la resta de partits de l'oposició l'anàlisi és molt senzilla: pràcticament no existeixen.

Així, la presència d'Esquerra Unida del País Valencià en els informatius és testimonial. Només en casos molt puntuals o quan es dóna cobertura informativa a un ple de les Corts on intervenen tots els portaveus parlamentaris, els líders d'Esquerra Unida (generalment Joan Ribó) tenen dret a un tall de veu, normalment de curta durada, no molt més de 20 segons. Això i algun acte polític

ocasional completen la cobertura informativa que Televisió Valenciana presta a esta força política.

Si la presència d'Esquerra Unida és testimonial, la presència de la resta de forces polítiques de l'oposició, llevat del PSPV, és anecdòtica. Així, Unió Valenciana o el Bloc Nacionalista Valencià, que no tenen representació parlamentària però sí que disposen d'una quantitat de vots respectable i una certa presència als ajuntaments valencians, són pràcticament ignorats. En el cas del Bloc Nacionalista Valencià encara s'ha donat cobertura informativa a algun acte, com ara el congrés que van celebrar el maig del 2002. O la presentació en les seues files de l'exministre socialista Vicent Albero el gener del 2003. En total, no arriba a 10 aparicions en el termini d'un any. Però Unió Valenciana podríem dir que ha desaparegut dels informatius de Televisió Valenciana.

2.2.2.- El PSPV-PSOE: la informació dirigida

El tractament informatiu que es dona als socialistes mereix una anàlisi a banda. Potser la qüestió que més se sol mirar a l'hora d'establir l'equilibri en la informació televisiva referida als partits polítics és allò que s'anomena el minutatge, és a dir, el temps absolut que es dedica a cada partit en els informatius. Però esta dada, tot i ser important, és insuficient. A més, analitzar la quantitat de minuts que s'ha dedicat a cada partit polític en els informatius és una faena per a la qual el Comité de Redacció no té mitjans. En

comptes d'això, ens centrarem en alguns casos concrets que mostren com és tractat el PSOE, en general, i el PSPV, en particular.

2.2.3.- Destacar les desavinences

El primer fet que crida l'atenció és l'interés de TVV per destacar les diferències internes de la família o les famílies socialistes. Un procés de primàries o una disparitat de criteris entre dos membres del partit es converteix en el nucli central d'una notícia. La redacció d'estos textos és, sovint, molt punyent i va més enllà de la pura informació. Així, per exemple, en l'informatiu del migdia del 6 de febrer del 2002, podíem sentir l'entradeta següent:

Joan Ignasi Pla intenta posar fi a la contínua sagnia de militants que abandonen els càrrecs en el partit. Durant la present legislatura, 16 militants socialistes han abandonat les seues responsabilitats polítiques i alguns fins i tot s'han donat de baixa o han sigut expulsats, tots ells a la província d'Alacant.

I en el text de la notícia, podem trobar frases com esta:

Joan Ignasi Pla ha mantingut hui una reunió amb regidors, alcaldes i secretaris comarcals per a intentar posar fi a una situació que redueix el seu crèdit com a secretari general del PSPV.

I, tot seguit, trobar un dels arguments més recurrents durant estos últims mesos per a desprestigiar els socialistes: la seua posició davant el Pla Hidrològic Nacional.

Ciutats com Dénia, Sant Vicent del Raspeig, Villena, Benidorm, Alcoi i la mateixa Alacant són el principal focus de deserció en les files socialistes. Els motius, alguns expressats en veu alta i altres soterrats, tenen tant a vore amb la falta d'iniciativa política com amb decisions difícilment compartides, per exemple la negativa a donar suport al Pla Hidrològic Nacional.

(La visió absolutament maniquea mostrada per TVV en l'actitud de les diferents forces polítiques amb relació al Pla Hidrològic Nacional és analitzada en un capítol a banda. Ací només en posarem un parell d'exemples, ja que és un dels arguments utilitzats amb més freqüència).

Però això no és prou. Encara hi ha un altre element informatiu que és destacable per a TVV i que, al nostre parer està fora de lloc i que significa fer un ús totalment rebutjable d'una situació dramàtica.

El cas és que 16 regidors han girat l'esquena al projecte socialista de Pla, una situació sols comparable numèricament a la del País Basc on n'han renunciat 18, només que per altres motius.

El llenguatge usat per a informar de les primàries celebrades pels socialistes valencians per a elegir el cap de cartell electoral tampoc no té pèrdua. En el vídeo emés en l'edició del migdia del 28 de

març del 2002, el tall de veu de Ciprià Ciscar està precedit de les frases següents.

Però Ciscar no es va impressionar davant el massiu suport que l'aparell del partit va oferir a Pla. Simplement es va limitar a felicitar-lo i a advertir que, tot i que juguen al mateix joc, ho fan amb diferents joguets.

Pel to, sembla que estem més prop d'una novel·la negra de Dashiell Hammet que d'una crònica política. Un to que no s'ha utilitzat mai quan es parla del Partit Popular.

2.2.4.- Zapatero i el PHN

Ara mateix, el tema obsessiu de TVV per a marcar diferències amb els socialistes és, com ja hem comentat adés, el Pla Hidrològic Nacional. Tot i que mereix un capítol a banda, hem escollit ací un exemple de com es converteix en el tema central d'una visita a València del secretari general del PSOE, José Luis Rodríguez Zapatero, el 13 de gener del 2003. En l'edició de la nit, el tema va destacar en un dels sumaris. Este és el text:

El socialista Rodríguez Zapatero reitera a València la seua oposició al transvasament de l'Ebre a la Comunitat Valenciana si abans no s'estalvia més aigua.

L'entradeta insisteix en el tema.

José Luis Rodríguez Zapatero ha entrat hui de ple en la precampanya electoral dels socialistes valencians. El secretari general del PSOE, que s'ha reunit esta vesprada a València amb diversos col·lectius locals, ha tornat a ratificar la seua negativa al Pla Hidrològic Nacional. Per a Zapatero, sols poden haver transvasaments si s'estalvia més aigua.

És clar que, per a TVV, el Pla Hidrològic Nacional és el tema fonamental de la visita de Zapatero a València. Esta qüestió ocupa la major part de la informació. Però no ho han vist així els diaris que ixen l'endemà. Per a la gran majoria, el tema més destacat és la resposta de Zapatero a la reforma del Codi Penal que Aznar ha anunciat per a combatre la inseguretat ciutadana. Així titulen, per exemple:

- **El País:** *Zapatero culpa a Aznar de que España sufra la mayor inseguridad ciudadana de su historia. El PSOE advierte que expulsar a los extranjeros que delincan supone garantizarles la impunidad.*
- **Levante:** *Zapatero exige a Zaplana explicaciones de su plan mediático a costa de Aguas de Valencia. Zapatero atribuye las medidas al fracaso en materia de seguridad.*
(en referència a la reforma penal)
- **Las Provincias:** *Zapatero cree que la reforma penal prueba el fracaso del PP en seguridad. El líder socialista critica el uso "intolerable" y "antidemocrático" de Canal 9 por parte del PP.*

En dos d'estos diaris, *Levante* i *Las Provincias*, la referència al PHN només ocupa unes línies al final de la notícia. Sí que destaca en canvi la informació el diari *El Mundo*, que titula així:

Zapatero vuelve a rechazar el trasvase del Ebro si antes no hay "política de ahorro"

2.2.5.- Pla i el València CF

El fet de destacar una part de la informació en detriment d'altres es podria prestar, en última instància, a una discussió professional. Allò que ja no pot ser mai motiu de discussió és la fabricació d'una informació buscant deliberadament testimonis que decantaran l'opinió cap a una banda determinada. Això s'ha fet en algunes ocasions, la més clara de les quals és, potser, la referida a unes declaracions de Joan Ignasi Pla sobre el València CF. Esta és la pel·lícula dels fets.

1.- El 14 de gener del 2003, el secretari general del socialistes valencians, Joan Ignasi Pla, proposa que Radiotelevisió Valenciana torne a adquirir els drets televisius del València CF per un import mínim de 30 milions d'euros a l'any i que renegocie estos drets amb la Lliga de Futbol Professional. També proposa un contracte entre el València CF, l'Agència Valenciana de Turisme i l'IVEX per quatre anys i sis milions d'euros per temporada.

2.- El 15 de gener, la informació apareix publicada als diaris valencians. Televisió Valenciana (que no ha dit res fins a eixe moment del tema) es planteja donar-ho en els seus informatius. El que fa és recollir tot un seguit de declaracions contra esta proposta llançada per Joan Ignasi Pla. Es tracta de manifestacions buscades expressament perquè es posicionen en contra d'esta idea. Membres del Comité de Redacció han sigut testimonis de com es donaven estes instruccions a alguns periodistes encarregats de buscar les declaracions.

3.- Amb este material, es confecciona la peça que s'emet en l'informatiu del migdia del 15 de gener. Es tracta d'un vídeo de 2 minuts i 54 segons en què es fa una breu introducció de la idea llançada per Joan Ignasi Pla (amb prou imprecisions, ja que es parla de "duplicar les ajudes que RTVV atorga al València en l'actualitat", quan no es tracta d'ajudes sinó de compra de drets d'imatge) i una bateria de talls de veu en contra. Parlen, per este ordre, José Manuel Llana (conseller delegat del Vila-real), Enrique Carratalà (president de l'Hèrcules CF), Antonio Solana (president de l'Alacant CF), Hèctor Olaria (gerent del CE Castelló), Víctor Campos (vicepresident de la Diputació de Castelló) i Julio de España (president de la Diputació d'Alacant). Curiosament, no hi ha cap declaració de Joan Ignasi Pla. S'ha donat les reaccions sense donar el motiu que les ha causades i sense deixar que Pla explique la seua proposta.

4.- En l'edició de la nit, sí que hi ha declaracions de Joan Ignasi Pla. Es tracta d'un vídeo molt semblant al del migdia, amb una durada quasi idèntica (2 minuts i 53 segons) i es repeteixen, a més, tots els talls de veu del migdia excepte el de Julio de España. El primer a intervindre és Joan Ignasi Pla en dos talls de veu apegats per un efecte que sumen, en total, 33 segons. Dels dos talls, el més interessant és el primer. Açò és el que diu, textualment, Joan Ignasi Pla:

L'oferta que he fet, en concret, al València CF és una oferta relacionada amb la promoció de la Comunitat Valenciana i per tant en el paper del València com a element bàsic per a promocionar la Comunitat. Jo crec que és molt millor, és molt millor perquè hui el València és més conegut a Europa i té més prestigi...

Sentint Joan Ignasi Pla, es nota clarament que la segona frase d'este fragment està tallada a mitges, que l'entonació queda en alt. Llegint-la, també es veu que Pla està comparant el València CF amb una altra cosa. Que promocionar-se per mitjà del València és millor que fer-ho mitjançant no sabem què. Podem sospitar que Pla es referia als contractes milionaris de l'IVEX amb Julio Iglesias (sobretot perquè eixe tema va aparèixer el mateix 15 de gener en una entrevista en directe que Radio Valencia-SER va fer a Pla en el seu programa esportiu de les 15.15 hores).

2.2.6.- Altres tècniques

La selecció dels talls de veu, com s'acaba d'explicar, és una de les tècniques que els informatius de TVV usen per a desvirtuar els missatges que es vol llançar des del PSPV. Les declaracions dels líders socialistes que es pot sentir a través de TVV són habitualment raonaments a mig explicar i arguments que són accessoris del nus fonamental de la informació.

Una altra tècnica molt utilitzada en l'edició del migdia de l'informatiu és separar la informació del PSPV de la resta del bloc polític. Així, en el primer bloc de notícies solen anar els temes més destacats juntament amb l'activitat institucional del president de la Generalitat i d'altres membres del Consell. També s'inclou en este bloc la informació referida al candidat del PP a la presidència de la Generalitat, Francesc Camps. Seria lògic, doncs, ubicar en este bloc les informacions del PSPV, ja que acabem de parlar d'activitat del Partit Popular. Però esta no és la norma. En compte d'això es fa un tall publicitari que dura uns cinc minuts i, en tornar de la publicitat, apareix la notícia del PSPV barrejada amb altres informacions de successos o de tribunals, per norma general. Són molts els exemples d'esta pràctica que es pot trobar en els informatius de Televisió Valenciana, sobretot a partir de l'estiu del 2002. Ho poden veure en el 23 d'agost, el 17 de setembre, el 18 de setembre o el 8 d'octubre, per posar-ne alguns casos. Vegem, per exemple, l'ordre de notícies del 17 de setembre.

- El president de la Generalitat, José Luis Olivas, obri el curs al nou institut de Tavernes Blanques.

- Reportatge sobre els instituts d'ensenyament mitjà
- Francesc Camps es reuneix amb el Grup Parlamentari Popular a les Corts Valencianes (tall de veu de F. Camps).
- PUBLICITAT.
- Roda de premsa del PSPV (tall de veu de Joaquim Puig).
- Condemnat un xantatgista que es feia passar per membre d'ETA.

A banda de l'important descens de l'audiència que es produeix durant el tall publicitari, resulta evident que es pretén desvincular l'activitat del PSPV de la resta d'informacions polítiques i relegar-la al món dels successos o d'informacions de menor entitat. És especialment interessant el diferent tracte que reben Joan Ignasi Pla i Francesc Camps, tot i ser els dos candidats a la presidència de la Generalitat. Hi ha una voluntat expressa de separar-los en l'espai i el temps perquè Camps aparega com el candidat "legítim" i Pla siga el candidat "il·legítim", si és que se'ls pot aplicar estos adjectius.

2.2.7.- Últimes tendències: les desqualificacions personals

Tot i estar en ple procés de redacció d'este informe, no podem deixar de parlar del tractament informatiu que el candidat socialista, Joan Ignasi Pla, està rebent arran de les denúncies del PP sobre l'anomenat *cas Alaquàs*, per unes suposades contractacions

irregulars, i la presumpta contractació d'un cunyat de Pla per part de l'Institut Valencià de la Joventut. Es tracta d'assumptes que es remunten a un bon grapat d'anys, però tot i això, Televisió Valenciana ha informat fil per randa de cada detall d'estos casos en les diferents edicions dels informatius. Així, a partir del 3 de febrer del 2003 és un assumpte constant, tot i no haver arguments nous. El to és el que s'acostuma a utilitzar en els informatius de TVV quan es parla dels socialistes. Esta és l'entradeta de la informació que es va donar el 3 de febrer en la segona edició.

Fred està l'ambient real, no així el polític, que arrossega un cap de setmana carregat d'acusacions de corrupció. El Partit Popular ha demanat a Joan Ignasi Pla, candidat socialista, que explique la seua gestió quan era secretari tècnic de l'IVAJ perquè l'acusen d'irregularitats. Pla ha assegurat que no té res a ocultar.

Els talls de veu que il·lustren esta informació són d'Esteban González Pons (portaveu del PP al Senat), Joan Ignasi Pla (candidat del PSPV a la presidència de la Generalitat) i de Francesc Camps (candidat del PP a la presidència de la Generalitat).

La dedicació informativa de Televisió Valenciana a este cas contrasta amb el nul interès que mostra per la denúncia del PSPV contra Esteban González Pons, el germà del qual treballa (segons el PSPV) en l'empresa Tissat, participada amb fons de la Generalitat. Esta denúncia és recollida àmpliament pels diaris

Levante i *Las Provincias* en la seua edició del 6 de febrer. La diferència de tracte en l'un i en l'altre cas resulta evident.

Hi ha més casos de tracte desigual. Una denúncia contra la gestió del PP és el que ha presentat Gaspar Llamazares en nom d'Esquerra Unida contra el ministre de Treball, Eduardo Zaplana, per l'adjudicació de la campanya publicitària sobre les pensions a l'empresa de l'exportaveu del Govern, Miguel Ángel Rodríguez. Es tracta d'una denúncia davant el Fiscal General de l'Estat pels presumptes delictes de prevaricació, malversació de fons i tràfic d'influències. Per a Televisió Valenciana, l'únic que compta és l'opinió del ministre Zaplana, ja que és l'únic que parla en la informació que es va oferir en les edicions segona i tercera del 4 de febrer. Els denunciants, en este cas Esquerra Unida, no tenen veu en els informatius. En el tall triat, el que fa Eduardo Zaplana per a defensar-se és carregar de nou contra els socialistes.

2.3.- El cas 'Aigües de València'

El cas anomenat Aigües de València és un altre exemple de com la Televisió Valenciana deforma la realitat oferint-ne només una part, mentre s'obvien altres aspectes de la informació que podrien resultar més comprometedors. Es contravé una volta més els principis d'imparcialitat i objectivitat, insistint en uns aspectes determinats del problema com si això fóra tota la informació disponible.

El cas esclata arran d'unes informacions oferides pel diari *Abc*, a partir del 16 de desembre del 2002, que vinculen l'expresident de la Generalitat i ministre de Treball, Eduardo Zaplana, amb l'intent de crear un grup de comunicació afí al PP per mitjà d'Aigües de València i de l'empresa francesa Bouygues.

La primera informació que dóna TVV sobre l'assumpte és del mateix 16 de desembre, però curiosament comença pels desmentits de la informació que publica el diari *Abc*. Qui desmenteix és, d'una banda, la mateixa Aigües de València, i de l'altra, el Consell valencià. Esta és la redacció de l'entradeta:

L'empresa Aigües de València ha fet públic un comunicat en què desmenteix la informació publicada hui pel diari ABC en què s'assegura que el ministre de Treball Eduardo Zaplana va intermediar a través d'esta empresa per a crear un grup mediàtic valencià. Aigües de València acusa el seu exconseller delegat Aurelio Hernández d'estar en l'origen d'esta falsa informació. El Consell també ha desmentit la informació.

Com es pot veure, tota la informació que dóna l'*Abc* el 16 de desembre sobre el cas (quatre planes) queda reduïda a "s'assegura que el ministre de Treball Eduardo Zaplana va intermediar a través d'esta empresa per a crear un grup mediàtic valencià". No hi ha el més mínim esforç per contrastar ni aprofundir en esta informació. Senzillament, no interessa. En canvi, en la mateixa entradeta, ja queda de manifest l'acusació contra Aurelio

Hernández d'haver filtrat la informació i no es dubta a dir també que és falsa (qui ho diu? Aigües de València o TVV? No queda clar per la redacció). Ací no ha calgut contrastar res, s'ha reproduït el que diu Aigües de València i prou.

El text de la notícia va en la mateixa línia. Del que publica l'Abc, només diuen:

Este diari asegura que l'expresident de la Generalitat, Eduardo Zaplana, va fer gestions davant la multinacional francesa Bouygues, accionista de referència d'Aigües de València, perquè s'implicara en un projecte mediàtic en l'àmbit de la Comunitat.

Això d'implicar-se en un projecte mediàtic en l'àmbit de la Comunitat no deixa de ser un bonic eufemisme si ho comparem amb els titulars que aquell dia publica l'Abc.

- *Zaplana intermedió con AVSA-Bouygues para crear en Valencia un grupo mediático afín.*
- *Según TF1, los objetivos de Zaplana eran controlar los medios audiovisuales locales, evitar la entrada en ellos del Grupo Correo y Prisa y garantizarles su capacidad financiera.*
- *Zaplana viajó a París en dos ocasiones por cuenta de Bouygues en avión privado en compañía de Fernández Tapias y Pedro Pérez entre otros.*
- *Las gestiones de Zaplana se produjeron antes de la adjudicación a Aguas de Valencia del contrato de suministro por 50 años a la ciudad levantina.*

Sí que es dóna, en canvi, total credibilitat a la nota informativa d'Aigües de València, a la qual es dedica un espai informatiu generós (més de la meitat del temps total de la notícia). De nou, apareixen les acusacions d'Aigües de València contra Aurelio Hernández, destituït setmanes abans del càrec de conseller delegat d'esta empresa, però no es fa cap esforç per contactar amb Hernández per a demanar-li la seua versió. Com a mínim, si s'haguera fet esta gestió i Aurelio Hernández no haguera volgut parlar (és una possibilitat) caldria haver-ho indicat en la informació que va oferir TVV per a garantir l'equilibri informatiu.

El 23 de desembre, una setmana després de publicar-se les primeres informacions sobre el cas, té lloc a les Corts la compareixença de la consellera portaveu, Alicia de Miguel, per a respondre de l'actuació del Govern. Alicia de Miguel nega tots els fets i acusa els socialistes d'haver controlat mitjans de comunicació quan van governar. Els grups de l'oposició, d'altra banda, acusen la consellera de no haver aclarit res. A més dels portaveus dels grups parlamentaris, també s'inclou opinions (fora de l'hemicicle de les Corts) del president de la Generalitat, José Luis Olivas (que denuncia una campanya del PSPV contra Eduardo Zaplana i el Govern del PP) i del secretari general dels populars valencians, Francesc Camps (que confirma la intenció expressada pel portaveu parlamentari del seu partit de querellar-se contra els socialistes per unes subvencions a un mitjà de comunicació quan Joan Lerma era president de la Generalitat). Este és el repartiment dels temps d'intervenció en esta edició de l'informatiu.

- Alicia de Miguel (consellera portaveu): 2 minuts i 54 segons.
- Joaquim Puig (PSPV): 41 segons.
- Joan Ribó (EUPV): 28 segons.
- Alejandro Font de mora (PP): 1 minut i 3 segons.
- José Luis Olivás (president de la Generalitat): 36 segons.
- Francesc Camps (secretari general del PPCV): 32 segons.

Això ens dóna un temps total de 5 minuts i 5 segons per al Govern i el partit que li dóna suport, el PP. L'oposició, formada pel PSPV i Esquerra Unida sumen 1 minut i 9 segons. És quasi una relació de 5 a 1.

Però no acaba ací el bloc informatiu dedicat al cas Aigües de València en esta edició. Per a tancar-lo, hi ha un vídeo resum que dura 1 minut i 54 segons. Del temps total, només el primer paràgraf, exactament 15 segons, explica l'origen del cas.

Fa hui mateix una setmana, el diari Abc feia públic un suposat informe en què s'involucrava l'expresident de la Generalitat, Eduardo Zaplana, en un presumpte intent de crear un grup de comunicació afí al PP a través de l'empresa privada Aigües de València i la francesa Bouygues.

Acte seguit, es fa ressò dels desmentits del Govern valencià i d'Aigües de València. Però encara n'hi ha més:

L'empresa (Aigües de València) va més enllà atribueix al seu exconseller delegat, Aurelio Hernández, i a l'exdirector, Francisco Pontes, l'origen del fals informe.

La resta de la informació està dedicada a explicar les acusacions que Aigües de València i altres mitjans de comunicació llancen contra Aurelio Hernández i Francisco Pontes. Vegem-ne un fragment:

... altres, cas del Diario de Valencia, filen més prim i asseguren que Aurelio Hernández utilitzava, a més, la VISA de l'empresa per a fer compres particulars per més de 297.000 euros. Establiments com ara El Corte Inglés, la FNAC dels Champs Elysées de París o prestigioses òptiques com la de Pepe Boscàeren freqüentats per Aurelio Hernández i Francisco Pontes a càrrec de l'empresa, segons este rotatiu.

No deixa de sorprendre la quantitat de detalls que s'aporta sobre les denúncies contra estos dos exdirectius. També és interessant observar com esta informació extreta del *Diario de Valencia* no és posada en qüestió i, en canvi, sí que es posa en entredit la que publica l'*Abc* per mitjà d'expressions com "suposat informe", "presumpte intent" o, més directament, "fals informe". L'equació que es vol aplicar sembla clara:

1.- Aurelio Hernández i Francisco Pontes són els autors de les informacions que involucren Eduardo Zaplana.

2.- Aurelio Hernández i Francisco Pontes estan acusats de moltes irregularitats financeres i per això van ser despatxats d'Aigües de València.

3.- Aurelio Hernández i Francisco Pontes actuen per venjança, la seua paraula no val res i l'honorabilitat d'Eduardo Zaplana està fora de tot dubte.

En l'edició de la nit, trobem un tractament semblant. Fins i tot, es repeteix el vídeo resum que hem comentat sense canviar res. Amb això, TVV dona el cas per tancat fins que una pregunta de Joan Ignasi Pla obliga Eduardo Zaplana a intervindre al Congrés dels Diputats el 12 de febrer del 2003 per a donar explicacions. El que fa Zaplana en el seu torn d'intervenció és desqualificar els socialistes.

3.- Alguns grans temes

En este capítol incloem tres grans assumptes que fet parlar molt durant estos últims mesos. Són temes a cavall entre la política, la societat, l'economia o l'ecologisme, que tenen prou entitat per ells mateixos com per a meréixer un tractament especial en este informe. Parlem de la vaga general de 20-J, de la catàstrofe del *Prestige* i del Pla Hidrològic Nacional. Un quart tema despunta durant el període de redacció d'este informe: la guerra contra l'Iraq i les protestes dels que n'estan en contra. Però pel moment en què s'ha produït, el Comité de Redacció no ha tingut l'oportunitat d'analitzar-lo amb detall.

3.1.- Vaga del 20-J: normalitat a tota costa

La paraula més utilitzada pels informatius de TVV al llarg de la jornada de vaga general del 20-J és "normalitat". El seu ús i abús arriba al punt culminant en una informació de 59 segons al llarg de la qual s'utilitza sis vegades: és a dir, una volta cada 10 segons.

La paraula *normalitat* té dos problemes molt seriosos, especialment quan parlem d'informació. El primer és que ja implica una càrrega d'opinió per part de l'informador. Però, a més, és una paraula que destaca per la seua subjectivitat: el que és normal en un context pot ser anormal en un altre. Per exemple un dia d'estiu

és normal anar en cos de camisa, però este mateix comportament seria totalment anormal en ple hivern. Per tant, què és *normal* en un dia de vaga, que els treballadors treballen o que no ho facen?

Esta polisèmia és explotada fins a la sacietat pels responsables del Departament d'Informatius, que troben moltes aplicacions a la parauleta. Utilitzen *normalitat* tant per a qualificar situacions en les quals el seguiment de la vaga ha sigut escàs com per a referir-se al compliment dels serveis mínims o, senzillament, a l'absència d'incidents en altres situacions en què el seguiment ha sigut massiu.

Al costat d'esta autèntica *ordre del dia* —que venia de dalt ho va posar en evidència la consellera portaveu en la seua compareixença pública, on abusà exactament de la mateixa paraula— la informació que Canal 9 va oferir durant la vaga general va estar a l'altura de la seua fama. En tota la jornada no es va informar en cap moment dels motius de la vaga. En la major part de les ocasions es donaven xifres de seguiment sense citar la font o s'oferien només les proporcionades per la patronal i el Govern. Es va tractar el Govern com si fóra una font neutral, quan la vaga anava dirigida precisament contra el Govern. Es donà molta importància a sectors en què la reforma laboral tenia una incidència mínima, com és el menut comerç, la petita empresa familiar, i s'arribà al punt d'*oblidar-ne* uns altres que eren clau i on la vaga va ser massiva, amb la construcció com a cas paradigmàtic. Es va obviar tota la

polèmica al voltant dels serveis mínims, que havien sigut anul·lats pels tribunals però van ser aplicats amb total impunitat per part de l'Administració. No es va oferir en tot el dia l'opinió d'un dels dos principals líders sindicals de la CV, el secretari general de la UGT, Rafael Recuenco. I com a demostració pràctica de l'actitud de la Direcció davant la vaga, dos fets incontestables. El primer, que es va arribar a mentir sobre xifres que es tenia directament, com era el seguiment de la vaga a RTVV; dies després van haver de rectificar. El segon, que es va despatxar una periodista per fer vaga, una decisió que al final de desembre va ser considerada nul·la a tots els efectes pels tribunals i van haver de readmetre-la. Els directius van incomplir un dels principis fonamentals de la Constitució, el dret a la vaga, però ja n'havien incomplert un altre, el que parla del dret dels ciutadans a rebre informació lliure i veraç.

3.1.1.- L'avanç de les 12 prepara el terreny

“Absoluta normalitat” és la frase que obri el primer avanç informatiu del dia, a les 12 del migdia. Poc abans s'havia produït la famosa compareixença de l'aleshores ministre portaveu, Pío Cabanillas, que al remat li va costar el càrec: “a Espanya hui no hi ha vaga general”. En absoluta sintonia amb la diagnosi governamental, este primer avanç de 5 minuts estableix un guió que a penes patirà modificacions al llarg del dia. Les primeres imatges que veiem són de comerços oberts, entre ells un forn que es farà famós a força de veure'l tota la jornada. La predilecció pel menut comerç no és casual, perquè en la major part dels casos són negocis individuals

o familiars que, per tant, no es veuen afectats per les mesures governamentals que han portat a la convocatòria de vaga i que perjudiquen només els assalariats.

Les primeres xifres d'incidència de la vaga es presenten de manera ben diferent. Primer es dona les de la Delegació del Govern, precedides d'una ordre del presentador als espectadors: "apunten!". A continuació s'usa com a prova de la inexistència pràctica de la vaga la famosa frase del ministre portaveu, com si la vaga no anara dirigida contra el Govern i este no tinguera interès, per tant, a minimitzar-ne l'abast. En canvi, les xifres facilitades pels sindicats són introduïdes d'una manera bastant més tendenciosa, precedida de l'expressió *guerra de xifres*. A eixes altures del matí, ja sabíem perfectament quins eren els bons i quins els roïns.

A continuació, es passa revista a alguns dels sectors productius, però es presenta com si anaren a revisar-los tots. Com continua fent-se durant tot el dia, s'ignora *petits* sectors com el de la construcció i les obres públiques on, casualment, la vaga va ser pràcticament total. I aquells que es mencionen, es tracten de la següent manera:

- **Autobusos urbans.** En lloc de dir que la vaga ha sigut total, es diu senzillament que s'ha complit els serveis mínims. No es parla dels Ferrocarrils de la Generalitat, Renfe, els aeroports ni les comunicacions marítimes...

- **Educació.** Ací, en canvi, s'oculta que els serveis mínims obligaven a obrir tots els col·legis, en fer treballar el director i almenys un professor per cada cicle. Es diu només que tots estan oberts, com si es tractara d'un fracàs de la vaga. No es fa cap referència a les universitats, on la incidència de la vaga és amplíssima.
- **Sanitat.** Només es parla de l'Hospital La Fe de València, on regna per descomptat la normalitat total. Es diu que la incidència de la vaga en la Sanitat és d'un 15 per cent, sense citar cap font.
- **Indústria.** Es diu textualment que "tots els polígons industrials han obert les portes". Els polígons industrials de la Comunitat Valenciana, tret d'unes poques excepcions, no estan tancats ni tenen portes. Es parla que la incidència de la vaga no arriba al 5 per cent, de nou sense citar fonts. No es menciona que a la Ford, primera indústria de la Comunitat Valenciana amb més de 10.000 treballadors, la vaga ha sigut total.
- **Banca.** Es diu només que la incidència és escassa, sense citar xifres ni fonts.
- **Hoteleria.** S'afirma taxativament que han obert les portes 8 de cada 10 establiments, sense citar fonts.

Esta suposada *repassada general* es tanca amb una *informació* sobre la mateixa RTVV, on es diu que ha acudit a treballar el 99 per cent de la plantilla i que per tant la incidència ha sigut nul·la amb estes paraules:

A RTVV la vaga ha transcorregut amb completa normalitat. El 99% dels treballadors de la cadena no han secundat la vaga i han acudit com cada dia al lloc de treball, com mostren estes imatges de l'aparcament ple com qualsevol altre dia. S'estan complint els servicis mínims fixats en el 100% en l'emissió dels servicis informatius i el 50% del personal destinat a realitzar-los. No s'ha produï t cap incident i es treballa amb normalitat.

(Arribats a este punt, convé obrir un parèntesi per tal de fer una explicació més detallada d'estes dades i de la posterior rectificació per part de TVV. El Comité d'Empresa va exigir el 26 de juny del 2002 als responsables de la cadena exercir el seu dret de rectificació, d'acord amb la Llei Orgànica 2/1984 que reconeix este dret, sobre la notícia del seguiment dels treballadors de RTVV de la vaga general del 20 de juny. En el Notícies 9 migdia del dia 28 de juny del 2002 el presentador llegia el següent plató:

Ja es coneixen les xifres oficials del seguiment de la vaga general del passat 20 de juny entre els treballadors de Televisió Valenciana. Dels 1.146 empleats que té l'empresa, secundaren la vaga 173, el que significa que van fer vaga el 15% dels treballadors. Per tant la proporció de professionals que va exercir el seu dret a treballar va ser del 85% i no del 99%, tal com es va afirmar en la 1a edició del Notícies 9, que per cert va ser el segon informatiu més vist eixe dia de totes les cadenes de la Comunitat Valenciana. En este sentit el Comité d'Empresa de RTVV ha manifestat que no és cert que el 99% dels treballadors de Canal 9 no secundaren la vaga aquell 20 de juny. Si això fóra cert, només haurien secundat la vaga entre 15 i 20 treballadors. Afirma el Comité que només a les portes del centre de l'emissora es van concentrar 50 persones. A estos treballadors,

segons el Comit  caldria afegir tots aquells que sense presentar-se a les portes de l'edifici també van fer vaga. Continua dient el comunicat del Comit  d'Empresa que si es parla d'un 99% del seguiment en la notícia es perquè es van sumar tots aquells que no estaven en servici, per treballar en cap de setmana, per malaltia o qualsevol altra circumstància i els que estaven en servicis mínims.

Aix  es part del que deia l'escrit que el Comit  d'Empresa entr per registre exigint la rectificació. Ara bé, els representants dels treballadors denunciaren també que les imatges que ensenyaren per a il·lustrar l'ocupació del pàrquing també falsejaven la realitat. L'escrit deia que "no era correcte posar com a exemple de normalitat en el funcionament de Canal 9 (...) l'ocupació de l'aparcament del CPP de Burjassot". El Comit  denunci  que "dir que l'ocupació de l'aparcament es el normal però mostrant-ne només un terç, ensenyar la part inferior però no les dos superiors, significa oferir dades inexactes, informacions parcials que comporten una imatge falsa". Efectivament, com el Comit  assenyalava, el dia de la vaga, només una part de les tres que té el pàrquing i que sempre estan plenes, estava eixe dia ocupada. Quina casualitat, que era només eixa part la que mostraren les imatges que il·lustraven la informació! Entre les imatges gravades també hi havia plans generals i panoràmics que demostraven que dos parts de l'aparcament estaven buides. Estos plans no es van utilitzar. Canal 9 tampoc no va mostrar els treballadors concentrats a les portes del pàrquing, unes cinquanta persones. Tanquem el parèntesi).

En la part final d'este avanç informatiu es recull valoracions del delegat del Govern i del secretari general de CCOO-PV, que donen pas a algunes informacions sobre incidents. És en este apartat on es diu que a Alacant el fem s'ha quedat sense arreplegar, donant-li consideració d'incident i sense dir que a la resta de pobles i ciutats la incidència de la vaga en estos serveis ha sigut també molt elevada.

L'única referència a la resta de l'Estat —recordem que es tracta d'una vaga general, convocada a tot Espanya— és que un policia ha mort a Leganés d'un infart. Durant tot el dia es mantindrà esta ocultació del que estava passant a l'oest de Contreras, al nord de l'Ebre i al sud del Segura.

3.1.2.- L'informatiu del migdia fixa la doctrina

El Notícies 9 de les 14 hores és una edició ampliada, però no millorada, del que havia sigut l'avanç informatiu de les 12. Comença amb les imatges del mateix forn, la mateixa porta d'El Corte Inglés, les mateixes botigues i el mateixa cançoneta de *normalitat*. Després d'assegurar que tot està sent molt normal, es parla primer del menut comerç que, com déiem, és el sector possiblement menys afectat per la reforma laboral per tractar-se d'empreses unipersonals o familiars. A més, se cita només com a font la Confederació de Comerç i només es parla de les tres capitals,

quan en altres grans ciutats, cas d'Elx, la incidència de la vaga ha sigut notable fins i tot en este sector tan poc vaguista a priori.

La segona dada que es dóna és que en els transports han funcionat els serveis mínims, novament sense dir que la vaga ha sigut total. En canvi, ara ja no es diu que han obert les portes tots els polígons industrials, sinó que el seguiment ha sigut *desigual*. Continuem sense cap informació d'indústries de referència, com és el cas de la Ford. Totes les imatges que hem vist durant este primer minut de l'informatiu han sigut de gent treballant o de piquets en plena actuació. Ni un pla d'empreses tancades, de vols cancel·lats o de locomotores parades. Ni els veurem de seguida, perquè en este punt se suspén l'informatiu per a donar pas a la transmissió de la mascletà des d'Alacant, que es troba en plena festa de Fogueres. Això sí: prèviament podem admirar la directora de TVV, Genoveva Reig, lluint el ventall fester a la seua terra.

Després de la mascletà en la qual no es mostren ni la protesta sindical que hi ha durant l'acte, ni el cordó policial que envolta els focs d'artifici, torna el Notícies 9 amb un cant a la normalitat que dóna pas a un sumari en el qual figuren els següents titulars:

- Normalitat absoluta, amb les imatges del mateix forn i la mateixa porta d'El Corte Inglés.
- Govern i sindicats discrepen en les xifres de seguiment.
- A Nàquera, una solside mata dos obrers, notícia ja donada el dia anterior.

- Plantà de les fogueres d'Alacant, novament amb imatges de Genoveva Reig i del cap d'Informatius de TVV, Lluís Motes.
- La Casa Blanca, evacuada per una falsa alarma.
- El València CF, per damunt de les seues possibilitats.
- La moda en vestits de bany.

Passat el sumari, sentim la presentadora parlar novament de normalitat mentre veiem una altra volta el mateix forn i la mateixa porta d'El Corte Inglés. A continuació es dóna pas a un tall de veu de la consellera portaveu, Alicia de Miguel, que, curiosament, diu que els ciutadans han acudit a treballar "amb total normalitat" i critica durament els sindicats i el PSOE.

Tot seguit, es mostra per fi la primera imatge de vaga, que són uns 200 sindicalistes concentrats a la plaça de l'Ajuntament de València. Estan entre ells els secretaris generals de la UGT i de CCOO, però TVV prefereix entrevistar dos sindicalistes de menor rang. I, com en l'avanç del matí, es passa a fer un repàs de tots els sectors, que novament *s'oblida* de la construcció i les obres públiques i una volta més comença pel xicotet comerç. Amb quines imatges? Amb les del forn i la porta d'El Corte Inglés, encara que esta vegada sí que es dóna entrada a comerços d'Elx i de Sagunt i es diu que en estes ciutats és on més han tancat. Només opina i dóna dades el secretari de les PYME.

Parlem del transport. Novament fan referència al compliment dels serveis mínims, tant en autobusos urbans com en els Ferrocarrils de la Generalitat. Com a novetat, diuen que a la ciutat de València la vaga d'autobusos ha sigut del 100 per 100, però no que a la resta de grans ciutats ha passat el mateix. També es parla de normalitat, no cal dir-ho, a l'aeroport de Manises, encara que el panell de vols mostra que estan tots cancel·lats.

En l'apartat de l'hoteleria no veiem bars ni hotels, però sí que sentim un tall de veu del responsable de Terra Mítica en què afirma que tot està obert. No parlen els sindicats, encara que es dona la seua estimació d'un 70 per cent de seguiment. També parla la directora de la Ciutat de les Ciències de València; a pesar que esta senyora reconeix que no han funcionat la cafeteria ni altres serveis del centre, el periodista, sense deixar-se impressionar, afirma pel seu compte que la normalitat ha sigut total.

Per efecte, sense presentació del locutor, entra un vídeo sobre la repercussió en la indústria, que insisteix en la normalitat als polígons industrials. També afirma que moltes empreses han treballat a porta tancada, però no mostra imatges de tal fet. Després parla per fi de la Ford i reconeix que el 95 per cent dels treballadors han secundat la vaga, però les imatges són d'una dotzena d'esquirols escridassats pel piquet sindical. I després, curiosament, diu que a Alacant l'activitat industrial ha sigut pràcticament nul·la, afirmació que contradiu radicalment la

normalitat proclamada a l'inici de la notícia. O és que Alacant no compta més que en qüestions festeres?

Arriba l'hora de la publicitat i s'anuncia que després tornarà l'informatiu amb la repercussió de la vaga general a la resta d'Espanya, però les imatges que acompanyen este off són de les Fogueres d'Alacant.

En tornar de la pausa, s'emet el famós vídeo de les 6 normalitats en 59 segons. Però no és este l'únic rècord que bat: en eixos 59 segons s'aconsegueix parlar de la incidència de la vaga entre tots els col·lectius de funcionaris, tant els autonòmics com els estatals. En eixes condicions, és normal que la Sanitat només siga l'hospital La Fe, que l'administració de l'Estat es reduïesca a les delegacions d'Hisenda de València i Gandia o que en Correus, com s'havia fet a l'aeroport, es parle de total normalitat mentre es mostren dependències buides i un cartell que diu "sólo servicios urgentes". I fins i tot que es mentisca... a favor dels sindicats, perquè la periodista diu que han obert "quasi tots els centres escolars". Fals: van obrir tots perquè estaven obligats pels serveis mínims.

En acabar esta exhibició, parla el conseller Rambla. Els secretaris generals de CCOO i de la UGT encara no ho han fet ni ho faran en tot l'informatiu. El de CCOO aconseguirà fer-ho en l'edició de la nit, encara que li canvien el nom de Sifre per Xifre, però Rafael Recuenco no podrà en tot el dia fer sentir la veu de la UGT.

Després de Rambla, l'informatiu torna a mirar-se el melic per a parlar de la vaga en RTVV. La Direcció, que durant el matí ha rebut les protestes del Comité d'Empresa, ja no s'atreveix a donar la xifra de l'1 per cent de vagues. Diu, senzillament, que s'ha treballat amb normalitat i torna a ensenyar les mateixes imatges d'un racó de l'aparcament ple de cotxes. S'ensenyava la redacció plena de gent treballant, però s'aconsegueix no mostrar ni un dels adhesius que portaven molts dels periodistes, en què s'assenyalava que treballaven forçats pel decret de serveis mínims.

Unes imatges d'incidents menors produïts de matinada a llocs com ara les cotxeres de l'EMT de València donen pas a una bateria de declaracions de líders polítics: Rato, Zapatero, Caldera, Rudi y Delgado (PP), seguides de més imatges d'incidents, ara a Madrid, i d'un vídeo sobre la incidència de la vaga general a Sevilla. Un vídeo equilibrat i que per eixe motiu destaca molt sobre la resta de l'informatiu. En ell es dona veu a Méndez i Fidalgo, que encara no havien parlat quan ja portàvem tres quarts d'hora d'informatiu.

De la incidència de la vaga a la resta d'Espanya es parla en un plató de 30 segons, un altre rècord de concisió sobretot quan es dedica bona part a ensenyar els incidents a Mercazaragoza. I prou: a continuació es connecta amb Alacant per a parlar de les Fogueres. Per cert, torna a eixir la directora, Genoveva Reig i, fins i tot, hi ha un tall de veu del cap d'Informatius, Lluís Motes, que la nit anterior a la jornada de vaga estaven de festa foguerera.

En tornar d'Alacant encara hi ha temps per a parlar de la vaga en l'espai patrocinat El Camp, que torna a insistir en la normalitat total, però només mostra magribins treballant. I, a pesar que segons la llei es tracta d'un informatiu de mínims, la mitja hora final del Notícies Nou es dedica, com tots els dies, a l'espai de frivolitats A la Fresca, que ens mostra la moda en vestits de bany entre altres informacions de primera necessitat, i els 20 minuts habituals d'esports.

En canvi, en l'hora i mitja que dura l'informatiu no hi ha temps per a parlar dels motius de la vaga. Ni una paraula.

3.1.3.- A la nit, comença la reculada

A les 20 hores hi ha un altre avanç informatiu que, efectivament, torna a repetir les imatges del forn i altres ja vistes i revistes durant tot el dia. I a les 21 arriba l'oportunitat de fer una informació més assossegada, amb tots els elements a la mà i les millors imatges del dia per a escollir. Lamentablement, Lluís Motes, esta volta en persona, en deixa escapar l'ocasió. No repetirem coses ja dites: en línies generals, presenta les mateixes incorreccions professionals que l'informatiu del migdia, amb l'agreujant que hi havia més temps de reflexió. Però sí que es nota una certa contenció, un cert inici de la tornada arrere que culminarà dies després amb la crisi en el govern d'Aznar. Per exemple, ja no s'abusa tant de la *normalitat*, es reconeix que la vaga ha tingut una incidència considerable en la

indústria (encara que s'intenta contrapesar amb la dada de la disminució moderada en el consum energètic) i s'ofereix, en general, més xifres dels sindicats.

En canvi, es manté la insistència en el xicotet comerç, que des de cap punt de vista no pot ser considerat un indicatiu general del seguiment de la vaga. I s'amplia la manipulació per una altra via, que és la de contar un cas particular com si tinguera categoria de general. Per exemple, abans de parlar de la vaga total a la Ford o de la incidència en el sector tauleller de Castelló, es fa un reportatge *humà* d'un empresari que s'ha passat la jornada treballant al costat del seus assalariats, per damunt de les classes socials. En canvi, i com ja havia passat al migdia, no hi ha temps per a informar dels motius de la vaga, ni per a traure els quatre sindicalistes clau, els secretaris generals de la UGT i de CCOO a escala autonòmica i estatal. En una decisió salomònica, s'opta per donar veu a la UGT estatal, en la figura de Cándido Méndez, i a les CCOO autonòmiques, representades per Joan Sifre. Recuenco i Fidalgo no concursen, però sí que ho fa, i de manera abundant, el president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, que en principi no pinta res ací però parla 1 minut i 18 segons, cinc voltes més que el líder de l'oposició, Joan Ignasi Pla. En l'àmbit estatal es concedeix una breu intervenció al secretari general del PSOE, Rodríguez Zapatero, però contestada immediatament per Rodrigo Rato.

No hi ha temps per a informar dels motius de la vaga però sí per a oferir un vídeo comparatiu d'esta jornada amb la de la vaga general

de 1988. Deixant a banda la pertinència o no d'esta informació, resulta més que discutible que les tres xifres comparatives que es donen entre les dos protestes siguen el consum elèctric, el de gas i el seguiment de la vaga... en TVE! Potser, la idea inicial era comparar el seguiment en RTVV fins que s'adonaren que en aquella època encara no estava en marxa la Televisió Valenciana.

També, a pesar de les limitacions de temps i del caràcter de serveis mínims dels informatius, hi ha 5 minuts d'informació de les fogueres i 8 minuts més d'esports, a més d'un interessant reportatge sobre els efectes de la leishmaniosi en les mascotes.

Per a finalitzar la pel·lícula, es indispensable referir-se als títols de crèdit. D'esta superproducció de ciència ficció van ser responsables, de la directora cap avall, el subdirector de TVV per als Informatius, Pau Pérez Rico; el cap d'Informatius, Lluís Motes; els directors dels Notícies Nou de migdia i nit, Matilde Alcaraz i Xavier Carrau, i els editors Marc Grau i Cristina Bonet. A tots ells, enhorabona per la seua imaginació.

3.2.- 'El Prestige': només una catàstrofe

Per a realitzar este informe, hem analitzat la segona edició del Notícies 9 entre el 13 de novembre, moment en què el petrolier *Prestige* demana auxili per l'obertura d'una via d'aigua, i el 31 de desembre. S'ha triat la segona edició perquè TVV, a causa de la

seua decisió de no enviar un equip propi fins al dia 3 de desembre, depén de les imatges que envia la Televisió de Galícia. Algunes d'estes imatges o declaracions poden arribar tard per a l'informatiu del migdia, però sempre estan disponibles per al de la nit, on la decisió d'incloure-les no depén de les circumstàncies sinó de la línia editorial.

Com a conclusió general, no es pot dir que els informatius de Canal 9 hagen amagat el desastre del *Prestige*, però sí que l'han manipulat en benefici del Partit Popular. El *Prestige* ha sigut, per als informatius de TVV, un desastre de primera magnitud, però un desastre atribuïble només a la mala sort, els imponderables, la meteorologia i l'antiguitat del vaixell. Cap referència a la legislació espanyola que permet el trànsit d'esta ferralla, ni a la falta d'un port de refugi, ni a les decisions preses per les autoritats espanyoles. Com a molt, s'ha deixat caure alguna acusació sobre la consignatària. En sintonia amb la doctrina oficial del Govern i el PP, no hi ha hagut cap responsabilitat política; més encara, ni tan sols s'ha parlat d'esta qüestió, excepte quan l'assumpte ha arribat al Parlament.

Com en altres ocasions, hi ha una frase pseudopoètica del cap d'Informatius i alhora presentador de la segona edició de Notícies Nou, Lluís Motes, que resumeix perfectament esta filosofia. "En la guerra contra el xapapote hem vist cara a cara el mal contra el bé, el fuel contra els homes, el negre contra el blanc solidari" (Notícies

Nou, 13-12-03). No hem vist en canvi, ni sentit, les crítiques contra el ministre Álvarez Cascos per estar de cacera en plena crisi ni, sobretot, per l'ordre d'enviar el vaixell a un naufragi segur. Fins i tot la famosa jornada de caça a Toledo de Manuel Fraga mentre Galícia s'ofega en fuel és oferida, als 10 dies de la crisi, com a desmentit d'una informació que Canal 9 no havia donat mai. Eixe comportament és prou habitual i, com a mostra, en destaquem estos altres casos:

- El 5 de desembre es diu que “molt s’ha parlat de descoordinació, però...”. Canal 9 no havia parlat encara de descoordinació.
- El 10 de desembre diu també Motes que “alguns acusen Aznar de falta de sensibilitat”. Evidentment, no ha sigut a través de Canal 9, però Aznar sí que contesta per este mitjà Este mateix dia és el primer que veiem i sentim Francisco Álvarez Cascos, ministre de Foment i responsable, segons ell mateix reconeix, de totes les decisions preses entre la primera alarma del *Prestige* i el seu enfonsament.
- El 13 de desembre (pràcticament un mes després del naufragi), Notícies 9 diu que “contràriament al que va passar els primers dies, ara es distribueix la roba convenientment”. Mai no havien parlat en els Notícies 9 de problemes en el repartiment de la roba o del material.
- El 27 de desembre es diu que per causa del mal temps se suspenen el treballs de neteja de les illes Cies. Fins eixe

moment, els nostres espectadors no sabien que la marea negra havia envaït este parc nacional, més enllà d'una referència de passada en l'informatiu del dia 4.

Lluís Motes sembla ben dotat per a la poesia, però no per a la ciència. El dia 10 de desembre afirma que l'aigua on reposa el *Prestige* està "a molts graus per davall de zero". A banda que l'aigua es congela als 0 graus, una miqueta menys en ser salada i estar sotmesa a grans pressions, científics i polítics portaven setmanes fent càlculs sobre si el fuel es congelaria o no a 2,5 graus per damunt de zero perquè eixa era la temperatura del fons marí en aquell lloc.

Altres voltes, la informació es dóna, mig amagada, quan no hi ha un altre remei. El cas més destacat és el de la presència massiva de voluntaris, que és silenciada pels informatius de Canal 9 a pesar que es veuen contínuament en les imatges. La primera menció que es fa dels voluntaris és el dia 2 de desembre, quan el rei visita la zona i els saluda. I, fins i tot en este cas, la referència és indirecta: "el Rei ha animat els que lluiten per donar a aquells paratges el seu aspecte original. Els voluntaris li han demanat ajuda i més mitjans". Fins eixe moment només es parlava dels militars (que encara eren ben escassos) i, genèricament, de l'Administració, del Govern o de la Junta de Galícia. De l'existència de la plataforma Nunca Más no tenim notícia fins que l'1 de desembre es produeix una manifestació de 150.000 persones convocada per esta coordinadora. Però la major part de notícies de caire polític no es

donen. Estos són alguns dels casos més destacats de notícies que, per increïble que parega, no ha donat l'edició vespertina del Notícies Nou durant el període analitzat. Entre ells n'hi ha algunes doblement curioses, perquè amaguen declaracions de membres del Govern o de la Junta. Segurament, els responsables de l'informatiu consideren que eixes declaracions no els afavoreixen, com quan Trillo afirma que les platges gallegues estan esplendoroses.

- El 22 de novembre, el PSOE demana la compareixença de 5 ministres.
- El 31 de novembre es descobreix que el ministre de Foment ha estat de cacera en plena crisi i el de Medi Ambient de turisme a Doñana.
- El 3 de desembre es constitueix una comissió d'investigació al Parlament gallec. Zapatero suspén el seu viatge a l'Argentina per a estar prop de la crisi.
- El 4 de desembre, Zapatero sol·licita una reunió amb Aznar, que portarà una intensa polèmica política i de la qual mai no informarem.
- El 5, Rajoy parla d'"hilillos como de plastilina" que ixen del *Prestige*, un tall de veu que s'ha fet tan famós com el del "bichito tan pequeño que si se cae se mata" referit al cas de la colza. Eixe mateix dia, un nombrós grup d'oceanòlegs espanyols publiquen un manifest crític contra l'actuació del Govern en la crisi i 500 intel·lectuals (entre ells Saramago, Savater, Manuel Rivas, etc.) exigeixen que

s'investigue l'accident. Fraga demana perdó per allò que haja pogut fer malament.

- El dia 7, el Centre d'Investigació de la Contaminació de les Aigües, a França, fa públiques les anàlisis del fuel del *Prestige* i afirma, al contrari del que el Govern ha assegurat fins eixe moment, que no se solidificarà
- El 8, el Govern admet que hi ha tres taques de fuel enormes al lloc de l'enfonsament, de més de 700 quilòmetres quadrats en total. Canal 9 només parla d'irisacions en l'aigua.
- El 9, Zapatero proposa un pacte d'Estat per a lluitar contra la marea negra: Canal 9 emet uns talls de veu descontextualitzats i, per tant, incomprensibles. La Junta alerta d'enormes taques submergides.
- El 10, tots els grups parlamentaris excepte el Popular demanen per escrit a Aznar una reunió per la situació "d'emergència nacional" que es viu.
- El dia 11, unes 120.000 persones es manifesten a Vigo. Els treballadors de TVG i de TVE a Galícia denuncien la manipulació descarada de les informacions referides al *Prestige*. 60 tècnics de l'Institut d'Investigacions Marines de Vigo critiquen el Govern. Canal 9 està molt ocupat en altres temes marins, la imminent inauguració de l'Oceanogràfic de València.
- El 13, la cimera semestral de la Unió Europea rebutja les ajudes demanades pel Govern espanyol i només autoritza

la utilització a Galícia de fons ja concedits per a altres finalitats. El Marroc ofereix els seus caladors als pescadors gallecs.

- El 16, els pescadors exposen al príncep Felip la seua desesperació per la falta de mitjans per a lluitar contra el fuel. Els patrons majors de les confraries es posen en vaga de fam.
- El 25, el ministre de Defensa i diputat per Alacant, Federico Trillo, afirma que “en contra de lo que algunos nos quieren vender, las playas de Galicia están esplendorosas”.

Cal destacar, finalment, que la qualitat de la informació sobre el terreny millora prou quan per fi es desplaça un equip propi a Galícia, circumstància que només té lloc entre els dies 3 de desembre (quasi tres setmanes després de l'enfonsament) i el 13 del mateix mes. L'enviat especial és el primer que entrevista mariners afectats, que fins eixe moment no havien existit per a Canal 9, i és també el primer que insinua problemes de material i de coordinació. Però esta saturació de imatges *in situ* coincideix, curiosament, amb l'inici de l'ofensiva política de l'oposició contra la gestió de la crisi que està fent el Govern, ofensiva que queda, així, més oculta. Entre les moltes maneres que tenen de manipular i deformar la realitat, els directius de Canal 9 ha optat en este cas per soterrar una part de l'actualitat, la més conflictiva per al Govern, amb la sobresaturació d'uns altres aspectes, com si el mateix fuel els haguera inspirat.

3.3.- El Pla Hidrològic Nacional. Manual per a manipuladors

El Pla Hidrològic Nacional (PHN a partir d'ara), ha sigut un dels temes que més minuts ha ocupat en els informatius de Canal 9 en els últims mesos.

Els directius de TVV han optat per desinformar els espectadors valencians oferint-los una versió parcial i tendenciosa de les múltiples reaccions que ha provocat l'accidentada gestació del PHN.

El Comité de Redacció de TVV, després d'analitzar les informacions emeses sobre el PHN, troba que els serveis informatius de Canal 9 han manipulat la realitat, criminalitzant-ne les opinions contràries i silenciament les veus discrepants, mesclant conscientment informació i opinió i no respectant el pluralisme.

Els ecologistes no han pogut expressar ni difondre les seues opinions sobre el PHN, els partits de l'oposició han sigut denigrats en oferir una versió diferent de la del partit en el Govern, els informes científics que qüestionen el PHN s'han ocultat, la controvèrsia suscitada als pobles de Monòver i Torís pels embassaments previstos en el pla no ha sigut explicada, s'ha

acusat d'antivalencians tots aquells que han manifestat algun dubte davant la conveniència d'efectuar el transvasament d'aigües de l'Ebre i, finalment, s'ha qualificat d'insolidaris els col·lectius aragonesos i catalans contraris al pla.

Al capdavant, i fent nostra l'afirmació publicada en l'editorial de la revista *El Ecologista*, editada per Ecologistes en Acció (núm. 33, novembre 2002), s'inverteix la realitat amb ajuda de la propaganda.

D'exemples, n'hi ha molts. Els que vénen a continuació en són una mostra.

3.3.1.- La Fundació per una Nova Cultura de l'Aigua no existeix per a Canal 9

El 6 de novembre del 2002, tal com publicaren alguns diaris l'endemà la Fundació per una Nova Cultura de l'Aigua va dir, en una roda de premsa celebrada a la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València, que "el PHN empitjorarà la qualitat i augmentarà el cost de l'aigua".

- **El País (7.11.02):** *La Comunidad Valenciana será una de las autonomías más perjudicadas por el PHN...*

- **Levante (7.11.02):** *Los científicos de la fundación advirtieron ayer que el trasvase del Ebro perjudica a la Comunidad Valenciana.*

Canal 9 no va emetre estes opinions.

3.3.2.- Debat a les Corts Valencianes sobre el PHN

El 13 de novembre del 2002, se celebra un debat sobre el PHN a les Corts Valencianes. El locutor explica en el sumari que “hui hem de centrar la nostra atenció en la defensa que el PP ha fet del PHN a les Corts Valencianes” (informatiu 13.11.2001, edició 14 hores). Per què no centren la informació en la posició dels altres grups polítics?

3.3.3.- Bombardeig informatiu sobre les bondats del PHN i silenci davant els que discrepen

Aprofitant la celebració del debat a les Corts Valencianes, el 13 de novembre del 2002, com ja és habitual en els informatius, torna a haver-hi un bombardeig informatiu sobre les bondats del PHN. S'afegeix quatre talls de veu de representants del món empresarial a favor del PHN.

Però no es fan ressò de la nota enviada per Agró, en què qüestiona l'actuació de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per resoldre favorablement noves concessions d'aigües subterrànies per a regadiu. Ni de la roda de premsa convocada a Alacant per diverses organitzacions en la presentació de la campanya contra el PHN. Són veus discrepants, incòmodes, i per tant, se silencien, se censuren.

Els textos són capciosos, perquè només es mostra arguments que afavoreixen els partidaris del PHN. En un dels vídeos (informatiu 13.11.2002, edició 14 hores), el redactor escriu que “el futur del camp alacantí està en la corda fluixa si no arriba, i prompte, l'aigua del PHN”, que “sense l'aigua de l'Ebre es perdran 10.000 llocs de treball només al camp”, que “sense aigua no hi ha futur per a molts sectors econòmics d'Alacant” i que “el turisme només consumeix el 6 per cent de l'aigua d'Alacant, però si vol ser competitiu no pot estar a expenses de les restriccions”.

El Comité de Redacció considera que hauria sigut més honest haver apuntat alguna de les causes que han agreujat el problema de la falta d'aigua, com ara, la sobreexplotació dels recursos hídrics o l'expansió urbanística del litoral a zones sense aigua.

El 14 de novembre, Aznar inaugura les obres del transvasament Xúquer-Vinalopó. Totes les declaracions, sense excepció, són a favor del PHN. Ix una llarga bateria de llauradors de Carcaixent, tots a favor.

El 19 de novembre, la Fundació Nova Cultura de l'Aigua presentà a València les conclusions del III Congrés Ibèric sobre Gestió i Planificació de l'Aigua celebrat a Sevilla la setmana anterior, molt crítiques amb el PHN. Diuen que "recuperar l'aigua del Xúquer és una alternativa a portar-la de l'Ebre" i demanen una moratòria de tres anys per a les grans obres hidràuliques. En el congrés van participar 300 científics, el consell de la Fundació està format per 70 professors i en l'acte de presentació van estar presents 10 experts d'institucions acadèmiques de tot Espanya. Canal 9 censura la veu d'estos científics.

Dos mesos després, Canal 9 sí que recull l'informe científic fet per la Universitat de Berkeley (EUA) per encàrrec de la Universitat Politècnica de Cartagena, favorable al PHN. Es va donar dos dies: el 14 de gener i el 16 de gener d'enguany, per si algú no se n'havia assabentat. I anava en sumari.

A tall d'anècdota, és interessant apuntar que Canal 9, tan generós a l'hora d'obrir els seus micròfons als representants empresarials perquè defenguen el PHN, va obviar la polèmica generada pel president de la patronal alacantina, Joaquín Rocamora, en defensar el reg dels camps de golf amb l'aigua de l'Ebre.

3.3.4.- Convenció Ramsar a València

València va ser, del 18 al 26 de novembre del 2002, la seu de la Conferència del Conveni Ramsar, firmat per 133 països, relatiu a la conservació de zones humides. Hi participaren 1.500 persones. Els directius de Canal 9, segons fonts del Comitè de Redacció, donen la consigna de buscar declaracions d'experts partidaris del PHN. S'intentà sense èxit, que el secretari general de la conferència Ramsar, Delmar Blasco, es manifestara a favor del PHN. Per això, censuraren el tall de veu en el qual Delmar Blasco explicà que "la conferència no té una valoració tècnica i científica del transvasament".

Canal 9 va censurar també la veu dels participants que van criticar el PHN. El dia de la inauguració de la convenció, Ecologistes en Acció, publica un informe que assegura que els transvasaments de l'Ebre i del Xúquer perjudiquen directament tres zones humides reconegudes per la convenció, el Delta de l'Ebre, l'Albufera de València i les llacunes de la Manxa humida. D'això no en diem res.

Sí que es va emetre un tall de veu del representant de l'empresa constructora del transvasament de l'Ebre en el qual afirmava que "cap zona humida de l'arc mediterrani no es vorà afectada per esta transferència d'aigua" (entradeta de l'informatiu 20.11.2002, edició 14 hores). En el sumari, esta informació anava destacada amb el següent títol: "Zones humides garantides".

El 23 de novembre, les organitzacions ecologistes Greenpeace, SEO-Birdlife, Ecologistes en Acció i WWF-Adena entregaren a

Delmar Blasco 10.000 firmes recollides en contra del PHN. Canal 9 no en va dir res en els informatius.

El portaveu de WWF-Adena, Guido Schmidt, va ser l'únic ecologista que aparegué en les informacions emeses sobre la conferència Ramsar, però per a parlar sobre el canvi climàtic (informatiu 21.11.2002, edició 14 hores). No es va arregar les seues denúncies sobre el PHN. Schmidt havia dit que el pla vulnera la directiva europea de l'aigua i que el Govern menteix quan diu que el pla no fa malbé les zones humides.

El Comité de Redacció troba estrany el diferent tractament donat a la inauguració de la conferència Ramsar i a la seua cloenda. El primer dia, 18 de novembre, mereix l'obertura de l'informatiu. L'últim dia, 26 de novembre, no ix res, ni en l'edició de les 14 hores ni en la de les 21 hores. Espigolant en els diaris de l'endemà podem intuir-ne la raó.

- **Levante (27.11.2002):** *La Conferencia RAMSAR pide al gobierno que aplique políticas del agua sostenibles. Los ecologistas creen que es una clara alusión al PHN y un reconocimiento de que no respeta el convenio.*
- **El País (27.11.2002):** *Una alusión al PHN. La convención aprobó un texto que, sin citar por su nombre al PHN, pide al gobierno que asegure la plena aplicación de la convención en las políticas y programas*

nacionales sobre el agua. Para las ONG, esta mención supone una crítica al PHN.

- **Las Provincias (27.11.2002).** *La máxima autoridad de humedales lamenta el enfrentamiento por el PHN en España.*

3.3.5.- La manifestació anti-PHN de València

Aprofitant la celebració de la Conferència del Conveni Ramsar, els col·lectius que qüestionen la sostenibilitat mediambiental del Pla Hidrològic Nacional es van manifestar a València el 24 de novembre.

Canal 9 va centrar tots els seus esforços a desqualificar els manifestants i les institucions i partits polítics que no expressaren el seu suport incondicional al discurs oficial del govern de la Generalitat.

El 19 de novembre, la marxa antitransvasament organitzada per la Plataforma en Defensa de l'Ebre entra a la Comunitat Valenciana. L'informatiu del migdia tracta el tema en un plató, no s'inclou cap tall de veu dels protagonistes de la marxa, ni s'explica per què estan en contra del transvasament. A més, el text llegit per la presentadora és maniqueu:

I ara voran quin és el suport que està rebent la marxa antitransvasament que hui ha arribat a la província de Castelló. Són a penes 20 persones que han eixit des de Sant Carles de la Ràpita i que arribaran a Vinaròs. Són membres de la plataforma en defensa de l'Ebre que estan en contra que la Comunitat Valenciana reba aigua de l'Ebre. Són els mateixos que es manifestaran diumenge a València contra el PHN. És la primera volta en la història d'Espanya que ciutadans d'una comunitat autònoma es manifesten en una altra.

L'informatiu de les 14 hores del 22 de novembre del 2002 s'obri amb estes paraules del locutor:

... un dia abans que arriben 44 autobusos procedents d'Aragó i Catalunya per a manifestar-se a València contra l'arribada de l'aigua, vital per al futur.

El bloc dedicat al PHN dura 15 minuts, durant els quals no hi ha cap veu discrepant. S'emet tres vídeos perquè els empresaris i els regants defensen el PHN. El quart vídeo ens trasllada a Saragossa, per a informar sobre el debat celebrat a les Corts aragoneses sobre la manifestació de València. Finalment, el candidat popular, Francesc Camps, fa la conclusió amb un tall en què critica el PSOE.

El mateix 22 de novembre del 2002, en l'edició de les 21 hores, Lluís Motes comença l'informatiu espantant la població, escalfant els ànims: "Vorem en què acaba la manifestació convocada per a d'ací a 24 hores contra el PHN per col·lectius catalans i aragonesos". La següent entradeta torna a atemorir-nos:

“Comencem amb la mirada posada en el que pot passar este diumenge a València”.

El 23 de novembre del 2002, per fi, els caps de Canal 9 permeten que algun dels organitzadors de la manifestació expose les seues raons en els informatius. S'emeten dos talls curts, un de Luis Marco, de la Junta Aragonesa, i un altre de Maria Jesús Garcia, de la Plataforma en Defensa de l'Ebre. Es transmet la idea que estes persones són unes insolidàries, emetent una bateria interminable de talls de veu de gent que els desqualifica.

La informació sobre l'acte empresarial a favor del PHN celebrat a València inclou cinc intervencions (Rafael Ferrando, de la CEV; Rocamora, de COEPA; Devesa, dels Hotelers de Benidorm; José Roca, dels empresaris de Castelló i Cristòfol Aguado, d'AVA). El text de la informació assegura que “no ha sigut un acte polític”, malgrat que l'informatiu de la nit demostra clarament la seua politització, en veure i sentir-se els gestos i els crits de desaprovació que els empresaris van dedicar quan es passaren unes declaracions gravades de Joan I. Pla, i els aplaudiments dedicats a la intervenció de Camps.

Un altre vídeo que emet declaracions de dos llauradors a peu de camp es presenta amb esta entradeta tan capciosa:

Per als agricultors, manifestar-se en contra del PHN és tota una provocació. No comprenen com hi ha gent tan insolidària que reclama aigua que no li fa falta.

El 24 de novembre és el dia de la manifestació a València. Canal 9 es bolca en el seguiment informatiu de la manifestació contra el PHN. L'espectador que només s'haja informat eixe dia a través de Canal 9 ha rebut els següents missatges, els uns velats i els altres explícits: no hi ha hagut incidents pel civisme dels valencians davant la provocació d'un grup ínfim de forasters insolidaris que tenen la gosadia de vindre a la nostra casa a negar-nos l'aigua, i que, damunt, han rebut el suport dels socialistes.

Vegem els exemples que, al nostre parer, demostren que eixe ha sigut l'objectiu dels directius de Televisió Valenciana i que s'han pogut veure en les edicions de les 14 i les 21 hores.

- El titolet del sumari, el mateix en les dos edicions, acusa d'insolidaris els manifestants: ***Ens neguen l'aigua.***
- Es dóna a entendre que els manifestants són uns provocadors: ***El civisme dels ciutadans valencians ha sigut el més destacat*** (primera entradeta, 14 hores).
- Es dóna a entendre que l'assistència de valencians és mínima (sumari, edició 14 hores): ***...l'acte està organitzat per col·lectius aragonesos, catalans i formacions d'esquerra*** (sumari, edició 14 hores). ***La manifestació ha eixit de la plaça de Sant Agustí de València. Fins a***

eixe punt havien arribat els autobusos que venien de diverses localitats d'Aragó i Catalunya. (Text edició 14 hores) **... els manifestants, que han acudit sobretot d'Aragó i Catalunya...** (entradeta edició 21 hores)

- **(els manifestants)... han vingut d'Aragó i Catalunya** (text edició 21 hores). Tot i això, les imatges emeses desmenteixen els textos, com ara la pancarta d'un grup de la Canal de Navarrés que apareix fugaçment en un vídeo o la gent que ix darrere de la locutora durant les connexions en directe que es fan a la plaça d'Amèrica.
- Minimitzen la participació: **...la xifra de manifestants està molt per davall de les expectatives creades.** (Entradeta edició 14 hores).
- Es confon l'espectador sobre la posició del PSOE: **...representants d'Esquerra Unida, del PSOE, i els Verds han estat al capdavant de la manifestació.** (Locutora en directe, des de la plaça d'Amèrica, on està el final de la manifestació, edició 14 hores). **...a la capçalera... anaven els líders d'Esquerra Unida, CCOO, els Verds, AGRÓ, Acció Ecologista, la Plataforma en Defensa de l'Ebre...** (text edició 14 hores). **...a la capçalera anaven els líders dels partits, els sindicats CCOO, UGT, i altres agrupacions...** (text edició 21 hores).
- No s'inclou cap tall de veu dels organitzadors de la marxa ni de cap grup ecologista present en la manifestació. Els

- únicos manifestants que parlen són els polítics Julio Llamazares (Esquerra Unida) i Joan Ribó (Esquerra Unida).
- Es dóna protagonisme a les veus que critiquen els manifestants, amb talls de veu d'un veí anònim de València, del portaveu dels comerciants de València i del portaveu d'AVACU (Associació Valenciana de Consumidors).

3.3.6.- Dossiers a la carta

El reportatge sobre el problema de l'aigua emés pel programa setmanal *Dossiers* el 24 de novembre del 2002, el dia de la manifestació, no va analitzar les causes de la sequera. Descriu l'angoixa de molts llauradors alacantins per no poder regar els seus camps, però no aprofundeix en les arrels del problema. No hi ha cap tall de veu de científics ni d'ecologistes. La finalitat del reportatge no era informar l'espectador, sinó persuadir-lo de la necessitat de fer el transvasament de l'Ebre.

3.3.7.- Al dictat del PP

El mes gener, els directius de RTVV reprenen amb força la campanya de satanització de tots aquells que dubten de les bondats del Pla Hidrològic Nacional. I s'utilitza este tema per a lloar la posició del PP i atacar la del PSOE, confonent de forma

deliberada els informatius de Canal 9 amb els gabinets de premsa i d'imatge del Partit Popular.

3.3.8.- Les convencions de gener

Els dies 18 i 19 de gener, el PP i el PSOE van celebrar a Madrid sengles convencions electorals. Els dos partits van presentar les seues ofertes polítiques davant les pròximes eleccions autonòmiques i locals.

El Pla Hidrològic Nacional, segons reflectí la premsa, no va ser un dels temes centrals en cap de les dos reunions. Però, en Canal 9, van maquillar la realitat per a poder dir que “el Pla Hidrològic Nacional ha sigut un dels temes més destacats en les dos convencions” (informatiu nit, 19.01.03).

Com van aconseguir disfressar la realitat? Doncs provocant declaracions sobre el tema en qüestió, buscant la polèmica i presentant-les de forma maniquea. En el sumari del dia 18 de gener, al migdia, es titula: “El PSOE, contra el PHN”.

Les declaracions de tots els socialistes que ixen en les informacions estan fetes als passadissos i a preguntes del periodista de Canal 9. No hi ha cap tall de veu del PSOE extret de la tribuna d'oradors, cosa que demostra que el tema no va ser un dels més destacats de la convenció.

3.3.9.- El miniespai diari de propaganda sobre el PHN

A partir del 21 de gener, el Pla Hidrològic Nacional va adquirir la categoria d'espai de propaganda política, presentant-lo amb una capçalera pròpia i concedint-li, diàriament, un destacat protagonisme dins dels informatius. La inauguració del miniespai coincideix amb la convocatòria d'una manifestació a favor del PHN feta per algunes organitzacions agràries valencianes.

Este nou miniespai serveix per a fer d'altaveu de les organitzacions polítiques i empresarials que estan a favor del PHN, i per a denigrar els grups socials i polítics que manifesten les seues reserves davant els efectes perniciosos que pot tindre l'execució de les obres. La redacció de les notícies denota un menyspreu cap a estos col·lectius: ***Volen aigua i estan farts dels que intenten impedir-ho i dels que vénen ací a sa casa a cridar contra el PHN.*** (entradeta llegida en l'informatiu 21 hores, 21.01.03).

3.3.10.- Canal 9 promou manifestacions

Canal 9 pren partit a favor dels convocants de la manifestació a favor del PHN, cridant els ciutadans a participar-hi, contravenint d'eixa manera una norma de la casa que, fins a eixe moment, sempre s'havia respectat.

Les informacions de l'edició de les 21 hores, del 21 de gener, confonen els espectadors en dir, en diverses ocasions, que la manifestació la convoquen "els llauradors de la Comunitat Valenciana", una afirmació falsa, ja que la Unió de Llauradors no convocava.

El Comité de Redacció troba absolutament fora de lloc el directe fet el dia 21 de gener del 2003 en l'informatiu de les 21 hores des de la plaça de Sant Agustí en el qual un redactor de la casa va pronunciar, amb molta vehemència, les següents paraules (reproduï m íntegrament):

El que estan demanant els llauradors valencians és aigua. El camp valencià pateix una sequera crònica i diuen que si eixa aigua no arriba prompte, no podran continuar cultivant. És per això que exigixen l'execució immediata del que pot salvar-los, el Pla Hidrològic Nacional, i sobretot del que és la seua obra més emblemàtica, el transvasament de l'Ebre.

La manifestació l'han convocada esta vesprada les associacions agràries valencianes i pot convertir-se en la manifestació més multitudinària de l'última dècada a la ciutat de València. De fet, està previst que vinguen moltes associacions de la resta d'Espanya. I la convoquen també perquè els grups que estan en contra del pla sí que estan fent molta pressió. Van manifestar-se a la ciutat de València. Va començar la manifestació en esta mateixa plaça, la plaça de Sant Agustí, i sense anar més lluny, demà mateix, la Junta Aragonesista presentarà al Parlament Europeu els seus arguments en contra del

PHN. Per això, els llauradors valencians demanen a tots els ciutadans que creuen en una cultura solidària de l'aigua que isquen als carrers a reclamar-la el pròxim 2 de març

A més, continuen mentint sobre la procedència de la gent que es va manifestar a València el 24 de novembre contra el PHN, negant que hi havia molts valencians. Esta entradeta es va llegir en el mateix informatiu del 21 de gener del 2003:

Els agricultors de la Comunitat Valenciana ja van vore com col·lectius diversos vinguts de fora es manifestaven contra el Pla Hidrològic fa uns mesos ací mateix, a casa.

3.3.11.- Des de Brussel·les, però només una part

La Comissió Europea està estudiant si el Pla Hidrològic Nacional compleix la legislació europea mediambiental. Per a Canal 9, ho fa per culpa de “les pressions que denuncien els agricultors que posen en perill les ajudes d’Europa” (informatiu 21 hores, 21.01.03), i pels “dubtes que plantegen alguns grups polítics i col·lectius d’Aragó” (informatiu 21 hores, 23.01.03). No es diu en cap moment que la Unió Europea ha trobat motius suficients per a estudiar el tema.

El 23 de gener, el corresponsal de Canal 9 a Brussel·les informa sobre la compareixença del secretari d’Estat per a les Aigües i les Costes, Pascual Fernández, davant la Comissió de Peticions del Parlament Europeu, en la qual defensà que els transvasaments

compleixen totes les normes mediambientals europees i que, per tant, les subvencions per a fer-los realitat han d'arribar. El vídeo recull les declaracions de Pascual Fernández i del president de la Comunitat de Múrcia, Ramón L. Valcárcel.

Però no recull les declaracions del cap de la Unitat d'Aigües de la Comissió Europea, Patrick Murphy, en les quals manifestava la preocupació de l'executiu comunitari per la coherència del PHN respecte a la legislació europea mediambiental. Els valencians vam haver de llegir els diaris per a assabentar-nos-en.

- **Las Provincias, 23.01.03:** *El jefe de la Unidad de Aguas de la Comisión Europea, Patrick Murphy, aseguró que el Ejecutivo comunitario está preocupado por la coherencia del PHN respecto a la legislación europea mediambiental.*
- **Levante, 23.01.03:** *La Comisión Europea muestra su preocupación por la calidad del agua que se trasvasará desde el Ebro.*
- **Información, 23.01.03:** *La UE advierte de que el PHN puede vulnerar la legislación ambiental. El jefe de aguas de la CE exige cambios en el PHN al ver conflictos con la legislación medioambiental.*

3.3.12.- Els regants del Xúquer no ixen si critiquen el Pla Hidrològic Nacional

Els llauradors valencians són víctimes de la manipulació de Canal 9. La TVV és molt generosa amb ells quan manifesten el seu suport al PHN. Però no se'ls permet exposar els seus temors ni els seus dubtes al respecte (en el moment d'escriure estes frases, dia 1 de febrer, així ha sigut).

Els regants del Xúquer no han pogut explicar en la televisió pública valenciana la seua negativa a usar l'aigua de l'Ebre, i la seua preocupació davant la construcció del transvasament Xúquer-Vinalopó.

3.3.13.- Les declaracions de l'oposició solen anar precedides i seguides per les del PP

A mesura que s'acosten les eleccions autonòmiques, es fa més explícita la parcialitat dels informatius de Canal 9 a favor del Partit Popular. La cobertura del ple extraordinari de les Corts Valencianes del 31 de gener, on s'aprovà finançar la manifestació a favor del PHN del 2 de març, és una mostra del que afirmem. Les declaracions de l'oposició sempre van precedides i seguides de les de representants del PP o del govern de la Generalitat, estil sandvitx.

Primer vídeo: **Primer tall.- Font de Mora (PP)**
Segon tall.- Font de Mora (PP)
Tercer tall.- Oltra (EU)
Quart tall.- Lozano (PSOE)
Quint tall.- Font de Mora (PP), de nou

Segon vídeo: El candidat socialista, Joan I. Pla, presenta en Fitur la seua proposta turística. El vídeo inclou declaracions del candidat popular, Francesc Camps, atacant Pla pel tema del PHN. Això no es fa mai al revés, no cal dir-ho. Mai no s'ha acabat un vídeo de Camps amb una declaració de Pla atacant-lo.

3.3.14.- La crescuda de l'Ebre s'usa per a demostrar que sobra aigua

La crescuda del riu Ebre registrada la primera setmana de febrer va ocupar molts minuts en els informatius de Canal 9, obrint edicions i rebent un tractament especial. De fet, mai abans no s'havia dedicat tant de temps als efectes de l'avinguda d'un riu en una altra comunitat autònoma. En este cas, semblava que els fets estaven succeint a la Comunitat Valenciana, perquè estaven tractats amb molt de detall, amb enviats especials a diverses localitats (Tortosa, Flix, Saragossa, etc.), connexions en directe i ocupant els primers minuts dels informatius, que habitualment estan dedicats a la informació de la Comunitat Valenciana.

La raó d'este ampli desplegament informatiu cal buscar-la en la següent declaració de Cristòfol Aguado, president de l'Associació Valenciana d'Agricultors, una de les convocants de la manifestació del 2 de març a favor del PHN. Es va emetre el 8 de febrer del 2003 en l'edició de les 14 hores:

He de reconéixer una volta més que si el PHN haguera estat ja construït, totes les infraestructures que estaven previstes, possiblement molta d'eixa aigua hauria estat embassada en embassaments segurs i molta d'eixa aigua haguera pogut estar ja camí de València.

Una vegada analitzats els vídeos emesos eixa setmana, el Comitè de Redacció considera que l'objectiu de l'àmplia informació dedicada a la crescuda de l'Ebre era convèncer els espectadors que a eixe riu li sobra aigua i que el transvasament és factible.

Caldria haver equilibrat les informacions fent notar el caràcter excepcional de la riuada i la dificultat d'haver desviat l'avinguda del riu pel transvasament, en cas que ja estiguera construït. La mateixa Confederació Hidrogràfica de l'Ebre va dir que havia sigut l'avinguda més forta dels últims 40 anys i que un episodi d'eixa classe pot tardar 25 anys a tornar a produir-se.

4.- Economia: Espanya va bé i la Comunitat Valenciana és la millor

La màxima que presideix la informació econòmica a Canal 9, seguint el discurs oficial del Govern, és que **“Espanya va bé i la Comunitat Valenciana és la millor”**. En èpoques de bonança, és molt fàcil aplicar-la. Però en èpoques de desacceleració o de recessió, els informatius de Canal 9 fan vertaderes filigranes per aconseguir interpretar les dades de la conjuntura econòmica de forma optimista.

És el que ha passat el 2002, un any en el qual, segons explica el prestigiós economista Miguel Á. Fernández Ordóñez, “Espanya ha sigut el país europeu on més han augmentat l’atur i la inflació, on més han caigut les exportacions i on les dades de productivitat i competitivitat han evolucionat pèssimament”.

Per això, els últims dotze mesos, els informatius de Canal 9 han maquillat moltes dades negatives. Els indicadors econòmics mai no s’expliquen seguint els mateixos criteris. I si la interpretació positiva és quelcom impossible, de vegades s’opta per silenciar la informació.

Les comparacions temporals no són mai les mateixes. Els indicadors econòmics només es comparen amb els que permeten

extraure una conclusió favorable. A més, si les dades econòmiques són positives, solen ocupar un lloc destacat dins de l'informatiu, mentre que si són negatives, poden passar dos coses: que s'arraconen o que no es donen. Esta última opció es pren si la interpretació positiva d'una dada molt negativa és quelcom impossible.

Si les dades són especialment favorables amb la Comunitat Valenciana, es destaquen amb tot luxe de detalls. Però si són negatives respecte a la resta de l'estat, es camuflen en el conjunt de la informació.

Pel que fa a les reaccions dels agents polítics i econòmics, rarament ix algun representant sindical o de l'oposició comentant les dades econòmiques. És un privilegi reservat habitualment als representants oficials, especialment al conseller d'Economia, Vicent Rambla, que sembla l'analista econòmic d'esta casa.

Els exemples són nombrosos, perquè esta pràctica és sistemàtica.

4.1.- Projectes emblemàtics, deute i pressupostos

4.1.1.- Terra Mítica

Terra Mítica, un dels projectes emblemàtics del govern de la Generalitat, travessa dificultats econòmiques. Si més no, és el que

va dir l'auditora Arthur Andersen al final de juliol, en un informe que revelava que l'empresa tenia el doble de pèrdues de les declarades. Els diaris de la Comunitat Valenciana s'han fet ressò de la situació financera de Terra Mítica en diverses ocasions, amb titulars com "El Parque Terra Mítica de Benidorm ha perdido 95,8 millones de euros desde su inauguración" (**El País, 26.11.02**).

Canal 9 no s'ha adonat de les dificultats econòmiques de Terra Mítica, i totes les informacions que s'han dedicat a esta instal·lació turística ens han transportat a un món idíl·lic.

4.1.2.- La Ciutat de les Arts i de les Ciències

El 12 desembre s'inaugurà—o millor dit es preinauguràja que no es va obrir al públic fins uns mesos després— l'Oceanogràfic. La cobertura donada a l'acte, que indubtablement era important i mereixia una atenció destacada, fou, no obstant, desproporcionada. L'informatiu del migdia li dedicà més de 35 minuts, i el de la nit, més de 15, xifra que suposa el 50 per cent de la durada de l'informatiu.

Però a pesar d'una cobertura tan àmplia, no es va fer cap referència a l'empresa privada que gestiona el complex (Parques Reunidos, una firma participada pel grup Planeta-Agostini, Nutrexpa i SCH), quant costarà mantindre'l ni com es finançarà. Tampoc no s'aprofità

la inauguració per a informar sobre els resultats econòmics de tot el complex de la Ciutat de les Arts i de les Ciències.

4.1.3.- L'informe del Síndic de Comptes

El 24 de desembre, el Síndic de Comptes, Juan Antonio Noguera de Roig, va lliurar a les Corts l'informe en què s'auditen els pressupostos de la Generalitat de l'any 2001. Canal 9 va destacar només la part positiva de l'informe. L'única referència als temes polèmics va ser esta frase: **“En el mateix informe del síndic també es demanen millores en la gestió de les empreses públiques”** (Informatiu 24.12.02, edició 14 hores).

Calgué recórrer a altres mitjans per a saber que la Sindicatura de Comptes alertà del greu estat financer de RTVV, CACSA i Terra Mítica. I que la Generalitat tancà 2001 amb un forat de 754 milions d'euros —el 85 per cent en factures ocultes de la Conselleria de Sanitat— ni que la Comunitat Valenciana és la que té major deute en comparació amb el PIB.

El tema es va liquidar en un plató de 20 segons amagat enmig de l'informatiu.

4.1.4.- Els pressupostos de la Generalitat

El 19 de desembre s'informava sobre el projecte dels pressupostos de la Generalitat. El vídeo és confús, perquè no diu amb claredat que els objectius previstos pel Govern són això, previsions, i no realitats, fent creure a l'espectador que les obres previstes seran una realitat indubtable. El text de la informació diu, textualment, que els pressupostos per al 2003 **“crearan 34.000 llocs de treball”** i que **“els comptes autonòmics garantiran l'aigua, l'AVE, la nova FE, el mapa escolar i la plena ocupació”**. Com a mínim, s'hauria d'haver matisat amb el recurrent, però aclaridor, “segons la Generalitat”.

4.2. El Producte Interior Brut

Canal 9 ha hagut de fer autèntics jocs malabars per a informar sobre el Producte Interior Brut sense dir que l'economia ha travessat una fase de desacceleració. Els informatius han mostrat només la lectura positiva de les dades, mai la negativa. En el moment d'elaborar este informe encara no s'havien publicat les dades del PIB corresponents a l'últim trimestre del 2002. Per això, posarem com a exemple el tractament donat a les dades del tercer trimestre.

4.2.1.- PIB 3r trimestre, 2002

Espanya va créixer a un ritme de l'1,8 per cent el tercer trimestre del 2002, confirmant la desacceleració econòmica registrada els

trimestres anteriors. Eixa és l'explicació que tots els mitjans van fer de les dades de la Compatibilitat Nacional elaborades per l'INE (Institut Nacional d'Estadística). Canal 9, en cap moment no va utilitzar la paraula "desacceleració", ni "reducció", ni va dir que va ser el menor creixement des de 1993. La informació donada al migdia va ser incompleta i escassa. Vint-i-cinc segons llegits pel locutor en l'edició de les 14 hores del 21 de novembre del 2002:

L'economia espanyola creix un 1,8 per cent en el tercer trimestre d'enguany. Una xifra que duplica la mitjana europea, però que és 4 dècimes inferior a la previsió del Govern per a tot l'any. També creix la creació d'ocupació a un ritme de l'1,4 per cent. És a dir, s'han creat 204.000 llocs de treball de juliol a setembre. I un altre apunt econòmic. L'estat ha obtingut un superàvit de 8.595 milions d'euros.

En contrast amb el que es fa quan els indicadors són positius, no es va elaborar cap gràfic sobre el ritme de creixement del PIB, que està desaccelerant-se des del primer trimestre del 2000. Eixe gràfic és una línia descendent, i això podria provocar en l'espectador la sensació que Espanya no va tan bé com diuen.

I si la informació donada al migdia va ser escassa i incompleta, la donada a la nit damunt era capciosa. Això és tot el que van dir sobre el PIB a les nou de la nit:

I hui en La Xifra parlem de faena. Els últims tres mesos s'han creat a Espanya més de 200.000 llocs de treball.

Açò ha sigut possible perquè l'economia espanyola ha crescut un 1,8 per cent, per damunt de la mitjana europea.

El contrast amb els titulars de la premsa de l'endemà és ben eloqüent:

- **La Vanguardia (28.11.02):** *La economía española se desacelera hasta el 1,8% a causa de la débil demanda externa.*
- **El País, (28.11.02):** *Estadística ratifica que la economía se desacelera y crece a un ritmo del 1,8.*
- **Levante (28.11.02):** *El PIB registra en el tercer trimestre del año el menor crecimiento desde 1993.*
- **Las Provincias (28.11.02):** *España reduce su crecimiento al 1,8% el tercer trimestre y confirma la desaceleración.*
- **Expansión (28.11.02):** *El crecimiento económico se frena hasta el 1,8%, el menor ritmo desde la crisis de 1993.*

4.3.- La inflació

En termes generals, la informació referida a l'evolució dels preus durant l'any 2002 no exposa les claus que permeten comprendre el problema de la inflació a Espanya, com ara el diferencial amb la Unió Europea. Ho podem comprovar en el següent exemple:

4.3.1.- IPC desembre 2002 i balanç any 2002

Els preus van pujar un 4 per cent l'any passat. Canal 9 va explicar als seus espectadors que eixe increment era “**el doble de la previsió del govern**” (*informatiu 14.01.03*). Eixa referència era imprescindible per a entendre la informació.

No obstant això, la informació va ser incompleta, perquè no es va explicar altres referències tan importants com l'anterior:

- No s'explicà que el descontrol dels preus afectarà la negociació col·lectiva i a la pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors.
- No es va fer cap menció al diferencial d'inflació amb la Unió Europea (la inflació espanyola duplica la europea) amb la consegüent pèrdua de competitivitat de l'economia espanyola.
- No hi ha comentaris ni de l'oposició, ni de sindicats, ni de la patronal. Només hi ha declaracions del secretari d'Estat d'Economia, Luis de Guindos.

4.4.- El mercat laboral: l'INEM, l'EPA i la SS

Canal 9 sempre opta per l'optimisme quan dóna indicadors econòmics, i la informació sobre el mercat laboral n'és una prova. Si l'atur baixa respecte al mes anterior, cosa que va passar l'any passat en cinc ocasions, s'obri per ací. Si l'atur puja d'un mes a un altre, com va passar set vegades l'any passat, s'edulcora la informació amb altres referències. Cada mes varia la comparació, per a poder extraure'n sempre una conclusió positiva.

Si la comparació és negativa, no es dóna. Per això, en cap de les dotze ocasions en què s'ha donat les dades de l'INEM, una per mes, mai no s'ha fet referència a l'increment interanual de l'atur.

En eixa recerca de referències positives, enguany s'ha recorregut en diverses ocasions a comparar la desocupació del mes en qüestió amb la que hi havia fa uns anys. Ací en tenim alguns exemples.

4.4.1.- Atur registrat a l'INEM

4.4.1.a INEM-Gener 2002

“Les xifres de la desocupació del mes de gener no són bones” va dir Canal 9 sobre les dades de l’INEM publicades el 6 de febrer. I en efecte, no ho eren, de bones. La desocupació valenciana va créixer al gener quasi tres punts per damunt de la mitjana espanyola, i l’augment va ser el més acusat dels últims anys.

Però Canal 9 va preferir no fer estes comparacions, potser per a evitar que l’espectador dubtara de la continuïtat de la bonança econòmica. S’estimà més fixar-se en les dades positives, com ara que **“la taxa de desocupació (de la Comunitat Valenciana) se situa en el 7,34 per cent, una de les tres taxes més baixes d’Espanya i dos punts per davall de la mitjana espanyola”** (*informatiu 6.02.02, edició 21 hores*).

4.4.1.b INEM-Agost 2002

A l’agost, la desocupació registrada per l’INEM puja a Espanya i a la Comunitat Valenciana. Donem les dades, és clar. Però només es comparen amb les que poden aportar alguna conclusió positiva. Les negatives, es deixen a banda.

Es diu que la desocupació puja la meitat que l’agost de l’any passat i que s’ha reduït de gener a agost del 2002, però no es diu que s’ha incrementat en els últims dotze mesos ni que la Comunitat

Valenciana és una de les autonomies on més puja l'atur al mes agost.

Les dades només les comenta Vicent Rambla, el conseller d'Economia, però no parlen ni sindicats ni ningú de l'oposició. A més, fem nostra l'anàlisi de Rambla, en afirmar que **“hui hem sabut que més de 4.000 persones han augmentat les llistes de parats durant el mes passat. Parats temporals perquè la gran majoria tornen a treballar este mes de setembre. Són treballadors que les empreses despatxen perquè així no els paguen les vacances”** (*informatiu 4.09.02 edició 21 hores*).

Trenta dies més tard, l'INEM va constatar un altre increment de l'atur.

4.4.1.c INEM-Setembre 2002

El setembre del 2002, la desocupació registrada a les oficines de l'INEM es va incrementar a Espanya en 38.262 persones respecte al mes anterior i en més de 1.000 a la Comunitat Valenciana. Canal 9, òbviament, ho diu en els seus informatius. Però no explica que és l'augment més alt en un mes de setembre des de 1997 i el segon increment consecutiu després del d'agost. Tampoc no diu que en els últims dotze mesos, l'atur s'ha incrementat en 101.713 persones.

Sorprenentment, Canal 9 es remunta a la taxa d'atur que hi havia set anys abans i al nombre absolut de parats que hi havia el 1995 per a fer-nos creure que les dades del setembre no són roï nes.

4.4.1.d INEM-Desembre 2002 i balanç any 2002

L'any 2002, l'atur registrat a les oficines de l'INEM a Espanya es va incrementar en 113.224 persones respecte a l'any anterior. És el segon any consecutiu que puja l'atur, i el major increment dels últims deu anys.

Eixes són les dades que van destacar tots els mitjans de comunicació, llevat dels informatius de Canal 9. En els tres minuts d'informació que es va emetre sobre el tema en l'edició del migdia del 5 de gener, l'única referència a les dades de l'INEM va ser esta frase:

En desembre hi ha hagut 10.100 persones parades més, de manera que la xifra total de parats del 2002 ha quedat en 1.688.068.

Canal 9 va ocultar l'increment anual de parats. La informació es va centrar en l'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social per a poder donar una imatge confusa de la realitat. Segons Canal 9, “es tanca un any en què hi ha hagut més activitat econòmica a Espanya i també més ocupació”.

Hauria sigut més honest fer referència a les dades de l'INEM, que al capdavant són les que motivaven l'emissió del vídeo, i dir, utilitzant la mateixa fórmula emprada, que “es tanca un any en què s'ha incrementat l'atur”.

4.4.2.- EPA (Enquesta de Població Activa)

4.4.2.a EPA-Primer trimestre 2002

L'EPA va revelar que a Espanya, en el primer trimestre del 2002 s'havia destruït llocs de treball per primera vegada des de 1995 i que havia augmentat la xifra de parats en 189.300 persones. A la Comunitat Valenciana, es va destruir 18.000 llocs de treball i va augmentar la desocupació en 11.500 persones respecte al trimestre anterior i en 18.900 respecte al mateix període de l'any anterior.

Canal 9 no va dir que, a la Comunitat Valenciana, l'atur s'havia incrementat en l'últim any ni que s'havia destruït llocs de treball, sinó que **“s'incrementa la quantitat de persones que troben faena” (16.05.02).**

A més a més, tres dies després, en l'informatiu del cap de setmana, Canal 9 compara la taxa d'atur de la Comunitat Valenciana del primer trimestre del 2002 amb la que hi havia dos anys abans, per a poder dir que **“la taxa de desocupació s’ha reduït quasi quatre vegades més a la Comunitat Valenciana que a la zona euro”** (19.05.02).

El conseller d'Economia, Vicent Rambla, és l'interpret de les dades en les dos informacions, la del 16 i la del 19. Els sindicats no van tindre l'oportunitat de fer cap valoració. La informació de Canal 9 contrastava amb els titulars de la premsa.

- **Expansión (17.05.02):** *La desaceleración provoca el primer descenso del empleo en siete años.*
- **Cinco Días (17.05.02):** *La economía destruye empleo por primera vez en siete años.*
- **El Mundo (17.05.02):** *Por primera vez desde el 95 se destruye empleo según la EPA del primer trimestre.*
- **El País-Comunidad Valenciana (17.05.02):** *La nueva EPA revela un crecimiento del paro del 6,6% y una destrucción de 18.000 empleos.*

4.4.2.b EPA-Tercer trimestre 2002

Canal 9 va anar per lliure a l'hora d'informar sobre l'increment de la desocupació en el tercer trimestre del 2002. En l'informatiu de les 21 hores, no anà en sumari, sinó amagat en un plató. Respecte al contingut de la informació, Canal 9 no va negar la dada, òbviament, però sí que la va emmascarar.

Mentre tots els altres mitjans van destacar que havia crescut l'atur, el plató de l'informatiu de la nit començava dient una mentida: **“La Comunitat Valenciana és una de les que crea més ocupació”**. La realitat, no explicada per Canal 9, és que la Comunitat Valenciana va ser en eixe període la desena, darrere de Catalunya, Balears, Galícia, Castella i Lleó, Castella-la Manxa, el País Basc, Múrcia, Madrid i Aragó.

A continuació, el plató destacava la creació de 7.000 nous llocs de treball durant el període, i ja, en tercer lloc, s'apuntava que **“també ha augmentat la xifra de desocupats en 5.000”**. El que no van dir és que l'atur havia crescut en termes anuals i que el ritme de creació de treball s'havia reduït.

El que va dir la premsa:

- **El País (12.11.02):** *El paro aumentó en 79.800 personas en el peor verano desde la recesión de 1993. En términos interanuales, el incremento fue de 271.100 desempleados, una evolución negativa que se viene*

produciendo durante todo el año y que confirma la crisis económica. Los puestos de trabajo creados fueron inferiores a los de años anteriores.

- **El País-C. Valenciana (12.11.02):** *La EPA refleja un aumento de 5.000 parados de julio a septiembre sobre el trimestre anterior. La tasa de desempleo creció un punto des de enero... la cifra de parados creció en 24.300 en los últimos 12 meses... el aumento de la ocupación se situó por debajo de la media española...*
- **Expansión (12.11.02):** *La desaceleración de la economía está provocando que la creación de empleo no pueda absorber la demanda de trabajo. Titular principal: La crisis económica aumentó el paro en 80.000 personas en el tercer trimestre.*
- **El Mundo (12.11.02)** Titular principal: *El paro aumentó en casi 80.000 personas durante el tercer trimestre de 2002.*
- **Diario de Valencia.** Titular principal: *El paro crece en 5.000 personas en el tercer trimestre.*

Per a acabar d'arredonir-ho, l'endemà el candidat del PP a la Presidència de la Generalitat, Francesc Camps, va poder comentar les dades de l'EPA després de reunir-se amb Sifre (CCOO). Curiosament, el tall emés de Sifre no es referia a l'EPA, sinó al fet que la reunió havia sigut molt cordial.

4.4.2.c. EPA-4rt trimestre 2002 i balanç 2002

La publicació de les dades de l'EPA del quart trimestre serveixen per a fer un balanç del mercat laboral de l'any que s'ha acabat. El 7 de febrer d'enguany es van publicar les dades referents al quart trimestre del 2002.

El balanç de l'any 2002 és que la desocupació va créixer a Espanya en 226.000 persones, un 12% respecte a l'any anterior, i a la Comunitat Valenciana en 34.400 persones, un 19,80% amb relació al 2001. L'increment de l'atur el 2002 és el primer després de set anys de reduccions. Espanya és el país de la Unió Europea on més va créixer la desocupació l'any passat.

Canal 9 no ho va explicar així. D'una banda, l'increment anual de parats a tot Espanya es donà sense dades: **“Al conjunt d'Espanya... la xifra de parats també va augmentar el 2002”** (*informatiu 7-02-03, edició 14 hores*). La xifra absoluta de l'increment, 226.000, no es va dir. I no s'apunta que feia set anys que no pujava. I pel que fa a la Comunitat Valenciana, es donà la xifra de l'increment anual però no el percentatge que, com hem vist, és del 19,80 per cent, quasi sis punts superior a la mitjana espanyola. Tampoc no es va dir que, en termes absoluts, la Comunitat Valenciana va ser la segona on més va créixer l'atur, després d'Andalusia.

Tampoc no es va dir que a Espanya hi ha 2.118.200 parats en xifres absolutes, i 207.900 a la Comunitat Valenciana. En les

informacions sobre les dades de l'EPA, poques vegades s'expressen estes dos xifres. Trobem significatiu que les amaguen. Potser perquè estes dos xifres no necessiten comparacions.

El que va destacar Canal 9 és la reducció de la desocupació en 200 persones i la creació de 26.000 llocs de treball en l'últim trimestre de l'any a la Comunitat Valenciana. No va explicar, però, que la creació d'ocupació durant tot l'any 2002 es va desaccelerar respecte als anys anteriors. El 2002 es van crear 12.200 llocs de treball, 26.200 menys que el 2001, i 82.300 menys que el 2000. Però això no ho sabem per Canal 9.

4.4.3.- Afiliació a la Seguretat Social

Les dades de l'afiliació a la Seguretat Social, si són positives, s'amplifiquen i s'utilitzen per a relativitzar les de l'INEM els mesos amb un augment de l'atur: **'Eduardo Zaplana ha fet balanç de l'any i ha dit que encara que la desocupació ha pujat, també han augmentat considerablement les afiliacions a la Seguretat Social, i això significa que es genera, per tant, ocupació'** (*sumari informatiu 5.01.03, edició 14 hores*).

Com passa amb la resta d'indicadors econòmics, si les xifres de la Seguretat Social són negatives, el més habitual és no donar-les. És el que van fer amb la xifra d'agost, quan la Comunitat Valenciana va perdre 24.545 afiliats.

4.5. Informes i estadístiques: només se'n fan ressò si són positives

Durant l'any, a banda de les dades conjunturals de referència obligada com l'IPC, l'EPA, el PIB, i l'atur registrat, es publica multitud d'informes econòmics. Canal 9 té tendència a triar els que ofereixen dades positives, defugint els negatius. Vegem-ne un cas:

14 de març del 2002. El diari *Levante* publica l'informe Espanya 2002 de la Fundació Encuentro, que assegura que la Comunitat Valenciana és la penúltima en despesa sanitària per habitant i que l'índex de riquesa ha caigut 4 punts respecte a la mitjana en 10 anys. Canal 9 no dóna absolutament cap dada d'este informe, ni tan sols en parla d'ell però contraataca amb les declaracions de dos consellers, Vicente Rambla i Serafín Castellano, que no aporten cap dada nova. L'entradeta que introdueix el tall de Rambla diu:

L'evolució de la renda per càpita dels valencians ha crescut en els últims cinc anys més que la mitjana espanyola. També la renda familiar disponible. Pel que fa al producte interior brut, baròmetre de la situació econòmica, la Comunitat Valenciana està tres dècimes per damunt de la mitjana espanyola.

La que introdueix les declaracions de Castellano assegura:

Invertir en Sanitat és una de les prioritats del Govern valencià Així ho reflecteixen els pressupostos del 2002 que han augmentat un 10,07% respecte a l'any anterior.

En total es destinaran 3 milions 74 mil euros per a dotar de més recursos l'àrea sanitària.

A voltes, el que es fa és destacar només la part positiva. Això és el que passà amb un informe de la Fundació de Caixes d'Estalvi. Segons Canal 9, **“la Comunitat Valenciana lidera el creixement autonòmic de la renda familiar a Espanya. Són dades d'un informe econòmic de la Fundació de Caixes d'Estalvis Confederades”** (*informatiu 4.11.02*). Tres dies abans, la premsa, fent referència al mateix informe, va dir que la Comunitat Valenciana era la número 8 en el rànquing de creixement espanyol.

Altres vegades, no es dóna, i en pau. És el que va passar amb les conclusions de la Central de Balanços del Banc d'Espanya del tercer trimestre que reflectien que “el beneficio de las empresas cae un 34,4%” (**El Mundo, 29.11.02**).

4.5.1.- La crisi del moble

Les dades publicades el mes de setembre, durant la celebració de la Fira del Moble, van confirmar la crisi que ha patit el sector l'any 2002. Durant el primer semestre de l'any passat, les exportacions espanyoles de mobles van caure un 8%. A més, les vendes en el mercat interior es van reduir un 18 per cent.

L'informe d'expectatives empresarials realitzat per l'Institut Tecnològic del Moble, AIDIMA, i fet públic durant la fira reflectia la incertesa dels empresaris.

Canal 9, seguint la seua línia habitual, minimitza les dades negatives i aposta per l'optimisme, amb afirmacions com estes:

- Sumari de l'informatiu 23.09.02, edició 14 hores:

La superfície s'ha ampliat un 10 per cent i també ho faran la quantitat de compradors. Tot açò és, segons el president de la Generalitat, una mostra de la reactivació del sector.

-Informatiu 23.09.02, edició 14 hores:

L'impacte que va tindre l'onze de setembre sobre l'economia mundial i per extensió sobre l'exportació del moble s'encara ara amb optimisme.

El vídeo que tracta la conjuntura del sector, està introduït amb un text llegit per la presentadora que no fa cap referència a la caiguda de les exportacions:

Ens ocupem ara de les xifres macroeconòmiques de la Fira del Moble. La mostra ha començat amb la presència de 10.000 compradors estrangers, quantitat que representa un 20 per cent més que en l'edició anterior. S'espera la visita de 85.000 professionals.

El text en off sí que diu explícitament que les exportacions han caigut, però complementant una frase principal optimista:

Els fabricants confien que esta 39 edició servisca per a rellançar les vendes a l'estranger, que caigueren un 8 per cent els primers mesos de l'any.

Al novembre, se celebra a València el IV Congrés Nacional de Conjuntura del Sector del Moble. AIDIMA, l'Institut Tecnològic del Moble, va constatar, amb dades, que el sector no anava bé. Segons informaren els diaris, “La producción de muebles caerá este año un 1%” (**Levante, 29.11.02**), “El sector del mueble prevé cerrar el año con una caída de las exportaciones del 12,69%” (**El País 29.11.02**), “La producción del sector del mueble en España bajará un 1% este año” (**Las Provincias, 29.11.02**), “El sector del mueble pide I+D porque las ventas no crecen y la exportación cae un 12 %” (**El Mundo, 29.11.02**).

Canal 9 no parlà d'estes dades, però sí que va informar sobre l'increment de les exportacions ceràmiques espanyoles, segons les dades d'ASCER, l'Associació Espanyola de Fabricants de Taulells Ceràmics: “**Les exportacions ceràmiques espanyoles han augmentat un 45% en els últims cinc anys... enguany es constata ja una pujada en les exportacions superior al 4'5%**” (*informatiu 29.11.02, edició 14 hores*).

4.5.2.- La campanya turística

La temporada turística del 2002 ha disparat les alarmes del sector perquè alguns dels indicadors no han sigut positius. L'ocupació hotelera ha sigut inferior a la de la temporada anterior i els ingressos turístics s'han reduït.

En els informatius de Canal 9 només s'han donat les dades positives. Les altres, han sigut silenciades.

Exemples:

4.5.2.a Pernoctacions turístiques

El 4 de novembre de 2002 es publiquen les dades de les pernoctacions turístiques referides al mes de setembre. La nota enviada per l'Agència EFE deia: **“La Comunitat Valenciana fue el principal destino elegido en septiembre por los viajeros españoles que, sin embargo, disminuyeron sus pernoctaciones en los apartamentos de la comunidad un 12,8 por cien”**.

Canal 9 tria només la primera part: **“La Comunitat Valenciana ha sigut la principal destinació turística elegida pels espanyols al mes de setembre, amb un 30 per cent de pernoctacions”** (*informatiu 4.11.02*).

A més, no diu que la comunitat amb major grau d'ocupació va ser la balear, ni que a Andalusia, Cantàbria, Castella i Lleó Madrid i Múrcia, el grau d'ocupació augmentà

La divulgació completa de les dades evidencia que la Comunitat Valenciana no és la líder, contràriament a la imatge que ofereix Canal 9.

4.5.2.b. Fitur: l'hora de fer balanç

Fitur, la Fira del Turisme de Madrid, s'ha celebrat enguany en un context de recessió per al sector turístic. Les dades donades a conèixer l'última setmana de gener d'enguany, durant la celebració de la fira, són patents. Espanya va rebre, en els 10 primers mesos del 2002, un 3,3 per cent més de turistes que en el mateix període de l'any anterior. Però els ingressos van caure un 3,5 per cent i la despesa mitjana per turista ha baixat més del 5 per cent. No es registrava una caiguda dels ingressos des de 1990. Comença a parlar-se d'una crisi del model sol i platja.

En els informatius de Canal 9 només es va informar de l'augment dels turistes, silenciant la caiguda dels ingressos i eludint el debat sobre el model:

- Informatiu 27.01.03, edició 14 hores:

El turisme estranger a la Comunitat Valenciana ha augmentat en els 10 primers mesos de l'any un 6,1 per cent. Això vol dir que ens han visitat 4,3 milions de persones.

- Informatiu 29.01.03, edició 14 hores:

El turisme és un sector que a pesar de tots els inconvenients ha aconseguit mantindre un ritme de creixement.

- Informatiu 30.01.03, edició 14 hores:

L'any passat ens visitaren 5 milions de turistes estrangers, 300.000 més que el 2001.

En cap moment no es va apuntar les preocupacions del sector turístic per la reducció d'ingressos ni per les perspectives de la pròxima campanya. Tampoc no hi va haver cap menció a les crítiques fetes pel president de la Confederació Empresarial Valenciana, Rafael Ferrando, al model turístic valencià Ni es va aprofitar la setmana per a analitzar els pros i els contres del model turístic valencià Per a Canal 9, tot és bo, tot és excel·lent, tot és meravellós:

“La Comunitat Valenciana, un any més, referent en la fira de turisme més important d'Espanya” (informatiu 29.01.03, edició 14 hores).

“En el dia de la Comunitat Valenciana en Fitur, l’estand dedicat a la nostra indústria turística torna a ser el més visitat per autoritats i professionals” (*sumari de l’informatiu 30.01.03, edició 21 hores*).

“...estem al capdavant en el creixement net de turistes”
(*informatiu 30.01.03, edició 21 hores*).

La cobertura informativa de la fira se centrà a destacar les excel·lències de l’oferta turística valenciana i a glorificar la política turística de la Generalitat.

A més, el ministre de Treball, Eduardo Zaplana, va ser el protagonista de la informació sobre Fitur donada el 30 de gener, dia dedicat a la Comunitat Valenciana. Es va donar més temps a la visita del ministre que a la del president de la Generalitat, José Luis Olivas.

4.5.3.- De la Corona d’Aragó, ni parlar-ne

Finalment, i enllaçant amb la censura aplicada a les notícies culturals que relacionen la Comunitat Valenciana amb les comunitats que parlen català, ens referim al silenci davant un informe econòmic molt positiu, publicat el mes de setembre, que constata el dinamisme de l’economia valenciana.

L'estudi, titulat *Aproximació a l'anàlisi de les relacions econòmiques entre Aragó, les Illes Balears, Catalunya i la Comunitat Valenciana* —àmbit de l'antiga Corona d'Aragó— havia estat encarregat conjuntament pels presidents dels seus parlaments, inclòs el valencià, als serveis d'estudis de les caixes d'estalvi més importants d'este territori, entre elles la Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM). Segons l'informe, el territori de l'antiga Corona d'Aragó configura el motor econòmic més potent de l'Estat, amb un 33,7 per cent del producte interior brut (PIB) de l'Estat, i és l'eix central al voltant del qual s'articula el gruix del comerç interregional espanyol.

Als espectadors de Canal 9 els van escamotejar esta informació.

4.6.- La rectificació del 'decretazo'

4.6.1.- Debat al Congrés

El 17 d'octubre, el Congrés dels Diputats va aprovar el projecte de Llei de Reforma de la Protecció per Desocupació que inclou les modificacions compromeses amb els sindicats, com ara la recuperació dels salaris de tramitació, la cobertura dels fixos-

discontinus, etc. És el que molts mitjans de comunicació han qualificat de “la rectificació del *decretazo*”. El PSOE, EU, el PNV i el Grup Mixt s’hi van oposar per la negativa del Govern a recuperar el subsidi agrari.

La informació de Canal 9 va consistir en unes declaracions del ministre Zaplana, precedides d’estes frases:

I este matí ha eixit endavant la polèmica reforma de la desocupació amb els vots a favor del Partit Popular, Convergència i Unió i Coalició Canària. Acord al Congrés dels Diputats del qual estan absents d’una manera incomprensible, segons el ministre de Treball, els socialistes.

Segur que el portaveu del Grup Socialista podria haver explicat les raons de la seua decisió. Però Canal 9 va creure que no calia conèixer-les. Tampoc no van contextualitzar la informació explicant que el decret inicial va provocar la convocatòria d’una vaga general.

4.6.2.- Els empresaris alcen la veu

La polèmica generada per la CEV, la Confederació Empresarial Valenciana, en criticar el ministre Zaplana per modificar el *decretazo* i en qüestionar el model turístic valencià basat en la massificació i els preus baixos, va ocupar un gran espai als mitjans

d'informació l'última setmana del mes de gener. “Ya hablaré yo con Ferrando”, va respondre Zaplana a les crítiques del dirigent empresarial.

En Canal 9, la polèmica no es va donar.

La premsa va dir:

- **Levante (29.01.03):** *La patronal critica el inexplicable retroceso del gobierno con el decretazo. La CEV replica a Aznar que el problema del turismo no son los precios, sino su baja calidad.*
- **Las Provincias (29.01.03):** *La CEV reprocha al gobierno la marcha atrás dada en el decretazo.*
- **Las Provincias (30.01.03):** *Ferrando critica el modelo turístico masivo y barato de Benidorm en la víspera de FITUR.*
- **El País (31 gener 03):** *El PP descalifica a Ferrando por sus críticas al turismo de masas.*

4.7.- La supressió de l'IAE

L'11 d'octubre del 2002, el Consell de Ministres va aprovar la supressió de l'IAE, l'Impost d'Activitats Econòmiques, per a la major part dels contribuents que el pagaven. Canal 9 va informar de la satisfacció dels empresaris beneficiats de la mesura. Però no va dir res dels efectes que provocarà la supressió de l'IAE en les hisendes municipals ni de les queixes fetes per molts ajuntaments.

Setmanes després, el Govern va decidir compensar els ajuntaments, tal com va informar puntualment Canal 9. Però la polèmica prèvia, les protestes municipals que generà la supressió de l'IAE, l'onze d'octubre, això no ho vam donar.

Este mètode és extensible a la resta d'informacions. Si hi ha protestes ciutadanes, no solen eixir, però si al cap del temps el Govern soluciona el problema, llavors sí que s'explica el tema. És el cas dels conflictes pel finançament dels menjadors escolars i pel retard de les subvencions als col·legis i instituts públics, dels quals només es va parlar quan es van solucionar.

5.- Cultura: les produccions en valencià no concursen

En l'apartat dedicat a la informació cultural, hem de destacar l'incompliment sistemàtic de la Llei de Creació de Radiotelevisió Valenciana de l'any 1984, fins i tot, en aquells aspectes legislatius que són l'essència jurídica en els quals es va fonamentar la seua creació. Si, com s'especifica en el preàmbul, Canal Nou tenia com a objectiu genèric contribuir a l'aprofundiment de l'autonomia valenciana i la "presa de consciència dels trets diferencials" dels valencians, al llarg de l'any 2002 la seua contribució, des del punt de vista del contingut dels informatius, ha sigut ben escassa.

De bones a primeres, una anàlisi d'alguns dels seus continguts informatius ens aproxima a una visió de la realitat cultural valenciana que, no solament ens allunya dels objectius fundacionals de la televisió pública valenciana, sinó que ens acosta a una visió tova, anodina, que més aviat contribueix a expandir la cultura tòpicament espanyola, de ranci regust pretèrit, que poc a té veure, en principi, amb la finalitat fundacional d'esta empresa pública.

5.1.- La Pantoja ix, Raimon no

Un exemple d'esta visió és el tractament informatiu que va tindre l'actuació d'Isabel Pantoja al Liceu de Barcelona el passat 21 d'octubre. Per descomptat, este esdeveniment devia ser notícia cultural, però alhora el cantant de Xàtiva Raimon actuava al Teatre Nacional de Catalunya i fou solemnement rebutjat des del punt de vista informatiu. Raimon està considerat un símbol cultural arreu d'Espanya, un artista, reconegut per tothom, d'una qualitat i un interès indubtable. A més, és una valencià de Xàtiva que canta i interpreta en valencià Tanmateix, per a Canal Nou no és notícia i sí que ho és la senyora Isabel Pantoja.

5.2.- La cultura en valencià no concursa

La veritat és que la llista de greuges informatius de la televisió dels valencians amb els nostres cantants és llarga. Cantants que l'únic que han fet és cantar en la nostra llengua i difondre i divulgar l'obra dels escriptors i poetes valencians: Vicent Andrés Estellés, Ausiàs March, Joan Fuster... És el cas del cantant d'Alcoi Ovidi Montllor.

El 27 de novembre s'inaugurava el Centre Ovidi Montllor d'Alcoi: per a Canal Nou no fou notícia. Dies després, s'organitzava una festa amb l'actuació de Lluís Llach, el 30 de novembre, i tampoc no es va dir res a través de la nostra televisió pública. Estes absències són significatives perquè, paradoxalment, la impressió és que la cultura en valencià no concursa en els nostres informatius, contradient, justament, els seus objectius inicials.

Però este silenci no s'aplica només als cantants en valencià El 23 de maig, l'historiador i jesuïta Miquel Batllori, un dels grans erudits de la nostra cultura, autor d'una de les investigacions més completes que s'han fet mai sobre la família valenciana dels Borja i premi de les Lletres Valencianes, va ser investit doctor honoris causa per 11 universitats, entre elles la d'Alacant i la Jaume I de Castelló. Canal 9 no va informar d'este acte celebrat a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona.

Tampoc no ha informat sobre la publicació de l'obra completa del pare Batllori, ni sobre la polèmica sorgida per la retirada de la subvenció compromesa per la Generalitat Valenciana a l'esmentada publicació.

No obstant això, Canal 9 sí que va informar de la seua mort, ocorreguda el 9 de febrer del 2003, amb un vídeo que honorava la seua figura.

El mes de novembre, el catedràtic d'Islamologia de la Universitat d'Alacant, Mikel de Epalza, va ser guardonat amb el Premi Nacional de Traducció, que concedeix el Ministeri de Cultura, per la traducció de l'Alcorà a la nostra llengua. Canal 9 no ho donà

L'absència del pare Batllori i del professor Epalza són tan sols dos exemples que palesen un dels criteris aplicats en les notícies

culturals, que és rebutjar les que relacionen la Comunitat Valenciana amb les comunitats que parlen català

5.3.- Poca atenció als llibres

Una altra absència significativa en els informatius del 2002 han sigut els Premis Octubre. Ni un segon s'ha destinat per a donar el nom dels guanyadors d'un dels premis literaris més prestigiosos i populars de la Comunitat Valenciana. La resta d'activitats culturals celebrades al voltant d'estos premis literaris tampoc no han eixit per Canal 9.

Però, si aprofundim en l'anàlisi, podem observar que no es tracta només de la cultura en valencià, sinó de la cultura en general. Només així s'explica que per a esta televisió pública no fóra notícia la visita a València d'un dels crítics literaris amb més prestigi internacional, Harold Bloom, que amb el seu cànon ha marcat un abans i un després en l'anàlisi de la literatura occidental.

El llibre de Harold Bloom no ha aparegut en Canal 9, tot i que inclou algunes obres de la literatura clàssica valenciana entre les lectures imprescindibles.

Clar, que tampoc no ha eixit informació de molts llibres. I és que la secció de cultura dels nostres informatius no parla, habitualment, de novetats ni de presentacions de llibres.

5.4.- Els músics preferits

Saber amb exactitud quines notícies musicals han aparegut durant l'últim any requeriria un esforç que supera les limitacions de temps dels membres del Comitè de Redacció. Per això, i reconeixent que el llistat no és exhaustiu, hem escorcollat una mica els arxius de la tele per a comprovar de quina classe de músics s'ocupen els nostres editors.

En els últims dotze mesos, en els informatius s'ha parlat de Loquillo, Revólver, Isabel Pantoja, Milladoiro, Vicente Amigó, Madonna, Luis Miguel, David Bisbal, Simple Minds, Rosa, Elton John i Malevaje. Esta llista de presències evidencia que els directius de Canal 9 ignoren la música cantada en valencià

Canal 9 també ignora altres manifestacions musicals, com ara les bandes de música, de les quals quasi ni se'n parla. També té escassa presència la música clàssica, excepte si Camps viatja a l'estranger per a prometre a un famós director que el contractarà si guanya les eleccions (i açò ja entraria dins de la secció de política, o millor dit, de la informació preelectoral).

5.5.- L'escola valenciana, discriminada

D'altra banda, l'article 2n del Capítol I de la Llei de Creació de Televisió Valenciana fa referència, en el seu apartat a) a la promoció i protecció de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana. Este objectiu fundacional és un altre dels grans incompliments de Televisió Valenciana. Una prova d'este fet és que el III Congrés de l'Escola Valenciana, celebrat el 27 de març de l'any passat, no va meréixer cap tractament informatiu, sobretot tenint en compte que es tracta de la institució més important en defensa de la nostra llengua perquè el seu camp d'actuació afecta un dels seus pilars bàsics: els escolars de la Comunitat que estudien en valencià

Però, a més, una de les manifestacions més importants de suport al valencià, les Trobades d'Escoles en Valencià organitzades, precisament, per la Federació Escola Valenciana i celebrades al mes d'abril en diverses comarques, tampoc no van meréixer millor tractament informatiu, si de cas, un vídeo exigü d'un minut i 29 segons, poc significatiu tenint en compte la gran repercussió social d'este esdeveniment social. Tampoc no van meréixer cap tractament informatiu els premis Sambori de contes escolars que anualment s'atorguen amb motiu de les Trobades. Premis que no són qualsevol cosa, participen més de 400 escoles de la Comunitat Valenciana i prop de 30.000 xiquets de les nostres comarques.

5.6.- El valencià no és notícia a Canal 9

El 22 de novembre, dotze entitats polítiques i socials van signar el Compromís per la Llengua. Els diaris de l'endemà explicaven que el compromís és un conjunt de 50 mesures per a impulsar l'ús social i el prestigi del valencià. Però Canal 9 considerà irrellevant la notícia, ja que no la va arregar en els informatius.

Una altra qüestió molt important és la referida a la celebració del 70 aniversari de les Normes de Castelló, el passat 19 de desembre. Este esdeveniment ha passat totalment desapercebut per als nostres informatius. El 18 de desembre, el gran filòleg valencià Germà Colón va pronunciar una conferència a Castelló, organitzada per la nostra màxima institució lingüística, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que no va rebre cap atenció informativa. Si més no, era un fet mereixedor d'un tractament informatiu digne.

5.7.- El valencià dels informatius

Parlar del valencià en els informatius és parlar de la història de Canal 9. Radiotelevisió Valenciana va nàixer amb un objectiu clar: redreçar, normalitzar el valencià. És a dir, fer normals coses com un informatiu en la nostra llengua.

Hui, quasi catorze anys després d'aquelles bones intencions i de tots els capitans pertorbats que ha tingut —i que té— este vaixell

escola, cal dir que fem els informatius en valencià I, açò últim, ho hem de matisar una miqueta.

No hi ha hagut mai un interès real perquè els redactors arribaren a Canal 9 amb un nivell de valencià d'acord amb la plaça que anaven a ocupar. Això —el desinterès per la llengua—, en les últimes legislatures, les del Partit Popular, s'ha multiplicat per deu —com tantes altres coses, no positives precisament—. D'esta manera, els nostres espectadors, després de sentir algunes locucions, es pregunten si no hi ha ningú que “ho faça millor”: /pèdra, agòst, hóme, dóna, pór, pót, amòr, mórt, cól, tarónja/, i mil exemples més, ens han acompanyat des del bressol de Canal 9. De les sonores, ni parlar-ne, perquè de vegades és difícil saber si s'està parlant “dels ous” o “dels sous”, ja que alguns redactors —i presentadors, que és més greu— ho pronuncien igual.

Els caps del Departament d'Informatius, lluny de ser un suport en esta tasca, són generalment tot el contrari. Ni a l'hora de locutar textos, ni de presentar informatius, s'exigeix un nivell fonètic adequat.

A tot això, cal afegir que cada setmana passen per les taules dels lingüistes —set persones distribuï des en quatre torns— més de 2.000 minuts d'informació, que en paper serien... molt de paper, i amb temàtiques tan variades com els mateixos continguts dels programes informatius: política —local, comunitària, estatal, internacional— ciència (medicina, sobretot), economia, esports,

medi ambient, societat, moda, cuina, temes agraris, més política...
successos... festes...

I, a pesar de tot això: de la falta d'un filtre lingüístic d'entrada, de la poca consideració professional que Canal 9 té per esta tasca, de la quantitat de producció que cal revisar en precarietat de mitjans tècnics i humans, i de tants i tants altres factors interns i externs que ens afecten... ens hem de felicitar... els informatius són encara en valencià.. I això s'ha d'agrair a la professionalitat dels treballadors del departament que es preocupen per donar al seu producte un aspecte digne des dels dos punts de vista interessants en televisió: fer un informatiu que es puga veure i es puga sentir... audiovisualment correcte... i en valencià

Un altre nivell de valencià en Canal 9, en els informatius de Televisió Valenciana, és quasi ciència ficció.

5.8.- Infraestructures culturals

Els projectes i les execucions de noves infraestructures culturals o la rehabilitació de les ja existents sí que tenen un lloc destacat en els informatius. Tot i això, i en la línia del que passa amb la resta de les informacions, només es recull la versió oficial, menyspreant els

col·lectius que manifesten alguna crítica al Govern de la Generalitat. Com a exemples, n'esmentem dos.

5.8.1.- El Teatre Romà de Sagunt

La polèmica per la sentència sobre la restauració del Teatre Romà de Sagunt només s'ha tractat per a avalar la posició del govern de la Generalitat. Per això, no s'ha donat les opinions de destacades personalitats del món de la cultura que proposaven alternatives diferents. Per exemple, el president del Consell Valencià de Cultura, Santiago Grisolia, proposa, segons recullen els diaris *Levante* i *Las Provincias* del 18 d'abril, no llevar el marbre del teatre de Sagunt i diu que desfer les obres és una barbaritat. No s'ha donat.

5.8.2.- El Centre del Carme

La reconversió del Centre del Carme en un museu del segle XIX va provocar un fort debat en els ambients artístics valencians, ja que un sector considerava que era un atac a l'IVAM, mentre que d'altres n'estaven a favor. Canal 9 no va arregar la polèmica.

6.- Societat: som els millors

Els informatius de Canal 9 dediquen una part substancial del seu temps a temes socials, un sac en què caben des dels successos i els problemes de salut fins a les festes dels pobles i les catàstrofes naturals. El tractament sol pecar de sensacionalisme, de frivolitat i de superficialitat. Rarament apareixen conflictes socials, especialment si els protagonistes de la protesta centren les seues crítiques en el govern de la Generalitat. Este capítol ens ha eixit una mica calaix de sastre. Els següents apartats repassen alguns dels trets del tractament dels temes socials a Canal 9.

6.1.- Mirar-se el melic

Una de les regles no escrites de Canal 9 és exagerar tot allò que fa referència a la Comunitat Valenciana, amb hipèrboles i adjectius grandiloqüents que, moltes vegades, esdevenen una caricatura. És el que anomenem *mirar-se el melic*, amb l'objectiu gens innocent de fomentar entre els espectadors una autosatisfacció acrítica que el faça vanagloriar-se de ser d'esta terra.

- **“Som la regió d'Europa més connectada”**. Dit en una informació sobre el projecte informàtic Infoville.

- **“València, capital diplomàtica del món”, “el món pendent de València”**. Hipèrboles pronunciades pel locutors dels

informatius amb motiu de la celebració a València de la Cimera Euromediterrània els dies 22 i 23 d'abril.

- **“El president de Mèxic, Vicente Fox, està a València. No podia faltar a la cita amb la nostra comunitat, l'única que visita un dia abans que comence a Madrid la cimera entre la Unió Europea i Iberoamèrica”** (informatiu 16-05-2002, edició migdia).

- **“Som els millors”**. Títol del sumari referit a l'actuació dels soldats de Rabassa (Alacant) en l'ocupació de l'illot de Perejil (informatiu 26-09-03).

- **“Els jardins de València són els més segurs i els millor valorats”**, informava Canal 9 el mes de novembre, fent-se ressò d'un estudi de la revista *Consumer*. Però l'informe era més extens, i també deia que la ràtio de superfície verda per habitant de la ciutat de València és la número 9 de les 12 ciutats analitzades, i és la meitat del que recomana l'OMS. Eixa part no la van explicar en Canal 9.

- **“...unes instal·lacions úniques en el món”**. Dit pel locutor, en la presentació de la informació sobre l'estat de les obres de la Ciutat de la Justícia (informatiu 8.01.03).

6.2.- Ecologia i medi ambient

6.2.1.- Ni ecologistes...

Els ecologistes no són del gust dels editors dels nostres informatius, si tenim en compte l'escassa presència de les seues denúncies en Canal 9. A part del cas paradigmàtic del Pla Hidrològic Nacional, al qual dediquem un capítol a banda, n'hi ha altres exemples.

A continuació fem un llistat no exhaustiu però sí significatiu de temes que no han eixit en els informatius:

- “Una decena de grupos ecologistas elabora una lista de 68 medidas para frenar los impactos sobre la costa”. Són del Fòrum per la Gestió Sostenible del Litoral. **(Levante, 17.04.02)**.

- El 31 de juliol, Greenpeace presenta un informe sobre la destrucció de la costa espanyola i sobre el projecte de la Generalitat de fer una “ruta blava” de València a Sagunt. No en donem res. Els diaris en van plens.

- “Destrucción a toda costa”. **(La Vanguardia, 1.08.02)**.
- “Greenpeace denuncia la destrucción del litoral español por el turismo agresivo”. **(El País, 1.08.02)**.
- “Greenpeace acusa al Consell de querer destruir la costa con la urbanización de la Ruta Azul” **(Ilegit a Las Provincias, Levante i El País, de l'1.08.02)**.

6.2.2.- ...ni científics crítics

Els científics que no avalen les polítiques mediambientals del Govern tampoc no apareixen en els informatius de Canal 9. Per exemple, el 21 de juny, es van lliurar les banderes blaves a les millors platges valencianes. Eixe dia, la Universitat d'Alacant va publicar un informe sobre la desaparició dels sistemes dunars. No en vam parlar.

6.2.3.- Els temporals. Molta espectacularitat, poca profunditat

El mes de maig del 2002, va ploure molt i hi hagué inundacions a diversos punts de les comarques valencianes. La informació oferida va ser molt espectacular. Però no s'explicà amb detall que alguns llocs s'inunden per l'anarquia urbanística i perquè hi ha construccions en zones compromeses que agreugen el problema quan hi ha temporals. Tampoc no es parlà sobre l'eficàcia de regenerar les platges de forma artificial. Al capdavall, hi hagué molta informació però poca anàlisi.

6.3.- Inici del curs escolar

El 6 de setembre va començar el curs escolar 2002-2003. Els informatius de Canal 9 van dedicar al tema un vídeo amb un tall de veu del conseller d'Educació, Manuel Tarancón, en el qual explicava les excel·lències de la seua gestió.

Que isca el conseller no sols ens sembla normal, sinó imprescindible. Ara bé, també ens sembla imprescindible que apareguen els sindicats de l'ensenyament opinant sobre la gestió de la conselleria. Però això no isqué.

Sí que va eixir l'opinió del PSPV-PSOE sobre l'inici del curs. Però 20 minuts més tard que el conseller, totalment desconnectada del vídeo inicial, en el bloc de política. No n'és un cas aïllat, com s'explica en el capítol dedicat a la política.

L'endemà 7 de setembre, s'emet més vídeos oficialistes sobre l'inici del curs escolar, però continuen sense aparéixer els sindicats.

6.4.- Els sindicats no compten

I és que els sindicats no s'avenen molt amb els directius de Canal 9 (*vegeu el capítol dedicat a la vaga general*). El 29 de gener del 2002, els sindicats de l'ensenyament van convocar una concentració de treballadors del sector davant del Palau de la Generalitat, però Canal 9 no en va informar.

Dos dies abans, havien fet el mateix els sindicats del sector sanitari, juntament amb els altres col·lectius que formen la Plataforma per a la Millora i Defensa de la Sanitat Pública Valenciana (CCOO, UGT, STS-PV. Cave-Cova, Fòrum de debat

sanitari i Acdesa-PV) per a protestar per la nova Llei d'Ordenació Sanitària que s'aprovà el 30 de gener. Tampoc no va eixir per TVV.

Els treballadors de RTVV també hem sigut víctimes de la fòbia dels directius d'esta casa a les protestes dels treballadors, com s'explica en el capítol dedicat a afers interns.

6.5.- Els xiulets, si no convenen, s'amaguen

Canal 9 no acostuma a cobrir els crits i els xiulets si l'objectiu de les crítiques són els titulars de les institucions governades pel PP. La cosa canvia si a qui xiulen és a representants dels altres partits.

Dos exemples del primer cas. El primer és la protesta que un grup d'ocupes va dedicar el 18 de novembre al conseller de Benestar Social, Rafael Blasco, en la presentació de les dades del primer any del Pla Jove. L'equip de Canal 9 que cobrí l'acte va gravar els incidents, però en arribar a la redacció, els editors van considerar que no calia donar-los. La premsa de l'endemà sí que considerà important la protesta, i li va atorgar un lloc destacat en les seues pàgines.

El segon exemple es produí el 9 de desembre. El president de la Generalitat, José Luis Olivas, va inaugurar la Facultat de Ciències Humanes i Socials i el pavelló poliesportiu de la Universitat Jaume I de Castelló, i un grup de persones el van rebre amb crits i xiulets.

La premsa de l'endemà va recollir els incidents, però Canal 9 no en va dir res.

Un exemple del segon cas, és a dir, d'una protesta que sí que interessa, es produí uns dies abans, quan Canal 9 sí que va oferir la xiulada que els empresaris valencians van dedicar als líders de l'oposició, Pla i Ribó, en un acte de suport al PHN celebrat al Palau de Congressos de València, tot i que van haver de comprar les imatges a TVE.

6.6.- Protestes ciutadanes

Les protestes pel mal funcionament d'algun servei públic — sanitat, educació, residus urbans i industrials, etc.— no ocupen un gran espai en els informatius de Canal 9. A vegades, estos temes només arriben a tractar-se si se solucionen. I en eixos casos, no s'expliquen dades fonamentals per a comprendre les arrels dels problemes si d'eixa manera es qüestiona l'actuació de les institucions.

6.6.1.- Els menjadors escolars

Un exemple seria la resolució del problema dels menjadors escolars sorgit a principi del curs 2002-2003. Durant diverses setmanes, els representants dels professors i pares i mares d'alumnes dels col·legis públics van protestar contra el nou

sistema de gestió dels menjadors escolars aprovat per la Generalitat.

Mentre duraren les protestes, Canal 9 no va dir res del tema. Quan la Generalitat va acceptar augmentar les subvencions, no es va explicar qui havia iniciat les protestes ni per què protestaven. Tan sols es contava que *“els menjadors escolars de la Comunitat Valenciana seran sotmesos a una nova gestió després dels problemes apareguts en el principi de curs i que van provocar que moltes d’estes instal·lacions no pogueren obrir. La Conselleria d’Educació es farà càrrec del menjar i de l’atenció dels xiquets i augmentarà la subvenció per menú”* (16.09.02).

6.6.2.- Les llistes d’espera

La problemàtica de les llistes d’espera en la sanitat valenciana només s’ha tractat per a dir que estava en procés de solució i que la situació havia millorat molt gràcies al pla de xoc impulsat pel Consell.

Hem trobat a faltar en els informatius la veu dels afectats i les queixes de la UGT que van portar el síndic de Greuges, Bernardo del Rosal, a obrir una investigació, segons va revelar el mateix

síndic el 9 de desembre, davant la comissió de peticions de les Corts Valencianes.

6.6.3.- Fervasa rebenta

La primera setmana de febrer del 2003, Fervasa, la planta de tractament de residus urbans de Quart de Poblet, es va col·lapsar per la negativa dels veïns de Macastre a deixar passar els camions de fem pel seu poble. La informació era d'una importància indiscutible, ja que afectava la recollida del fem de tota l'àrea metropolitana de València.

Canal 9 es va limitar a contar els fets, però no va aprofitar per a analitzar el problema de la falta instal·lacions adequades per a tractar i abocar el fem de l'àrea metropolitana de València, ni va recollir l'opinió dels col·lectius socials que lluiten des de fa anys per aconseguir la modernització de la planta de Fervasa, i que critiquen l'actuació de la Generalitat en este tema.

Per a Canal 9, només es tractava d'un problema puntual, i per això, quan la Generalitat anuncià que els camions de fem no passarien pel nucli urbà de Macastre, el locutor va dir que **“el conflicte pel fem de València i l'àrea metropolitana es podria tancar en breu. El Consell declararà de forma urgent les variants de Macastre i Buñol”** (informatiu 6.02.03, edició 14 hores).

El vídeo que anava a continuació conclou amb esta frase: **“D’ací a poc temps, els veïns de Macastre i Buñol podran descansar tranquils”** (informatiu 6.02.03, edició 14 hores). Potser haurien d’haver parlat amb els veïns d’Aldaia, Alaquàs i Quart de Poblet, que han de suportar la pudor que desprén la planta de Fervasa. Per a ells, el problema va per a llarg.

6.6.4.- Propietaris contra els abusos urbanístics

L’aplicació de la Llei Reguladora de l’Activitat Urbanística (LRAU) ha generat un moviment de protesta format per propietaris estrangers i espanyols per considerar que són víctimes d’un espoli. Canal 9 no l’ha trobat interessant. Però el tema ha sigut àmpliament tractat per altres mitjans de comunicació.

“Los británicos se asocian para luchar contra el abuso urbanístico”
(**El País, 27.11.2002**).

“Afectados valencianos se manifestarán junto a los de la UE contra los abusos urbanísticos” (**El Mundo, 27.01.03**).

6.7.- El dia dels valencians no s’ha de protestar

L’àmplia informació dedicada a la celebració del 9 d’Octubre, el Dia de la Comunitat Valenciana, se centra en els actes oficials, però

exclou els que organitza la societat civil i qualsevol conflicte per mínim que siga.

Enguany, els directius de RTVV van aplicar la censura de forma terminant. No es pot interpretar d'una altra manera que no es donara ni un segon de la tradicional manifestació convocada de vesprada per la Comissió 9 d'Octubre, ni de la protesta de grups radicals blavers en la processó cívica del matí.

6.8.- La immigració

La societat espanyola i la valenciana han canviat molt en els últims anys a causa de l'arribada de molts immigrants d'altres països. Com a treballadors d'un mitjà de comunicació de masses, estem obligats a ser molt respectuosos amb les diferències culturals i molt mirats amb el tractament que reben els nous valencians de procedència estrangera. El Comité de Redacció recorda a tots els companys dels serveis informatius que cal desterrar del nostre llenguatge els termes xenòfobs i que és absolutament condemnable tractar d'una forma discriminatòria i degradant les persones immigrades, tant si es parla de les seues festes tradicionals i religions com si són els protagonistes d'una notícia luctuosa.

7.- Privatització: silenci i censura

Vora 8 anys després de guanyar les eleccions autonòmiques, és ara, pocs mesos abans dels comicis de maig del 2003, quan el PP ha activat una de les seues promeses electorals de 1995: la privatització de RTVV.

Durant tres anys ha funcionat una Comissió sobre Noves Formes de Gestió a les Corts Valencianes que, fa només uns mesos, va emetre el seu dictamen amb els vots a favor del PP i en contra de tota l'oposició. La recomanació d'esta comissió era que part de la gestió de RTVV havia de passar a mans privades.

És encara una incògnita saber fins on arribarà eixa privatització, a pesar que molts mitjans de comunicació han especulat sobre ella. Tots n'han parlat, menys el nostre. La Direcció de TVV, amb la complicitat del Departament d'Informatius, ha exercit de nou la censura sobre allò que no interessa a la imatge del Govern *popular*, i esta és l'hora en què encara no ha informat dels plans privatitzadors, ni de les concentracions diàries que els seus treballadors duen a terme a les portes del CPP de Burjassot des de fa tres mesos. Obliden, perquè també els interessa, que la TVV és una televisió pública, les despeses de la qual les paguem tots els valencians de la nostra butxaca.

L'únic que els treballadors sabem és per boca d'Alicia de Miguel. La consellera portaveu explicà als membres del Comité d'Empresa que la privatització afectarà Canal 9, inclosos els informatius, però no Punt Dos ni Ràdio 9. L'argument del govern del PP per a deixar ens mans privades la gestió d'una televisió pública és aconseguir una gestió més eficaç, més efectiva i una programació de major qualitat, precisament tot el que ells no han fet durant els anys que duen al capdavant d'esta empresa. Quin sarcasme!

7.1.- Fruit d'una gestió

Canal 9, cap on es dirigeixen totes les ànsies privatitzadores, és hui el que és perquè així ho han volgut els actuals gestors, que no són uns altres que els nomenats pel govern del PP, el mateix que, fins fa set mesos, presidia Eduardo Zaplana.

TVV és la televisió més endeutada, comparativament, de totes les autonòmiques. Des de 1995 i fins ara, els actuals gestors nomenats pel PP, han acumulat un deute de 70.000 milions de pessetes. (Des del naixement de la cadena el 1989, fins al 1995, el deute acumulat era de 1.300 milions de pessetes). Un deute, a base de préstecs de bancs alemanys que la Generalitat i per tant, tots els valencians, no començarem a tornar fins al 2009. I un detall més, sembla que este deute no l'assumiran les productores que opten a la privatització. Evidentment, perquè gestionar la TVV ja no seria el negoci que esperen que siga.

L'endeutament ha augmentat principalment per dos vies: les despeses de personal i les factures de les productores. Actualment, dels 44 programes que emeten Canal 9 i Punt Dos, 32 estan fets per productores. És a dir, quasi el 73% de la programació és producció aliena. Molts d'estos programes, que costen xifres milionàries, no sols són en castellà sinó que a més tenen una audiència ínfima.

És el cas per exemple de *Panorama de Actualidad*, presentat per Julián Lago. El periodista madrileny cobra per programa 3,5 milions de pessetes en concepte de direcció, presentació, format i producció associada. A banda, Canal 9 paga periodistes, col·laboradors, càmeres i equips tècnics. Tan gran inversió per a un programa que no supera els 35.000 espectadors i que s'emet a intempestives hores de la matinada.

Menys audiència encara té *El Faro de Alejandría*, entre 8.000 i 12.000 espectadors i cada programa costa 9 milions de pessetes, dels quals 2 són íntegres per al presentador, Fernando Sánchez-Dragó.

Per tant, tampoc l'audiència és un bon argument que justifique tan gran endeutament. Segons dades de Sofres en l'any 2002, la mitjana d'audiència de la cadena va ser d'un 18,3% a pesar de l'autobombo dels directius que s'encaboten a sumar les xifres

d'audiència de Punt Dos i Canal 9 per a aconseguir millors resultats, es mire com es vulga, enganyosos. El cost d'estos programes ha sigut reiteradament amagats a l'oposició en el Consell d'Administració.

L'augment de personal ha sigut també una de les característiques de la gestió del PP. Segons l'últim informe de CCOO (any 2000), des del 1995 fins desembre del 2000, els alts càrrecs s'han incrementat un 60%, 23 alts càrrecs s'han convertit en 59, a pesar de les promeses de reducció i de l'informe d'una consultora que costà 14 milions de pessetes. Això es refereix només al primer escalafó, des de caps de departament en amunt. En el segon, amb coordinadors i caps d'àrea, s'ha creat una àmplia capa burocràtica amb més de 200 persones entre caps i personal administratiu adscrit.

Si el desembre de l'any 95 treballaven en les empreses de l'ens 861 persones, en estos moments la xifra està al voltant de les 1.600. D'elles, 1.086 tenien contracte temporal. Entre 1995 i 1996 el percentatge dels temporals no superava el 60%. En el 2000 passaren al 73%.

En este moment el nombre de treballadors fixos és de 830, una vegada incorporades les 230 persones que han aprovat les últimes oposicions. És a dir, en estos moments, un 50% de la plantilla és fixa i l'altra meitat contractada. Per a tindre alguna referència, en una empresa pública com Ferrocarrils de la Generalitat el nivell de precarietat se situa en el 18%, a anys llum de Canal 9 i Ràdio 9.

Unes oposicions que estan sota sospita. CCOO ha denunciat les proves per a la categoria de periodistes, perquè creu que s'ha pogut cometre irregularitats. També per irregularitats, s'ha hagut de repetir els exàmens en les categories d'administratius i auxiliars administratius.

La política de contractació, supervisada per Vicente Sanz, ha patit un seriós correctiu: l'Audiència Nacional ha condemnat RTVV per contractar personal a dit i al marge de la borsa de treball.

Una part d'estos contractes afecta el Departament d'Informatius. Coincidint amb l'arribada de Jesús Sánchez Carrascosa — exsecretari general de Presidència i organitzador de la campanya d'Eduardo Zaplana de 1989— a la Direcció de TVV, foren contractats 54 periodistes al marge de la borsa de treball. Va ser un primer pas cap a la privatització que ara el PP pretén acabar de consumir. Paral·lelament la majoria dels periodistes que feien els informatius fins al 1995, van ser purgats i traslladats a altres seccions i programes. El mateix Carrascosa, que disparà la precarietat laboral i el nombre de programes *fem*, fets per productores, és qui ara està impulsant el grup de productores que opta a quedar-se amb Canal 9.

En esta última etapa de major endeutament els actuals gestors s'han embarcat en un altre projecte milionari. Es disposen a invertir 621 milions de pessetes en la construcció d'un centre de

producció de programes a Alacant sobre els terrenys on s'ubicava una antiga discoteca. Terrenys que no són de propietat de RTVV i pel lloguer de l'antic local, ara convertit en solar, paga anualment 36 milions de pessetes.

7.2.- Incompliments sistemàtics

L'incompliment de la Llei de Creació ha sigut sistemàtic. De forma continuada s'ha vulnerat el dret de tots els valencians a rebre informació en la seua llengua, lliure, objectiva i veraç. I això ho han denunciat els cinc informes del Comité de Redacció, farcits d'exemples de casos de censura i manipulació, i en general, de degradació, en els informatius de Canal 9. Uns informatius que s'han convertit en el gabinet de propaganda d'Eduardo Zaplana. L'actual ministre, ara que ja està a Madrid, ix més encara en estos informatius que l'actual president *accidental* José Luis Olivas. I l'oposició només apareix quan firma acords amb el Govern o quan interessa denigrar-la per qualsevol motiu.

El PP es va vanagloriar d'haver aprovat l'Estatut de Redacció que ha permés l'existència del Comité de Redacció, però amb els seus incompliments reiterats l'ha convertit en lletra morta. En sis anys de vida, l'empresa no ha dotat de mitjans este òrgan i els responsables d'Informatius no han tingut en compte ni un dels seus suggeriments. Per descomptat, no van atendre la decisió majoritària

d'una assemblea de la redacció que l'any 1998 votà la destitució de Pau Pérez Rico, qui en aquell moment era cap d'Informatius.

7.3.- Privatitzar no és solució

Després de 7 anys de gestió, el PP ha convertit esta televisió en un pou sec, un *fons de rèptils* per on s'escapen els diners, fent telefem, que veuen només 18 de cada 100 valencians. No hi ha ningú que senta esta televisió com a seua. I eixe és l'únic èxit dels actuals gestors. Pot semblar agosarat dir que durant tots estos anys, darrere la seua gestió hi havia una estratègia molt ben dissenyada per a, arribat el moment, dir: "açò s'ha de privatitzar". Ara bé, els fets porten inequívocament a eixa conclusió.

Però els treballadors diem que la solució no és que acabe quedant-se-la qui ha posat en marxa este model televisiu. Perquè esta televisió és de tots els valencians, l'han pagada els contribuents valencians i la volem pública, en valencià i de qualitat.

Des d'una redacció on la precarietat laboral és alta i on els seus directius fan i desfan sense donar explicacions a ningú, només faltava que els informatius tingueren a més un condicionant comercial. És a dir, que una notícia es donara o no depenent de les seues repercussions comercials, bé siga per vinculacions mercantils o per qüestions de publicitat. Per descomptat, este no és el sentit d'una televisió pública, que es va crear per a vertebrar

la Comunitat, perquè tots els ciutadans se sentiren representats i s'identificaren amb la seua televisió; perquè la llengua pròpia fóra el vehicle d'expressió habitual, de forma que es garantira el seu ús de forma generalitzada de dalt a baix del país i d'est a oest, i perquè les minories tingueren un lloc on fer sentir la seua veu, perquè la pluralitat és la base de tota democràcia.

Este esperit hauria de ser respectat per tot aquell que té tasques de responsabilitat en esta empresa, especialment, tots aquells vinculats als informatius, i des del Comité de Redacció sempre hem treballat perquè així siga.

Un Comité que a més no ha deixat de recordar any rere any, no sols les barrabassades que han comés els responsables d'Informatius, sinó la falta d'esperit crític de molts companys periodistes, que semblen haver oblidat l'essència d'esta professió: dubtar, qüestionar i contrastar-ho tot.

Intuí m que la privatització suposarà un ajust de la plantilla i no una millor utilització de l'existent. Per tant, molts llocs de treball estaran en perill. Els treballadors de RTVV fa uns quants mesos que estem de mobilitzacions. Tots els dies a les deu del matí ens concentrem a les portes del Centre de Producció de Programes de Burjassot. Per ací han passat tots els líder polítics de la Comunitat Valenciana (Joan Ignasi Pla, Joan Ribó, Josep Maria Chiquillo, Pere Mayor, David Hamerstein) i fins i tot diputats nacionals com Carmen Alborch (PSPV-PSOE) i Presentación Urán (EU-EUPV), a més d'un gran nombre de representants sindicals, universitaris, culturals i de

diversos col·lectius cívics. Tots s'han oposat expressament a la privatització de Radiotelevisió Valenciana que pretén dur a terme el PP.

7.4.- Silenci informatiu

Els informatius d'esta cadena pràcticament no han informat els ciutadans de les accions de protesta. El Comité de Redacció s'ha reunit en dos ocasions amb el subdirector d'Informatius, Pau Pérez Rico, per a exigir-li que les diferents edicions de Notícies 9 informaren d'estes concentracions, dels plans privatitzadors del PP i de les mostres de rebuig que estan rebent.

La Direcció dels Informatius no sols ha censurat les concentracions diàries a les portes del CPP de Burjassot. Tampoc no ha informat de la concentració de més de 500 treballadors a les portes del Palau de la Generalitat (21 de novembre del 2002), de la reunió que el Comité d'Empresa de RTVV va mantindre amb Alicia de Miguel per a rebre informació dels plans privatitzadors (14 de novembre del 2002), de la protesta d'estos treballadors en la inauguració de l'Oceanogràfic (12 de desembre del 2002), ni de la constitució de la Plataforma per una Televisió Pública, en Valencià i de Qualitat (17 de desembre del 2002) integrada per una vintena de col·lectius en un acte que va reunir més de 300 persones.

El subdirector d'Informatius, Pau Pérez Rico, ha tardat mesos a complir el seu compromís de consultar i respondre al Comitè d'Empresa sobre la petició que li va fer el seu president, Ignasi Àngel, d'informar de la posició dels treballadors d'esta casa. Els informatius de TVV només han informat sobre la privatització d'esta empresa dos vegades. El 28 de novembre les dos edicions de Notícies 9 donaren compte de la compareixença del president de la Generalitat, José Luis Olivas, a les Corts. Olivas va respondre eixe dia una pregunta del portaveu del grup del PSPV, Joaquim Puig, sobre els plans privatitzadors del seu govern. L'altra ocasió ha sigut el 12 de febrer, amb motiu de l'aprovació per les Corts Valencianes del dictamen de la Comissió de Noves Formes de Gestió de RTVV. En esta ocasió, finalment i després de tres mesos de mobilitzacions, s'ha inclòs un tall de veu del president del Comitè d'Empresa, Ignasi Àngel en la primera edició de l'informatiu.

Una censura com la que estem patint els treballadors d'esta empresa amb un conflicte que ha provocat tan gran mobilització i que ha acaparat les portades dels diaris valencians, seria inconcebible si la involucrada haguera sigut qualsevol altra empresa de les dimensions de la nostra.

8.- Assumptes interns

En este apartat incloem alguns d'aquells temes que afecten d'una manera directa els mateixos Serveis Informatius de Canal 9 i que, no per això, han de considerar-se *interns*. Cada vegada que este Comité de Redacció ha demanat a la Direcció d'Informatius alguna explicació raonable sobre la manipulació i/o omissió d'alguna informació referent a Canal 9, la resposta lacònica i inapel·lable del subdirector Pérez Rico ha sigut sempre que "es tracta d'assumptes interns", donant a entendre que no són de la incumbència dels ciutadans, la qual cosa no deixa de xocar frontalment amb eixos altres casos en què l'autobombo es dóna sense cap pudor i sense escatimar, encara que es tracta, igualment, d'*assumptes interns*.

Davant d'una arbitrietat com esta, el Comité de Redacció entén, com es diu més amunt, que els *assumptes interns* són tots aquells que afecten el funcionament i els continguts dels nostres informatius i és, per això, obligació d'este Comité reflectir-los en el present informe. Entenem, a més, que la mateixa consideració d'*assumptes interns* amb què la Direcció de Canal 9 etiqueta determinats temes està completament fora de lloc en una televisió de titularitat pública.

Vegem alguns exemples d'estes dos formes tan diferents d'entendre els assumptes interns.

8.1.- Autobombo vs. censura

8.1.1.- Índexs d'audiència

Un dels *assumptes interns* que a la Direcció més li agrada airejar, quan toca autobombo, és el relatiu als índexs d'audiència. En els informatius de Canal 9 del dia 20 de març del 2002 es deia:

Canal 9 ha sigut la televisió més vista durant les falles i ha superat la resta de cadenes. La nit de la cremà la quota d'audiència va arribar al 48 per cent, 1 de cada 2 telespectadors de la Comunitat Valenciana seguia la sintonia de la Televisió pública.

(...)

I les falles vostés les han vistes al carrer però també per esta pantalla i de forma absolutament rotunda. Canal 9 ha sigut la televisió més vista durant estos dies i ha superat de manera clara les altres cadenes. Els informatius han arribat al 36 per cent d'audiència, les mascletaes han arrasat i el programa especial de la cremà tingué puntes d'audiència del 48 per cent.

(...)

Canal 9 és la televisió més vista pels valencians durant les falles. Ho poden vore en el gràfic. Hem tingut un 22,7% de mitjana, seguits per Antena 3 amb un 19 i mig per cent i per La Primera, amb un 18%. Això de mitjana. Perquè alguns dies, com el 16 de març la quota arribà al 25,8% i ahir al 25,7%.

Els informatius també han incrementat l'audiència, que ha arribat al 36% gràcies al desplegament de desenes de professionals que han treballat per a explicar-los els actes més rellevants de les falles. Les últimes dos mascletaes, les van seguir un 44 i un 45,9% de l'audiència. Perquè se'n facen una idea, l'ofrena de flors a la Mare de Déu, la van veure 612.000 persones. I la cremà d'anit, quasi 1.700.000 espectadors seguiren en algun moment el programa especial. El minut d'or, que és el moment en què més persones van connectar amb Canal 9, se l'emportà la cremà de la falla guanyadora, Sueca-Literat Azorín. En eixe moment, el 48% de l'audiència estava mirant Canal 9.

La informació, a més de ser una truita de xifres pràcticament inintel·ligible, no és informació sinó propaganda. I, a més, és imprecisa i està tergiversada. Per exemple, no és veritat que 48% siga equivalent a dir 1 de cada 2. Perquè, si bé és cert que a primera vista ho pareix, la realitat és que, si prenem per bones les dades facilitades més amunt (1.700.000 espectadors), la diferència entre 48% i 1 de cada 2 és de 34.000 persones (que sens dubte són més de les que veuen el programa de Julián Lago, per exemple).

D'altra banda, les dades aportades, sense ser falses, sí que es presenten d'una manera enganyosa, en mesclar mitjanes aritmètiques de paràmetres diferents. Així, el millor índex d'audiència del dia 19 de març va ser del 48,2% (i no del 48,0%), en termes *share* i, si parlem del nombre d'espectadors en un moment donat, del 9,7%, la qual cosa es coneix com *rating*, que representa un total de 388.000 espectadors, xifra molt llunyana del

1.700.000 espectadors que es mencionen en la informació, i que corresponen a valors acumulats. En fi, esta és la màgia de les matemàtiques.

Una altra informació, esta del dia 1 d'abril del 2002, deia:

Les mascletaes, la cremà de les falles de València, els principals actes de les festes de la Magdalena de Castelló i de la Setmana Santa a la Comunitat Valenciana. Les càmeres de Canal 9 estan al carrer perquè la festa arribe fins a les seues cases. Des de les diferents edicions del Notícies 9 els hem portat la informació (...) Això i les retransmissions esportives (...) han situat Canal 9 com a líder absolut a la Comunitat Valenciana entre les 2 de la vesprada i la mitjanit. Hem obtingut una mitjana del 21,7% de quota de pantalla. Darrere, Antena 3 amb un 20,8%; TVE amb un 20,2%; i Tele 5 amb un 18%. Líders en la franja horària de major consum televisiu. Continuarem treballant pensant en vostés amb la confiança que es mantinguen al nostre costat.

Més enllà de les xifres, que ens col·loquen al cim del món audiovisual, és de destacar la gegantesca vocació de servei públic que es desprén d'esta informació. De fet, pareix increïble, a la vista del text, que algú es plantege privatitzar la més servicial de les gallines dels ous d'or.

Ara vegem l'altra interpretació dels *assumptes interns*, és a dir, aquella segons la qual, en la seua qualitat d'interns, no han d'eixir a la llum, o el que és el mateix, aquella segons la qual els draps bruts es llaven a casa.

I continuem parlant d'índexs d'audiència. I de com ens resulta de cridaner que dels resultats dels balanços anuals de les quatre cadenes (Canal 9, Antena 3, TVE 1 i Tele 5), les dades de les quals es comparen en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, el nostre canal no sols no és líder d'audiència, sinó que, a més, ocupa l'últim lloc. I ho fa durant tots els mesos de l'any, excepte el gener i el març, en què ocupa el 2n lloc (al març, empatat amb Antena 3, amb un índex del 19,7% per a cada cadena). Les xifres reals per a l'any 2002, són:

| | |
|--------------|-------|
| TVE 1..... | 20,7% |
| Antena 3... | 19,5% |
| Tele 5..... | 19,5% |
| Canal 9..... | 18,3% |

Açò pel que fa als índexs d'audiència sobre tota la programació. Vegem ara les dades referides específicament als informatius. Per a això, ens hem valgut dels índexs corresponents a estes dos setmanes a què feien referència les informacions citades més amunt, informacions datades el 20 de març i l'1 d'abril del 2002, respectivament. Segons estes dades, la setmana del 18 al 24 de març del 2002, els índexs van ser els següents:

| | |
|--------------|-------|
| TVE 1..... | 21,9% |
| Antena 3.... | 21,6% |
| Canal 9..... | 20,7% |

Tele 5.....18,5%

I per a la setmana del 25 al 31 de març, les dades són estes:

TVE 1.....23,3%

Antena 3...21,6%

Tele 5.....19,1%

Canal 9.....19,0%

Estos percentatges representen la mitjana dels índexs d'audiència de totes les edicions dels informatius de cada una de les quatre cadenes, durant tota la setmana. Per dies, prenent com a mostra la primera edició de Notícies 9, durant la setmana del 18 al 24 de març, obtenim els índexs següents:

Dilluns 18.....32,3 %, ocupa el 1r lloc

Dimarts 19.....32,7 %, ocupa el 1r lloc

Dimecres 20.....22,9 %, ocupa el 1r lloc

Dijous 21.....22,1 %, ocupa el 3r lloc

Divendres 22.....22,7 %, ocupa el 2n lloc

Dissabte 23.....15,1 %, ocupa el 4rt lloc

Diumenge 24.....17,0 %, ocupa el 4rt lloc

Com es pot observar, els dies 18 i 19 els índexs se situen per damunt del 32%, a causa del pic d'audiència de les mascletaes, que representen un índex del 45% aproximadament per a cada dia i que, per estar incloses dins de l'informatiu, eleven equívocament

el seu índex: només cal veure la dada del dia 20 (sense mascletà), en què l'índex baixa 10 punts i se situa els nivells mitjans habituals.

Ara vegem les dades de la mateixa setmana del 18 al 24 de març del 2002, referits a la segona edició.

Dia 18.....17,0 %, en 4rt lloc

Dia 19.....15,0 %, en 3r lloc

Dia 20.....10,8 %, en 4rt lloc

Dia 21.....23,5 %, en 2n lloc

Dia 22.....17,4 %, en 4rt lloc

Dia 23.....24,0 %, en 1r lloc

Dia 24.....17,4 %, en 3r lloc

El dia 19, dia de Sant Josep, l'índex d'audiència, que en la primera edició (inclosa la mascletà) havia aconseguit el 32,7%, baixa en la segona edició fins al 15,0%, la qual cosa suposa un total de 204.000 espectadors. La segona edició del dia 20 no va superar els 160.000 espectadors.

És obvi que este Comité de Redacció no celebra els mals resultats, ni es lamenta dels bons (en quin cap cabria!). El que denunciem és el triomfalisme enganyós amb què es pretén transmetre al ciutadà la idea que a Canal 9 (com a Espanya), tot va bé quan, evidentment, no és així. Alguna cosa falla quan un informatiu no informa, com és el cas del Notícies 9, segona edició que, més que un informatiu, és un magazín de colors, *el club*

Disney, com se l'anomena als corredors. Alguna cosa falla quan una segona edició dels informatius no supera la cota dels 160.000 espectadors. Alguna cosa falla quan un informatiu no informa i té un índex d'audiència penós i, a pesar d'això, ni l'informatiu en qüestió millora, ni el director d'Informatius és destituït.

Perquè, no deu ser la mateixa Direcció d'Informatius el que falla? Si no és així, caldrà buscar responsabilitats *més amunt*.

8.1.2.- Villaescusa vs. Villaescusa

Parem atenció a esta entradeta d'una informació del dia 6 de setembre del 2002:

La denúncia contra el director general de RTVV, Josep Vicent Villaescusa per no respectar les garanties constitucionals no és la primera que presenten els socialistes contra la televisió pública. En altres 3 casos més, mitjans de comunicació valencians com Las Provincias, diari del grup basc Correo, han informat en grans titulars sobre estes iniciatives i han hagut de rectificar altres tantes voltes quan la justícia ha donat la raó a la Radiotelevisió Valenciana, cosa que s'ha produït en totes les ocasions.

És un vademècum de manipulació. Si qui firma esta *informació* que, en última instància sempre és el director d'Informatius, no sent la vergonya de comportar-se com un periodista que no és fidel a la veritat, una de dos: o no té consciència de la seua responsabilitat professional o, si en té, la té hipotecada (com algun director dels

nostres informatius ha confessat recentment). I, en estos dos casos, és un perill.

Analitzem el text. En ell, es diu que són *els socialistes* els que presenten la denúncia. De quins socialistes es parla? De tots els socialistes del món? De tots els de la Comunitat Valenciana? Només dels ciutadans que militen en el PSPV? O del PSPV en abstracte? Hi ha massa possibilitats com per a no ser precisos en la informació. La denúncia la presenta, a títol individual, un membre del Consell d'Administració de RTVV triat amb els vots de tots els partits de les Corts Valencianes i que representa tots els ciutadans.

Però, contra qui diu el text que *els socialistes* presenten la denúncia? El text diu dos coses molt diferents. Primerament, diu que la denúncia és contra el director general, el Sr. Villaescusa, la qual cosa és rigorosament certa. Però tot seguit, en una calculada cabriola, s'afirma que la denúncia és contra *la televisió pública*. Però, què ha fet la televisió pública? Qui és la televisió pública? És Josep Vicent Villaescusa la televisió pública?

A continuació, es diu que **en altres 3 casos més, mitjans de comunicació valencians (...) han informat en grans titulars sobre estes iniciatives...**, i el més cridaner d'este paràgraf no és tant que al seu autor li parega noticiós o destacable que mitjans de comunicació de la Comunitat Valenciana es facen ressò de qüestions que afecten la radiotelevisió pública valenciana, sinó el

terme *iniciatives* que empra per a referir-se a les accions judicials mampreses contra RTVV o els seus directius. Iniciatives?...

Menció a banda mereix l'al·lusió que es fa en el text, quan es parla d'estos *mitjans de comunicació valencians*, del diari *Las Provincias* que, des del seu canvi de titularitat, ja no gaudeix de les simpaties de l'equip directiu de RTVV. També és interessant que en una entradeta de, a penes, 27 segons, pareix de capital importància deixar clar que actualment, *Las Provincias* pertany al grup editorial Correo. I no pareix menys important subratllar la condició de *basc* d'este grup editorial. Sense comentaris.

Finalment, el text diu que estos *mitjans de comunicació valencians*, que en tres ocasions més han informat *en grans titulars sobre estes iniciatives socialistes contra la televisió pública valenciana, han hagut de rectificar altres tantes voltes quan la justícia ha donat la raó a la Radiotelevisió Valenciana*, cosa que és rigorosament falsa. Quantes coses es poden dir en una entradeta de 27 segons!

Una altra informació referent al juí contra Villaescusa que també és interessant va ser emesa el 20 de desembre del 2002, en la primera edició del Notícies 9. La notícia, en què es fa referència al fet que el juí ha quedat vist per a sentència, va meréixer un plató de 34 segons, que constituï a la quadratura del cercle de la informació visual. És a dir, emetre un vídeo (amb imatges), on no es veu res.

En pantalla, un pla de detall d'una mànega de caçadora vaquera (Villaescusa no acostuma vestir esta classe de peces) i, en segon terme fora de focus, diverses persones que no es poden reconèixer; una panoràmica lenta (que es menja la meitat del vídeo), fa un recorregut per les lletres J... U... Z... del rètol que diu "juizado" a la façana de l'edifici; algun recurs d'un cartell informatiu als corredors, i poca cosa o res més. No hi ha ni una sola imatge *real* del juí; ni un sol pla de Villaescusa, ni del querellant, ni dels advocats (de la defensa o de l'acusació), ni dels testimonis. Res de res. Vegem ara el text:

Hui ha quedat vist per a sentència el juí contra el director general de RTVV Josep Vicent Villaescusa. El vocal en el Consell d'Administració de RTVV, Miguel Mazón, en representació del PSPV va interposar una querella contra ell en considerar que els pressupostos de l'ens públic de l'any 2000 no s'havien presentat amb suficient temps per al seu estudi. Diversos testimonis han posat de manifest al llarg del juí que el Consell d'Administració de RTVV no és l'òrgan competent per al control dels pressupostos. Per esta raó, la defensa ha demanat la lliure absolució de Josep Vicent Villaescusa.

En el text es diu, una vegada més, que Miguel Mazón actua en representació del PSPV cosa que, una vegada més, és rigorosament falsa ja que ho fa a títol individual com a membre del Consell d'Administració en representació de les Corts Valencianes. En acabant, es diu que alguns testimonis han manifestat que el Consell d'Administració no és l'òrgan competent per al control dels pressupostos. El que no es diu és que alguns altres (testimonis)

han manifestat el contrari. Finalment, segons el text, com que *diversos testimonis* (de la defensa) han manifestat, igual que Villaescusa, la incompetència del Consell d'Administració sobre el control pressupostari, la defensa ha demanat la lliure absolució del director general. La informació queda inacabada perquè, si es diu que la defensa demana la lliure absolució de Villaescusa, hauria de dir-se també que l'acusació particular es ratifica en els seus arguments, i també que la Fiscalia eleva a definitives les seues conclusions i manté la petició d'inhabilitació per al director general de RTVV. En fi, i per a resumir, este és un exemple paradigmàtic del que és una *no notícia*.

La segona edició del Notícies 9 del dia 23 de gener, va obrir amb la informació sobre la sentència del juí contra el director general Villaescusa. Només en esta edició (també es va donar àmpliament en les edicions de l'endemà), el tema va ocupar 6,40 minuts, enfront dels 34 segons escassos que es van donar durant els tres dies del juí.

L'entradeta d'un dels vídeos deia:

Amb esta sentència, és la quarta volta que la Justícia dóna la raó a Televisió Valenciana en els casos en què el PSPV ha portat la televisió autonòmica davant els tribunals, una pràctica que en els últims quatre anys quasi s'ha convertit en habitual. L'única vegada que TVV va haver de rectificar per ordre dels tribunals va ser durant el govern socialista, per una notícia en què es feia un balanç

de la gestió de Rita Barberà com a alcaldessa de València.

No sabem que la Justícia donava o llevava raons; sempre hem cregut que la Justícia imparteix això, justícia. S'insisteix, per enèsima vegada que és el PSPV qui porta la TVV als tribunals (a veure si, a força de repetir-ho, s'ho acaba creient algú) cosa que, per enèsima vegada tornem a rebatre en el cas que ens ocupa, és a dir, Mazón vs. Villaescusa o, el que és el mateix, un membre del Consell d'Administració de RTVV vs. el director general de RTVV. I, finalment, es menciona un cas de rectificació donat en l'etapa de govern socialista, com l'única ocasió en què la Justícia no *va donar la raó* a TVV, perquè quede clar com ho van fer de malament els socialistes i com ho fa de bé el PP (no parlem de gestió econòmica, veritat?).

La primera vegada que veiem la cara al director Villaescusa al llarg del procés és quan compareix davant de la càmera de Canal 9, una volta coneguda la sentència. En la seua intervenció, el director general de RTVV diu que la sentència demostra que la seua gestió s'ajusta als termes de la Llei de Creació de RTVV i que, en matèria de pressupostos, tot s'ha fet correctament. Esta és la interpretació del director general però la sentència, i d'això no es fan ressò els nostres informatius, no qüestiona els càrrecs contra Villaescusa, qualifica de brillant l'informe del fiscal, de *prolixa* la prova practicada en el litigi per la jutgessa que va instruir la causa, i diu: **“És possible que el director general de l'ens haja incorregut**

bé en una actuació política rebutjable, bé en un acte intrínsecament incorrecte des del punt de vista ètic, bé en un acte susceptible de ser reprovat per la via contenciosa, de possible rebuig pel mateix Tribunal Constitucional, però en una altra seu”.

Potser, a pesar tot açò, el Sr. Villaescusa haja obrat, en matèria pressupostària, d'una manera irreprotxable. Potser.

Per a acabar amb este tema, un breu comentari sobre el text del vídeo que il·lustrava esta informació del dia 23 de gener del 2003. Només dir que es tracta d'un calc quasi mil·limètric del text que es donava el dia 5 de setembre del 2002, en referència a una altra informació sobre el cas Villaescusa:

Les denúncies dels socialistes contra RTVV són una pràctica habitual, com també ho són les posteriors sentències que acaben donant la raó a la TV pública. En tres ocasions el PSPV ha denunciat la televisió pública...

Resulta evident que es tracta d'un *discurs estàndard*, que val igualment per a un dia núvol que per a un dia ras. Com també resulta evident que no està escrit amb una vocació periodística; es tracta més aviat d'una obra d'enginyeria... de la manipulació.

8.1.3.- Parlant de denúncies: el que no es dona

Com hem vist en el punt anterior, els nostres informatius han insistit molt en les quatre ocasions en què *els socialistes han portat la RTVV als tribunals*. I este comité ha insistit que en cap cas no han sigut *els socialistes* sinó persones concretes i, en alguna ocasió, el PSPV qui ha denunciat davant de la Justícia no la RTVV, sinó els seus directius i gestors (persones concretes).

Però, ja que parlem de denúncies, parlem d'aquelles que els nostres informatius no recullen. Des de 1996, els responsables de RTVV han hagut d'acatar més de 60 sentències desfavorables, en l'àmbit de les relacions laborals. Per citar només alguns casos relacionats directament amb les redaccions de TVV i de Ràdio 9, en els últims mesos, la Justícia ha fallat a favor d'una redactora de Canal 9 contractada en pràctiques, a qui no se li va renovar el contracte per secundar la vaga del 20 de juny (ja hem comentat el cas en el capítol dedicat a la vaga general); també va ser declarat improcedent l'acomiadament (amb esguits polítics) del periodista de Canal 9 Artur Balaguer, exmembre del Comité de Redacció, que tenia una antiguitat en l'empresa de més de 10 anys. D'altra banda, el TSJ ha anul·lat el concurs de trasllats de RTVV, convocat pel director general Villaescusa, per arbitrari i per vulnerar tots els requisits. I, finalment, el concurs-oposició conclòs el 2002 en la categoria de periodista ha sigut denunciat davant de la Justícia per part de CCOO, per presumptes irregularitats tant en les proves, com en la qualificació d'estes. Tot açò ha sigut censurat. Així són els aires d'*aprofundiment de la democràcia* preconitzats

pel subdirector Pérez Rico que bufen en RTVV.

8.1.4.- Genoveva Reig i els treballadors de Canal 9

La utilització de Televisió Valenciana per part de la directora, Genoveva Reig, com a aparador de promoció política i personal no és un fet nou. Ni insòlit. De fet, entre la senyora Reig, en la Direcció, el ministre Zaplana per damunt, i els senyors Pérez Rico i Motes, per davall, per citar-ne només uns quants, han convertit la Televisió Valenciana en una espècie de *cosa nostra*... d'ells (*cosa nostra*, en valencià, clar que sí!).

Vegem esta informació de la segona edició del dia 6 de juny del 2002:

Demà a la nit s'entreguen al castell de Santa Bàrbara els premis del Cercle d'Economia d'Alacant. Es reconeix en estos guardons les empreses de la província i d'Espanya amb més projecció, així com les personalitats alacantines que més han destacat al llarg de l'any 2001. Entre les empreses seleccionades n'hi ha de gran rellevància i diversitat. Pel que fa a les personalitats, una de les premiades és la directora de Canal 9 TVV, Genoveva Reig.

És important destacar que en una informació sobre uns premis que s'atorguen a diverses empreses i personalitats, només es dona el nom d'un dels guardonats: Genoveva Reig.

Qualsevol pretext és bo per a una aparició de Genoveva Reig en els nostres informatius, encara que, generalment, es tracta sempre d'assumptes ludicofestius. I, de manera preferent, de l'àmbit geogràfic d'Alacant. Valen igual, per a esta finalitat, una romeria, una processó de Setmana Santa, les Fogueres, o l'entrega d'un premi a TVV. Els dies 7 i 8 de novembre del 2002, donàvem la informació de l'entrega d'un premi a Canal 9 per la seua cobertura de les festes populars d'Alacant. En la primera edició, del dia 8, es veia la directora Reig arreplegant el premi i fent un discurs d'agraïment. Deia que era un honor rebre *este guardó que arreplegue només com a representant, ja que les persones que mereixen este reconeixement són els treballadors de Canal 9 i de Punt 2. Ells són els responsables que, especialment en els últims anys, s'haja divulgat l'activitat cultural i festera de la nostra ciutat, tal com es mereix Alacant.*

No valorarem ací si hi ha altres ciutats de la Comunitat Valenciana creditores del mateix mereixement. El que sí que valorem són les paraules de la nostra directora, quan diu que les persones que mereixen reconeixement són els treballadors de Canal 9 i de Punt 2: tot per al poble...

...però, sense el poble. Fa més de tres mesos que els treballadors de Canal 9 (i els de Punt 2) estem manifestant el nostre rebuig al projecte de privatització de la TV pública. Comunicats, manifestacions al carrer, concentracions diàries al Centre de

Producció de Burjassot amb la participació de personatges rellevants de la vida cultural i política de la Comunitat Valenciana, taules redones, conferències...

Notícies 9 no s'ha fet ressò, ni una sola vegada, d'estes mobilitzacions. I la responsable directa que açò siga així és, precisament, la nostra directora, Genoveva Reig. En una reunió celebrada entre els comitès d'Empresa i de Redacció amb el subdirector Pérez Rico, en ser preguntat per què no es dóna cap informació sobre les mobilitzacions dels treballadors de Canal 9, Pérez Rico va al·legar que es tractava d'*assumptes interns* i, davant de la insistència dels comitès, va assegurar que tenia pensat donar alguna cobertura informativa, a pesar que no és este el criteri de l'empresa, però que havia de fer les consultes oportunes. O, dit d'una altra manera menys eufemística, que havia de demanar permís als seus superiors, o siga a Genoveva Reig. La insatisfacció dels comitès d'Empresa i de Redacció davant d'expectatives tan vagues va generar una certa tensió dialèctica, que es va saldar amb l'expulsió del despatx de Pérez Rico d'un membre del Comité de Redacció... en una ostentació de tarannà democràtic.

Per a resumir, la directora Genoveva Reig, que assegura que els treballadors de Canal 9 són els vertaders mereixedors de tots els reconeixements per la bona labor de la TVV, no els reconeix, no obstant, el dret a pronunciar-se públicament a través de la seua pròpia televisió. Només amb motiu de l'aprovació per part de les

Corts Valencianes del dictamen de la Comissió de Noves Formes de Gestió de la RTVV, i després de moltes setmanes de mobilitzacions, Canal 9 va emetre una declaració breu del president del Comité d'Empresa, Ignasi Àngel, que expressava l'opinió dels treballadors sobre la privatització de RTVV.

8.2.- Altres assumptes interns: els assumptes camuflats

Hi ha coses molt xicotetes que causen grans mals. Tal és el cas dels microbis, o dels tèrmits, per exemple, que actuen sempre camuflats; els microbis, perquè no es veuen, i els tèrmits, perquè s'amaguen.

Els informatius de Canal 9, tampoc no se salven de determinats microorganismes nocius (que, en televisió, s'anomenen microespais... nocius). N'hi ha més, però ens centrarem exclusivament en els dos que se n'emporten la palma: **Blanques o Negres** i **El Comentari**.

8.2.1.- Blanques o Negres

Este microorganisme és un compendi d'elements malignes. Anem per parts. És, en ell mateix, la negació del que pretén ser: un debat; primer perquè està *arreglat* i segon perquè, com és possible donar un debat en dos o tres minuts, en el millor dels casos? No té cap

utilitat informativa, ja que la majoria de les vegades el tema és irrellevant. I quan no ho és, perquè no es tracta amb el rigor adequat. Atesa la seua inutilitat, *roba* espai (si només robara això!) a un informatiu que ja està *alleugerit* per ell mateix. A més, a causa de la condició de castellanoparlants d'alguns dels comentaristes habituals, significa una castellanització dels informatius que, fins a la inclusió d'este i d'altres microespais, es donaven íntegrament en valencià

Però, tot açò és el que es veu. El més nociu, com s'explicava més amunt, és el que no es veu, el que es camufla. En este sentit, **Blanques o Negres** podria encobrir una qüestió de la màxima gravetat, en tant que atemptaria contra certs principis bàsics democràtics. Es tractaria de la compra d'opinió, amb diners —amb molts diners— públics. Els *col·laboradors habituals*, quasi tots ells directors i/o caps d'informatius de mitjans de comunicació privats, s'embutxaquen, per només una hora de *treball* al llarg d'un any, quantitats que igualen el sou d'un treballador mitjà de TVV, amb una dedicació de més de 1.800 hores anuals; no està malament (a pesar que estem usant dades de l'any 2001). La contrapartida és evident: només cal observar el tractament que ha rebut el PP i, sobretot, Eduardo Zaplana en determinats mitjans de comunicació. I n'hi ha prou amb dir, d'altra banda, que ni una sola vegada el tema de *debat* de **Blanques o Negres** ha sigut una qüestió polèmica que afectara el govern de Zaplana. En fi, és blanc i va en botella, i potser no és llet; però, per descomptat, ho pareix.

8.2.2.- El Comentari

L'altra joia de la microbiologia televisiva de Canal 9 és **El Comentari**. La diferència fonamental amb **Blanques o Negres** és que en el microdebat el contingut és el que importa menys —el contingut no és més que l'excusa—, mentre que en **El Comentari**, el contingut és la raó de ser. Ací, la periodista Pilar Ferrer apareix en els nostres informatius cada cap de setmana per a regalar-nos en dos entregues —una dissabte i l'altra diumenge— els seus monòlegs prolixos en verb fluid i brillant. En els altres aspectes, és a dir, la castellanització dels informatius, el balafiament dinerari o la inutilitat pública dels microespais **El Comentari** i **Blanques o Negres** són sers de la mateixa espècie.

Per dir-ho resumidament, **El Comentari** són uns 45 segons de pla mig de la Sra. Ferrer parlant pels descosits d'un mateix tema, sempre del mateix tema: Eduardo Zaplana. I, què diu Pilar Ferrer de Zaplana? Que Zaplana és savi, que Zaplana és astut, que Zaplana és imprescindible, que Zaplana *for President* i fins i tot, si s'escau, que Zaplana és bell. Una vegada —esta dona no té límits!— va arribar a comparar Zaplana amb la virtut: *Zaplana, o l'eficàcia*, va dir... i es va quedar tan a gust. Algú ha vist alguna vegada una cosa menys pudorosa que estes epopeies dedicades a Zaplana? S'imagina algú una cosa més democràtica que dotar d'espais electorals semblants a Pla, Chiquillo, Ribó, Mayor i altres,

durant tota la legislatura, dins dels informatius d'una televisió de titularitat pública?

Però, per a fer un honor més gran a la veritat, també en alguna ocasió **El Comentari** s'ha ocupat d'altres personatges rellevants de la vida política, tals com el president Aznar o la mateixa família reial. Per cert, recorda algú l'entrega del 23-12-2001, en què es feia referència, precisament, a la família reial? Segur que l'equip d'edició de cap de setmana en aquelles dates i la mateixa Pilar Ferrer no han pogut oblidar-ho. El text, amb tint nadalenc, acabava d'esta manera:

... Y mañana, día de Nochebuena, veremos el tradicional discurso de Su Majestad el Rey Don Juan Carlos. También en la Zarzuela se respira una Navidad muy tranquila, sobre todo, después del anuncio del príncipe Felipe de romper su relación con Eva Sannum. Así que, en estos días, fin del curso parlamentario, y fin también... de Eva.

Ningú no va entendre com aquell vídeo no va ser també la fi de l'equip d'edició del cap de setmana, i la fi també... de Pilar Ferrer. Perquè este capítol d'**El Comentari** es va donar cap a la meitat d'un informatiu que havia obert amb la notícia de l'ingrés, la vesprada del dia anterior, en l'Hospital Gregorio Marañón de Madrid de l'espòs de la infanta Elena, el senyor Jaime de Marichalar, com a conseqüència d'un infart cerebral de pronòstic molt greu. Ni a la senyora Ferrer se li va ocórrer advertir l'equip d'edició del contingut inconvenient de la seua peça (gravada dos dies abans), ni a l'equip

d'edició se li va ocórrer comprovar el contingut del vídeo.

8.3.- Del Comit  de Redacció

(...) Instruments jurídics com l'actual Estatut Professional de la Redacció són elements indispensables perquè el periodista pugui erigir-se en subjecte actiu dels drets reconeguts en l'article 20 de la Constitució, alhora que assumeix les responsabilitats d'una funció social i una activitat professional sotmeses a l'escrutini diari de tots els ciutadans.

(...) Com a periodista de Canal 9 des de la seua creació el 1989 (...), crec que l'Estatut representa un pas endavant en la definició del model públic de televisió i, en definitiva, en l'aprofundiment de la democràcia en el nostre país.

*Firmat: **Joan Pau Pérez Rico**, cap d'Informatius de Canal 9 l'abril de 1997; en l'actualitat, subdirector de TVV.*

En esta introducció a l'Estatut de Redacció de RTVV (1997), Pérez Rico menciona algunes qüestions importants. Parla de l'article 20 de la Constitució, és a dir, parla de la llibertat d'expressió, dels drets a difondre i rebre informació veraç, a exercir estos drets sense cap tipus de censura prèvia, a l'accés als mitjans de titularitat pública dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme... També parla (Pérez Rico) d'*un pas endavant en la definició del model públic de televisió, de l'aprofundiment de la democràcia, i del nostre país.*

Comencem pel final. Quan el subdirector es referix *al nostre país*,

es referirà al País Valencià? Quan afirma que l'Estatut de Redacció *representa un pas endavant en la definició del model públic de televisió*, estarà parlant del Canal 9 que el PP pretén privatitzar, amb la seua inestimable col·laboració?

Quan parla de *l'aprofundiment de la democràcia*, estarà denunciant la pressió (en forma de recomanació paternalista) d'alguns caps i editors a alguns redactors contractats temporalment (i capficats en ple procés d'oposicions) perquè no votaren en les últimes eleccions al Comité de Redacció? No ho sabem.

Amb tot, el realment xocant és sentir parlar de l'article 20 de la Constitució a Pérez Rico, o a qualsevol altre directiu, editor o cap d'àrea dels Informatius de Canal 9. Este és el sext informe anual que el Comité de Redacció TVV elabora. Són, en total al voltant de mil pàgines de denúncia per l'incompliment sistemàtic, no només de l'article 20 de la Constitució en tots els seus apartats, sinó també, de la pròpia Llei de Creació de l'ens públic RTVV. Però, clar, aquell preàmbul de l'Estatut de Redacció de RTVV el va firmar Pérez Rico el 1997. L'article 20 de la Constitució i la Llei de Creació de RTVV no han canviat en tots estos anys; què és, doncs, el que ha canviat?

Vegem també alguns altres aspectes menys transcendents, encara que no menys importants, que afecten d'una manera més puntual la faena diària del Comité de Redacció de Canal 9. D'acord amb el que disposa l'Estatut de Redacció, firmat el 1997, la Direcció

d'Informatius ha de convocar, almenys una vegada al mes, una reunió amb el Comit  de Redacció. Durant l'exercici 2002 (des del 8 de març, data d'elecció de l'actual comit , fins ara, febrer del 2003), el subdirector Pérez Rico ens ha convocat només en cinc ocasions i, a més, l'última convocatòria ha sigut ajornada fins a cinc vegades, en una demostració d'absolut menyspreu cap a este Comit  i, per tant, cap a la Redacció de Canal 9.

Després de sis anys, continua desatesa la demanda d'este comit  perquè la Direcció d'Informatius complisca l'obligació arrellegada en l'Estatut de dotar el Comit  de Redacció dels mitjans mínims necessaris per a dur a terme la seua tasca. El pas de gegant, enguany, ha consistit a aconseguir una jornada *lliure* al mes, per a poder fer faenes de visionat d'informatius, de redacció d'informes, etc. Però la veritat és que continuem sense tindre un espai per a aix  (este comit  només necessita un raconet), dotat d'un vídeo, una taula, cinc cadires, un ordinador *normalet*, i un armari arxivador. L'armari, també l'hem aconseguir. No est malament: sis anys per a una jornada *lliure* al mes i un armari que no té on estar.

El que s  que ha aconseguir el Comit  de Redacció l'any 2002 ha sigut rebre el Premi Llibertat d'Expressió que anualment concedeix la Unió de Periodistes Valencians. En este sentit, farem dos comentaris molt breus. El primer  s reiterar el nostre agraïment, en nom de tota la redacció de TVV, a la Unió de Periodistes Valencians pel premi que, per a nosaltres és un esper  per a

seguir amb el nostre treball. El segon, com ja vam manifestar en l'acte d'entrega, és lamentar que el Comité de Redacció de la televisió pública valenciana haja de rebre un premi a la llibertat d'expressió per la seua lluita contra la manipulació informativa que es practica en TVV.

Però, en el seu afany d'autobombo i amb el màxim de cinisme, els directius de Canal 9 s'apropien del premi a la Llibertat d'Expressió concedit al Comité de Redacció de TVV. Este és el text que la primera edició del Notícies 9, del 28 de febrer del 2002, donava sobre la concessió d'este guardó:

*La Unió de Periodistes Valencians van fer anit l'entrega de tres premis a la llibertat d'expressió. Enguany han sigut guardonats amb este reconeixement el Col·lectiu de Periodistes Bascos, representats pel president de l'Associació de Periodistes de Biscaia. També el periodista alacantí Enrique Cerdán Tato **i esta casa, Canal 9, a través del Comité de Redacció,** l'òrgan representatiu de la redacció d'Informatius d'esta casa. L'acte va comptar amb la presència de periodistes, representants de la cultura valenciana, la política, la judicatura, els sindicats, la universitat i les associacions de veïns.*

Este és un clar exemple del que, any rere any, ha denunciat el Comité de Redacció: resulta que quan este òrgan rep un premi per la seua lluita contra la manipulació informativa, són els mateixos que manipulen els que s'apropien del reconeixement. Quin sarcasme!

El Comit  de Redacció i la Unió de Periodistes Valencians exigiren immediatament al subdirector d'Informatius, Pau Pérez Rico, la rectificació de la notícia. Una rectificació que no arribà fins una setmana després. El 8 de març, esta era la nota que llegia el cap d'Informatius i presentador de la segona edició de Notícies 9:

Comunicat de la Unió de Periodistes Valencians amb motiu de la notícia emesa el 28 de febrer en la primera edició sobre l'entrega dels Premis Llibertat d'Expressió. Volem aclarir, i estem llegint, que "presentar aix  la informació  s del tot equivocat. El guardó era per al Comit  de Redacció de Canal 9 i no per al conjunt de la cadena, ja que aix  significaria incloure en el premi els mateixos directius de Canal 9, responsables dels abusos que l'esmenat Comit  denuncia des de fa 5 anys. La Unió de Periodistes Valencians continuar  la seua aposta per una televisió pública, de qualitat, on no siguen possibles fets com el que ha motivat aquesta rectificació".

A este nou episodi de manipulació informativa cal afegir un detall més. Si tan important li semblava este premi a Canal 9, com és que no va enviar un equip a cobrir la notícia ni va entrevistar cap dels premiats? Les imatges amb què va cobrir la informació sobre el lliurament dels premis no eren de Canal 9. Els nostres directius les van haver de demanar a Televisió Espanyola, que s  que va cobrir l'esdeveniment i va entrevistar els guardonats.

Quina coincidència el fet que a continuació d'esta rectificació, perjudicial per a la imatge de Canal 9, n'anara una altra sobre l'estat del sector audiovisual valencià La notícia afirmava que este anava a ser un altre motor de l'economia valenciana. La informació donava

compte d'una reunió entre Alicia de Miguel i representants del sector. També sobre la redacció del llibre blanc de l'audiovisual. El plató destacava *el bon moment que travessa Canal 9* i també el paper que estan tenint les productores valencianes.

9.- Apocalypse Nou: trivialitats

frivolitats i sang

...o **Els Mons de Yuppi**, allò que més convinga. Hi ha molt d'informatiu per omplir al llarg d'una jornada, i cal omplir-lo sense mullar-se políticament: al PSPV, a mort! Esquerra Unida, existeix?; i què se'n va fer del Bloc, o d'Unió Valenciana? La informació laboral i/o sindical exerceix permanentment el seu dret a la vaga, i els problemes dels col·lectius desfavorits se solucionen per la via de la ignorància: allò que no ix per la tele, no existeix. Qualsevol paregut amb l'article 20 de la Constitució, en el seu punt tercer, no seria una coincidència sinó, potser, un error d'edició.

Amb què omplim, doncs, els informatius de cada dia? Amb què els omplirem? Amb l'expresident Zaplana posant *primeres pedres* que no tenen res a veure amb la seua cartera, opinant sobre el seu Pla Hidrològic Nacional o, fins i tot, fent de comentarista futbolístic. Amb què més? Amb el candidat a la Presidència, Francisco Camps (Paco, per a Lluís Motes), amb les mateixes coses: inauguracions, el seu PHN, i, sobretot, denunciant com són de roïns els socialistes (tots?). Una miqueta més? Clar que sí! A voltes es concedeix uns segons al president Olivas, l'únic dels tres que ho és, amb la llei a la mà.. I futbol, molt de futbol!

Però clar, en un informatiu cal donar una miqueta més. I què es pot donar —sense mullar-se políticament— i una vegada atesos com

Déu mana tots els nostres presidents i els assumptes del futbol?
Doncs el que donem: trivialitats, frivolitats, barbaritats... i sang, bona cosa de sang.

9.1.- Una d'Apocalypse Nou (paradigmàtica)

Vegem el Notícies 9, segona edició, del dia 7 de febrer del 2002. Esta edició va ser més curta de l'habitual perquè hi havia futbol televisat.

- 1.- Una dona assassina el seu marit a Torrevejea.
- 2.- L'assassí de Wilson Pacheco, a presó.
- 3.- Declaren els familiars del parricida de Tuéjar.
- 4.- Un jove confessa que va assassinar un indigent.
- 5.- El vent causa greus destrosses.
- 6.- Detingut un dels assassins de Julio Fuentes.
- 7.- Hisenda persegueix el blanqueig de diners negres.
- 8.- El príncep d'Astúries a Rússia.
- 9.- El València, líder.
- 10.- El PP acusa el PSPV de boicotejar Zaplana (CdR).

Pot un ciutadà mitjà sentir-se informat després d'engolir-se una píndola semblant? Evidentment, no. La qüestió és: podrà dormir?

9.1.1.- Més *Bloody*, mare...!

Repassem l'escaleta del Notícies 9, primera edició, del 24 de gener del 2002. Vegem l'arrancada i a veure si no tomba de tos:

- 1.- Cotxes cremats.
- 2.- Més cotxes cremats.
- 3.- Cadàver en un pou.
- 4.- Presó per mort (bous al carrer).
- 5.- Primer juí ràpid.
- 6.- Temporal Xàbia.
- 7.- Temporal (obres).
- 8.- Temporal (espigó Castelló).
- 9.- Pla Hidrològic Nacional.
- 10.- Crim de Santomera.
- 11.- Curs de cirurgia.
- 12.- Demolició coves a Cullera.
- 13.- Crim a Mislata.
- 14.- Ucraï nés ferit a València.

Són les 14 primeres notícies d'un informatiu qualsevol, de les quals 11, inclosa la d'obertura, són successos. Cinc d'estos successos són de sang. En el moment de donar la notícia numerada com a 14, la de l'ucraï nés ferit, l'informatiu ja porta en marxa més de mitja hora. No cal més comentaris.

Però, i la segona edició d'eixe mateix dia?:

- 1.- Presó per a Paquita.
- 2.- Cadàver Vila-real.

- 3.- Cotxes cremats.
- 4.- Més cotxes cremats.
- 5.- Crim de Santomera.
- 6.- Oceanogràfic.
- 7.- Atemptat al Líban.
- 8.- Afganistan (guerra).
- 9.- Tropes espanyoles Afganistan.
- 10.- Commemoració matança d'Atocha.
- 11.- Futbol.
- 12.- Futbol.
- 13.- Futbol.
- 14.- Futbol.
- 15.- Futbol.
- 16.- Futbol.
- 17.- Futbol.
- 18.- Tennis!

En total, 18 notícies de les quals 6 (entre les 7 primeres) són successos; la sexta és propaganda (del PP, clar); 2 són de guerra; una rememora una matança d'advocats a Madrid en els primers mesos de la transició; i de les 8 restants, corresponents a la secció esportiva, 7 són de futbol i l'última, un plató, parla de tenis. El que s'ha comentat: sang, futbol, i alguna lloa al Govern.

El dia 29 de gener del 2002, la segona edició, arrancava així:

- 1.- Incendi a Cartagena.

- 2.- Robatori de cotxes.
- 3.- Estafes cirurgia.
- 4.- Cirurgia clandestina.
- 5.- Núvol tòxic.
- 6.- Linxament d'un equatorià
- 7.- Atemptat Torres...

Només es va donar 4 notícies més, de les quals una feia referència a un accident aeri i, en acabant, futbol, futbol i més futbol, fins a 10 notícies de futbol: tot el bloc d'esports!

23 de gener del 2002, segona edició:

- 1.- Armeni assassinat per les màies de l'Est.
- 2.- Més màies de l'Est.
- 3.- A Espanya viuen més d'un milió d'immigrants.
- 4.- Molts immigrants sense papers són delinqüents.
- 5.- Immigració il·legal i tràfic de drogues.

Mereix esta arrancada d'informatiu algun comentari? Al nostre parer, es comenta per ell mateix. No obstant, després d'unes quantes notícies més sobre drogues, un assassinat, una desaparició... ah!, i una presumpta orgia protagonitzada per cinc jugadors del Barça a l'hotel de concentració la nit anterior a un partit, Lluís Motes plantejava el seu minidebat del dia. Deia:

BLANQUES O NEGRES, parlem de delinqüència i immigració. Hui en portada hem vist la mort d'un armeni a Mislata, possiblement a mans de les màfies, i també un cas d'extorsió a immigrants per part de les màfies. La delinqüència ha crescut a la Comunitat Valenciana en els últims mesos i hi ha qui associa este augment a l'arribada d'immigrants. És correcte, o fer esta associació és reforçar postulats xenòfobs?

Si se'ns permet, per una vegada, participarem en el debat (sense cobrar) i plantejarem una altra pregunta: quants informatius hem arrancat amb cinc notícies consecutives sobre integració d'immigrants? Vosté mateix, senyor Motes.

Per cert, mentre Canal 9 donava este informatiu, els diaris de la Comunitat Valenciana tancaven les seues edicions amb algunes informacions de les quals (per què serà?) Notícies 9 no va dir ni piu:

- **EL PAÍS, Comunitat Valenciana:** *Los inmigrantes exigen al Consell que ponga en marcha el plan de integración que anunció hace un año. (Quina coincidència). El Gobierno reconoce que defender los cítricos no es su única prioridad. (La persona que ho diu és Juan Costa). Zaplana y Pujol abordan en privado la presencia de las regiones en la UE.*
- **DIARIO DE VALENCIA:** *Cascos se enfrenta a Zaplana por la sucesión de Aznar. Costa dice que hay «otros intereses» antes que la defensa de las clementinas.*
- **LEVANTE:** *Cascos arremete contra Zaplana por*

censurar la limitación de mandatos. Costa afirma que en la negociación con EE UU hay «otros intereses». La demanda de camas en urgencias fuerza a recurrir a hospitalizaciones domiciliarias. Zaplana ve en privado a Pujol en Barcelona días después de recibir a Mas en Valencia.

- **LAS PROVINCIAS:** *Costa dice que hay otros intereses además de defender la clementina. Cascos arremete contra Zaplana por haber defendido que Aznar no debería repetir.*
- **EL MUNDO (Valencia):** *Cascos carga contra Zaplana a 48 horas del congreso del PP por cuestionar sus propuestas. Comercio renuncia a pedir a EE UU compensaciones por los cítricos.*

Pareix que aquell dia no regnava la concòrdia en el PP i que el Govern central (Juan Costa, en particular) no estava per defensar ultrança els interessos valencians. Però això no ho va saber ningú a través de Canal 9. Canal 9 tenia posada la mirada en *les màies de l'Est* (de l'Est d'Europa).

Per cert, i parlant de xenofòbia, a veure què pareix esta informació, de la primera edició del Notícies 9, del 25 de febrer del 2002:

Desembre de 2001. Al carrer de Colom de València, el més comercial de la ciutat, era impossible fer dos passos sense trobar una dona romanesa que anara demanant

amb un xiquet al braç. Miren ara estes imatges que hem gravat hui. És el mateix carrer a la mateixa hora. Ni rastre d'estes dones. Se n'han anat de la ciutat fugint de la pressió policial. L'any passat, la policia local les va denunciar en 180 ocasions. I la Fiscalia de Menors ha retirat la tutela de dos menuts. De 40 famílies romaneses que hi havia, hui només en queden 10. La resta han optat per eixir a demanar sense recórrer als fills.

(...)

La policia local de València i la Fiscalia de menors no abaixen la guàrdia. Els romanesos canvien d'una ciutat a una altra amb molta facilitat. Per això, als que estan venint de nou per la proximitat de les falles, els informen de la situació. Anar demanant amb menuts és un delicte.

Com es reconeix una dona romanesa, sense demanar-li que ens ensenye el seu passaport, o sense preguntar-li d'on és? Pel seu aspecte, segurament. De tal manera que una dona russa, *disfressada* de romanesa, podria passar per romanesa. En eixe cas, la neteja de *dones romaneses* dels carrers més *chic* de València afectaria també la dona russa *disfressada*? O el problema és només amb les *dones romaneses* procedents de Romania? Perquè es parla de *neteja* dels carrers, o no?

I, una altra cosa, si els romanesos canvien d'una ciutat a una altra amb molta facilitat (hem d'imaginar-nos que no es pretén dir que és una peculiaritat de tots els nascuts a Romania, sinó només d'alguns dels immigrants romanesos que recalen a Espanya), és, sens dubte, perquè no tenen molt que transportar: un xalet adossat i un bon treball arrelen més, per descomptat.

9.1.2.- Assortiment variat...

Este és un xicotet repertori de *perles* triades a l'atzar. Només n'és una mostra... perquè el viver és inesgotable.

- FEBRER 2002:

Els xiquets valencians són més sabuts que els d'altres comunitats autònomes espanyoles. La raó la trobem en un fet cultural únic a la Comunitat Valenciana. De seguida els revelem quin és.

(...)

Abans hi havia la creença que si es parlava als fills en 2 llengües diferents, tindrien problemes a l'escola. Un estudi fet entre xiquets de la Comunitat Valenciana, Catalunya i les Illes Balears demostra que no és així. Des de ben menuts els xiquets poden assimilar i discriminar llengües distintes. I això no provoca cap retard a l'hora de parlar. Més bé al contrari.

Vegem com el primer paràgraf (en sumari) i el segon (l'entradeta del vídeo) es contradiuen manifestament. En el Sumari es parla d'*un fet cultural únic a la Comunitat Valenciana*, cosa que és falsa, com queda patent en l'entradeta, on es mencionen, a més, Catalunya i les Balears.

Més encara. Esta informació, on es parla d'un estudi imaginablement recent, no té el menor interès noticiós, perquè el *descobrimt* de què es parla té ja algunes dècades d'antiguitat.

En qualsevol cas, la informació planteja una espècie de *superioritat racial*, no sols falsa, sinó a més poc (gens) afortunada.

- MARÇ 2002:

Són les indiscutibles imatges del dia. El Superdèpor va afonar el Reial Madrid i trencà un guió que els madridistes havien escrit sense demanar-los permís. Es va aiguar la festa del centenari i el Deportivo s'ha emportat la Copa del Rei a casa. Ja està la Corunya.

En esta informació, que obria la primera edició del Notícies 9 del 7 de març s'assegura, sense cap rubor, que les imatges amb què s'obri este informatiu són no solament *les imatges del dia* sinó, a més, que ho són de manera indiscutible. Només va faltar afegir una advertència al telespectador: "I no vull sentir ni una mosca!".

- MAIG 2002:

En la segona edició del Notícies 9 del dia 24, Lluís Motes obria l'informatiu amb el conegut reclam: *És la imatge del dia!* Canal 9 li havia col·locat una càmera oculta a un embolador perquè el telespectador tinguera una perspectiva subjectiva de l'embolat d'un bou. Ens pareix una idea magnífica i suggerim, des d'ací, que la pròxima vegada s'installe la càmera en el front del bou perquè l'audiència gaudisca també del punt de vista de l'animal (del bou). Sens dubte, es tracta d'imatges del màxim interès.

Per cert, encara que aquell dia Putin i Bush van firmar un acord sobre desarmament nuclear, Lluís Motes, amb bon criteri —que per a això és el director d'Informatius de Canal 9—, va estimar que *la imatge del dia* era, no obstant això, la del bou embolat des dels ulls de l'embolador. Qüestió de criteris.

- MAIG 2002:

Segona edició del dia 26. Una dona —de qui es fa constar l'origen sud-americà— és violada i assassinada i el seu cos apareix entre uns matolls en un parc de Madrid. En el vídeo que il·lustra la notícia es veu el cos completament nu de la víctima mentre és arrossegat pels peus per dos membres dels serveis funeraris.

Des d'este Comité de Redacció ens plantejem dos preguntes: en quin moment de la vida (o de la mort) perd un ser humà el seu dret a la dignitat?; què porta un editor a donar esta classe d'imatges?

- JUNY 2002:

Més del mateix, amb l'agreujant que es tracta de menors. En la primera edició del dia 7, es dona una informació sobre pornografia infantil en Internet. En la notícia es mostra imatges d'ordinador en què es veu fotografies de xiquetes i xiquets nus o, fins i tot, participant en alguna pràctica sexual. No s'emascaren ni rostres, ni pits, ni genitals, amb la qual cosa Canal 9, per uns segons, sense

proposar-s'ho —esperem-ho— es converteix en part de la xàrcia que es pretén denunciar.

- NOVEMBRE 2002:

Vegem l'obertura de l'informatiu de la segona edició del dia 21. En pantalla, un cadàver completament nu sobre una taula d'operacions que una espècie de forense-pallasso comença a esquarterar amb el seu bisturí: es tracta d'una autòpsia televisada. El text començava amb una pregunta retòrica: *Seria capaç vosté de vore una autòpsia per la tele des del sofàde sa casa?*

No és com preguntar-li a Maria Antonieta, perdut ja el cap, si seria capaç de sobreviure a la guillotina? Li estan preguntant al telespectador si seria capaç de veure el que ja li estan ensenyant! El text continuava així:

Milers de persones ho han fet al Regne Unit en el que és l'últim escàndol en la televisió britànica (...) L'operació va ser un èxit d'audiència (...) Però molta gent es tira les mans al cap. Asseguren que s'han creuat totes les fronteres de l'ètica (...) La polèmica, està servida.

La polèmica està servida, diu el text. I, posats a elegir, els nostres caps d'Informatius opten, com sempre, per la grogor i emeten imatges del que és un atemptat sense límits a la dignitat humana: ja no és prou de mostrar, sense cap pudor, un cos nu, mort i lívid; cal anar un poc més enllà (com al circ) i ensenyar les seues vísceres. Francament, no entenem per què el que pot ser un escàndol si

s'emet pel Canal 4 del Regne Unit, ho ha de ser menys des del Canal 9 de la Comunitat Valenciana. Encara més: algú en el Canal 4 o en el Canal 9 s'ha pres la molèstia de demanar-li al mort el seu consentiment?

- GENER 2003:

Un dels ingredients, sense els quals els nostres informatius no serien el que són, és el sensacionalisme. Sumari de la primera edició del Notícies 9 del dia 16. El tercer titular diu així:

Es crema un vagó del metro de València. Es disparen totes les alarmes i els servicis d'emergència evacuen els passatgers. Hi ha 30 ferits. Afortunadament es tracta d'un simulacre que s'ha realitzat esta nit en l'estació de Colom i tot el dispositiu ha funcionat com estava previst

Gràcies per deixar per al final l'advertència que es tracta d'un simulacre! Gràcies, en nom de totes les persones que van poder alarmar-se amb la *falsa notícia*; gràcies, per crear més defici en el ciutadà saturat de desastres naturals i artificials. En fi, gràcies.

Una informació redactada de forma adequada hauria dit, per exemple: *Els dispositius de seguretat del metro de València funcionen perfectament. Un simulacre realitzat anit a l'estació de Colom...* Serà només una qüestió d'estil o hi haurà alguna cosa de patològic en esta manera de fer?

9.2.- Els mons de YUPPI

Però els nostres informatius no són només de color groc; fan també la seua incursió en la gamma dels rosa, sempre més desenfadats. I la policromia està bé. El que està malament és que les superficialitats roben un temps preciós a temes de més interès en els quals es podria i s'hauria d'aprofundir més enllà dels 50 segons de què es disposa. Vegem alguns exemples de superficialitats.

Este titular obria l'informatiu de migdia del 14 de gener del 2002:

Era un gol legal. El marcà Adrian Ilie als 2 minuts i va ser anul·lat. Atracament a mà armada al Bernabeu. Un escandalós error arbitral que va fer canviar el curs del partit. Hui la reacció està al carrer.

La molla d'esta informació no es troba tant en el contingut, com en el lloc que ocupa en l'escaleta: obri la primera edició del Notícies 9 com si es tractara de l'esdeveniment més important de la jornada. No va haver-hi aquell dia un accident d'un avió de càrrega, que cobria la ruta Madrid-Bilbao, i en el qual van morir els seus tres tripulants? Sí, però aquell dia, pel que s'ha vist, els valencians estàvem molt disgustats amb el del gol anul·lat a Ilie, i no estàvem per a favades. No debades, havia sigut un *atracament a mà armada*, i *la reacció estava al carrer*.

I què podem dir d'esta entradeta?

Hui hem sabut que les dones s'enamoren dels homes per l'olor que desprenen. No per la de la colònia, evidentment, sinó per la del cos. Almenys això és el que diu un estudi de la Universitat de Chicago.

I ens fem algunes preguntes: menteix la publicitat quan ens mostra aquella dona que, tota passió, busca Jacq's? Els xics que no tenen nòvia no fan olor de res? Qui més olor fa és qui més èxit té en l'amor? Qui més olor fa, de què? I el més important: se'ns està dient que les dones són estúpides?

Totes les informacions científiques que es donen en un informatiu de TV són falses per una mera qüestió de format: 50 segons no és temps suficient per a explicar un experiment. Però, si a més de ser falses són frívoles, no solament es frivolitza la ciència sinó també la informació, i a l'inrevés.

Esta altra informació va meréixer un espai en sumari, una entradeta i un vídeo en la segona edició del dia de Sant Josep de l'any passat. En tenim prou amb el titular en sumari:

Canta, balla, i segons els seus fabricants és capaç de prendre algunes decisions. És un robot d'última generació i això sí, té un preu que espanta, més de 43 mil euros.

Quants valencians estaran interessats a comprar un robot que canta, balla i pren algunes decisions per més de 43 mil euros?

Quants valencians estarien aquell dia de Sant Josep més interessats pel problema dels vaixells d'immigrants que estaven arribant a Itàlia, o pel contingut de l'entrevista entre el secretari d'Estat Cheney i Ariel Sharon a Israel, que només van meréixer una xicoteta referència en l'apartat de breus?

I, per a acabar, una altra notícia *científica*. Esta, sobre el dit polze.

L'índex és el dit que més s'utilitza. Però, entre els joves, el dit gros, el polze, és el que comença a ser més usat, segons l'estudi d'una universitat britànica. Tant és així que ha guanyat en musculatura i agilitat. Serà el principi d'una mutació?

Naixerà el fill del guixaire amb la cara esguitada de guix? Sense la pregunta final, el text no té nom. Amb la pregunta final, és inquietant. I, per descomptat, no són joves amb dits grossos gegantins el que ens inquieta. Parlem del periodisme. Esta és la mutació que ens preocupa, i no poc.

10.- Algunes omissions

Sovint, quan es tracta d'informació, és tan important allò que es diu com allò que s'oculta. Televisió Valenciana ha passat per alt algunes informacions que donen idea del criteri amb què s'elaboren els informatius. Ací en tenim una mostra.

Dilluns, 21 de gener del 2002

El Notícies 9 migdia obri amb la inauguració de la depuradora de San Fulgencio (Baix Segura) per part del ministre de Medi Ambient, Jaume Matas, i del president de la Generalitat, en aquell moment, Eduardo Zaplana. Tres dies després, el 24 de gener, el Tribunal Superior de Justícia de la CV, declara il·legal esta depuradora per no respectar la distància d'un nucli habitat. Canal 9, eixe dia no diu ni pruna del tema.

Divendres, 25 de gener del 2002

Els informatius de Canal 9 adverteixen del perill de contagi del virus de la grip, quan és un fet que es repeteix any rere any. Per contra no informen de les llistes d'espera, ni de les cues, ni dels llits hospitalaris als corredors.

17 de març del 2002

Canal 9 no dóna les declaracions d'Eduardo Zaplana sobre la sentència, que tres dies abans havia condemnat el seu exconseller d'Obres Públiques, Luis Fernando Cartagena, per falsificació i malversació de 8 milions de pessetes d'una donació d'una congregació religiosa. Era la primera reacció de Zaplana i tots els mitjans de comunicació valencians informen de les seues declaracions.

20 de març del 2002

Canal 9 destaca en sumari l'audiència de la cadena durant les festes de falles. Una notícia que considera molt més important que la compareixença de Pío Cabanillas al Congrés després de la polèmica sobre la falsa entrevista entre Felipe González i el primer ministre del Marroc, Abderrahman Yussufi, que el mateix ministre portaveu havia revelat i denunciat. Esta entrevista, si haguera sigut certa, s'hauria produït en un moment molt delicat per a les relacions entre els dos països. A pesar de la polèmica i que el PSOE demana la dimissió de Cabanillas, Canal 9 no informa d'este assumpte. Com tampoc no ho fa d'una altra polèmica d'eixe dia: per una *inoportuna* errada en el circuit intern de televisió del Parlament Europeu, es va difondre en directe el so d'una reunió a porta tancada del Partit Popular europeu en la qual participava Aznar. L'incident va difondre públicament la crítica del diputat

anglés David Sumberg a Aznar a propòsit de les negociacions sobre el futur de Gibraltar. Sumberg en to crispat deia a Aznar *que li semblava una solució inacceptable* el que s'estava negociant per a Gibraltar, igual que *seria inacceptable per a vosté que Ceuta y Melilla foren entregades al Marroc*. Prèviament, un altre conservador britànic li havia retret que sent del PPE *mantinguera tan bones relacions amb Tony Blair*.

Però Canal 9, ofuscat este dia per l'audiència, també passa per alt una altra de les notícies del dia: la de la Conferència de Monterrey, la primera auspiciada per l'ONU sobre finançament per al desenvolupament, en la qual participaven 50 caps d'Estat i 200 ministres.

Dissabte, 6 d'abril del 2002

Tots els diaris valencians donen compte de la roda premsa de Joan Ignasi Pla en què presenta el seu contracte-programa per a RTVV, explica que portarà a les Corts una proposta per a crear el Consell de l'Audiovisual i denuncia el nivell d'endeutament de RTVV.

- **El País:** *Pla lanza su campaña al Consell con una propuesta para salvar RTVV.*
- **ABC:** *PSPV apuesta por una televisión de calidad para salvar su 'quiebra'.*

- **Levante:** *TVV costará a los valencianos 234 millones este año, frente a los 63 de 1995 con el PSOE.*
- **Las Provincias:** *Los socialistas denuncian que el PP cuadruplica la deuda de RTVV.*

Novament Canal 9 no informa sobre esta roda de premsa, però sí que dóna la resposta del director general de RTVV, José Vicente Villaescusa, per a defensar la seua gestió. La segona edició del Notícies 9 dedica a Villaescusa un minut i cinquanta segons. Seguint la tònica, Canal 9 no dóna la notícia però sí que respon a esta.

Dilluns, 8 d'abril del 2002

Un informe del Banc d'Espanya revela que el deute de la Comunitat Valenciana ha pujat de 5.877 milions d'euros en el 2000 a 6.520 milions d'euros en el 2001, un augment que representa un 10,9%. Entre totes les autonomies és el major desequilibri respecte al PIB, un 9,8%, per davant d'Andalusia (8,3%), Catalunya (7,8%), Madrid (5,4%) i Castella-la Manxa (3,1%).

Dimarts, 30 d'abril del 2002

El Sindicat Unificat de Policia (SUP) diu en el seu informe anual que la delinqüència ha augmentat un 12,8% a la Comunitat Valenciana, en el primer trimestre de l'any. La notícia és portada en tots els diaris valencians.

- **El País:** *El número de delitos crece un 20% en Alicante en el primer trimestre.*
- **Las Provincias:** *Los delitos en la Comunidad suben un 12%, el doble que el resto de España.*
- **Levante:** *La delincuencia aumenta un 12,8% en la Comunidad en el primer trimestre del año.*

Canal 9 no considera rellevant esta informació i no la dóna en els seus informatius.

Diumenge, 7 de juliol del 2002

Canal 9 no informa de l'entrega dels premis de la *Cartellera Túria*, acte al qual va assistir una àmplia representació del món de l'espectacle, entre els quals estaven Rosa María Sardà, Imanol Arias, Juan José Campanella (director de *El hijo de la novia*), Emilio Gutiérrez Caba, Mercedes Sampietro, Jaime Chávarri, Julio Médem o Ventura Pons. Tampoc no informa de la gala d'inauguració de la XIV edició del Festival de Cinema de l'Alfàs del Pi, que començava amb un homenatge al director Carlos Saura i a l'actor Eusebio Poncela, amb l'assistència d'altres tants personatges destacats del món del cel·luloide. Per contra, el Notícies 9 migdia sí que informà de l'acte en què es donaren a conèixer els noms dels càrrecs i de les reines de les festes de moros i cristians de la Vila Joiosa per al 2002. El plató destacava que per primera vegada una dona era la reina del bàndol cristià

Però no passava per alt un altre detall: que la mantenidora de l'acte era l'editora dels informatius de migdia de Canal 9, Matilde Alcaraz. Quina casualitat, que com a acte cultural destacat de la nit anterior es triara este.

Diumenge, 17 de novembre

Canal 9 no informa de la protesta ciutadana, la primera important, contra la instal·lació d'un quarter de l'OTAN a Bétera. L'acte reivindicatiu convocat per la Plataforma Ciutadana Antibase de l'OTAN contra la instal·lació en esta localitat del Quarter General d'Alta Disponibilitat de l'OTAN, no va meréixer l'atenció dels editors dels informatius del cap de setmana. Advertits per part d'un membre del Comité de Redacció de TVV de la concentració, enviaren un càmera que va cobrir part de la marxa, però posteriorment no es va incloure en els informatius. Tots els diaris de la Comunitat informaren d'este acte ludicoreivindicatiu amb fotografies, alguns en portada i altres en pàgines interiors.

Divendres, 20 de desembre

Seguint amb la tònica d'informar dels aspectes positius de Terra Mítica i amagar els problemes de visitants i financers, Canal 9 no informa sobre la decisió de les caixes d'estalvis, CAM i Bancaixa, de concedir un crèdit de 30 milions d'euros respectivament, per a evitar la suspensió de pagaments del parc temàtic. Les caixes

exigiren a canvi dels crèdits que la Generalitat i la resta d'accionistes reconegueren que l'empresa patia unes pèrdues insuportables i que només amb eixos préstecs s'evitava el col·lapse econòmic.

11.- Conclusió

L'elaboració del present informe referma encara més l'opinió del Comité de Redacció de la necessitat d'uns mitjans de comunicació públics que estiguen al servei dels ciutadans. Pensem que una televisió pública no ha de ser, necessàriament, una televisió governamental que només servisca els interessos del partit que estiga en el poder. Ara mateix, a la vista d'este informe i dels anteriors, no podem dir que la Televisió Valenciana complisca els objectius per als quals va ser pensada i que estan clarament definitis en la Llei de Creació de RTVV.

Una informació veraç, objectiva i equilibrada és un dels pilars en què descansa un sistema democràtic. És un dret bàsic, com ho poden ser el dret a la salut o el dret a l'educació. El paper dels mitjans de comunicació públics ha de ser garantir este dret. Sobretot si parlem de la televisió, un mitjà especialment poderós i que arriba a grans audiències.

L'experiència ens diu que qualsevol partit que governe tindrà la temptació de fer de la televisió pública el seu aparell de propaganda. Per tant, cal enfortir els mecanismes de control perquè això no passe o que, almenys, no siga tan senzill. En este sentit, els comités de redacció són un primer esglaó, però cal dotar-los dels mitjans adequats perquè puguen fer el seu treball. Però això no és prou. Cal dotar-se d'un organisme superior, un

Consell de l'Audiovisual, que exercisca una vigilància real sobre els continguts de la televisió pública i que tinga capacitat sancionadora. També és important que el nomenament del director general de la Radiotelevisió Pública siga elegit directament per les Corts per majoria qualificada per tal que siga una persona de consens i evitar així que estiga al servei del govern de torn.

El Comité de Redacció considera que la privatització de la gestió que planeja l'actual govern de la Generalitat en cap cas garanteix que es puga complir l'objectiu d'una televisió al servei dels ciutadans i ciutadanes valencians. Ben al contrari, la privatització tindria com a conseqüència un abandó encara major dels principis rectors de la Llei de Creació de RTVV.

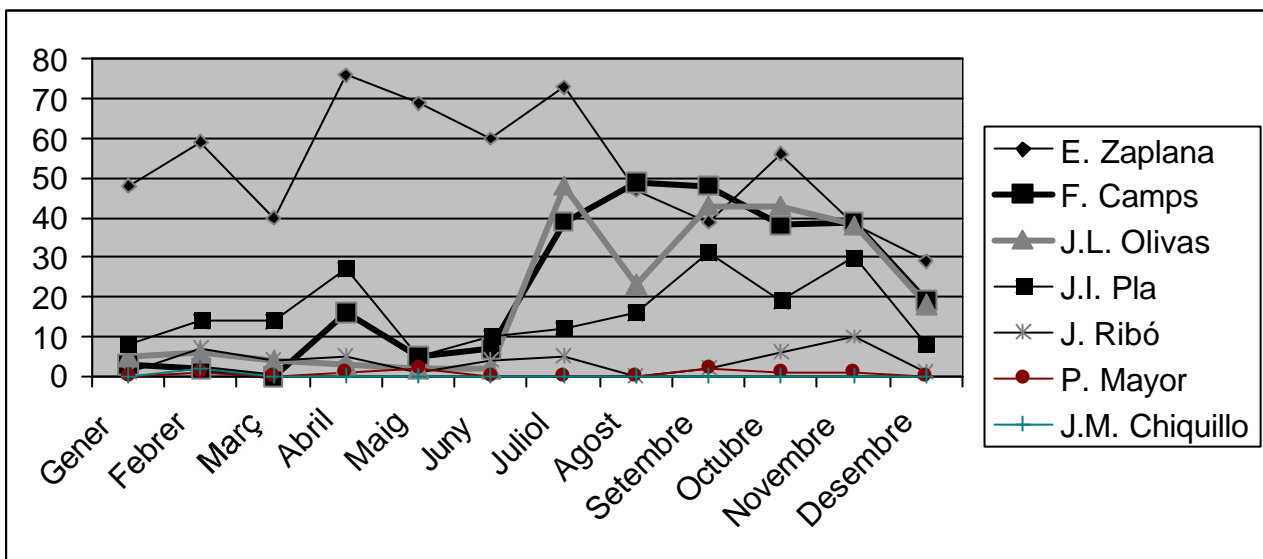
12.- Annexos

12.1.- Taules de presència dels principals polítics durant el 2002

En este quadre es comptabilitza, únicament, les vegades que apareix cada polític en els informatius, sense tindre en compte el temps.

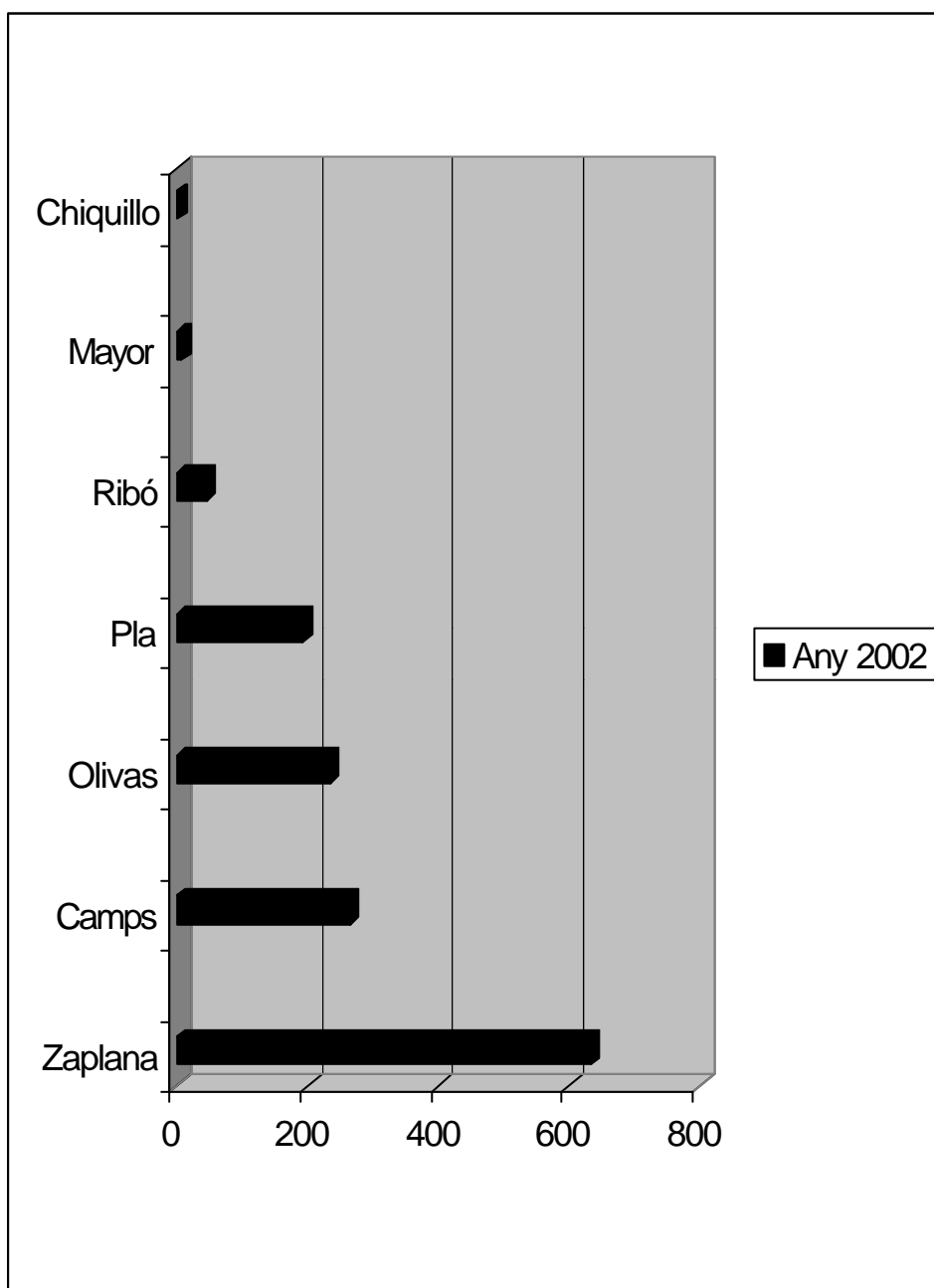
| | E. Zaplana | F. Camps | J.L. Olivas | J.I. Pla | J. Ribó | P. Mayor | J.M. Chiquillo |
|--------------|------------|------------|-------------|------------|-----------|----------|----------------|
| Gener | 48 | 3 | 5 | 8 | 1 | 0 | 0 |
| Febrer | 59 | 2 | 6 | 14 | 7 | 1 | 2 |
| Març | 40 | 0 | 4 | 14 | 4 | 0 | 0 |
| Abril | 76 | 16 | 3 | 27 | 5 | 1 | 0 |
| Maig | 69 | 5 | 2 | 5 | 1 | 2 | 0 |
| Juny | 60 | 7 | 2 | 10 | 4 | 0 | 0 |
| Juliol | 73 | 39 | 48 | 12 | 5 | 0 | 0 |
| Agost | 47 | 49 | 23 | 16 | 0 | 0 | 0 |
| Setembre | 39 | 48 | 43 | 31 | 2 | 2 | 0 |
| Octubre | 56 | 38 | 43 | 19 | 6 | 1 | 0 |
| Novembre | 38 | 39 | 38 | 30 | 10 | 1 | 0 |
| Desembre | 29 | 19 | 18 | 8 | 1 | 0 | 0 |
| TOTAL | 634 | 265 | 235 | 194 | 46 | 8 | 2 |

Este és el gràfic que recull totes les presències i mostra l'evolució de cada polític quant a aparicions en pantalla.



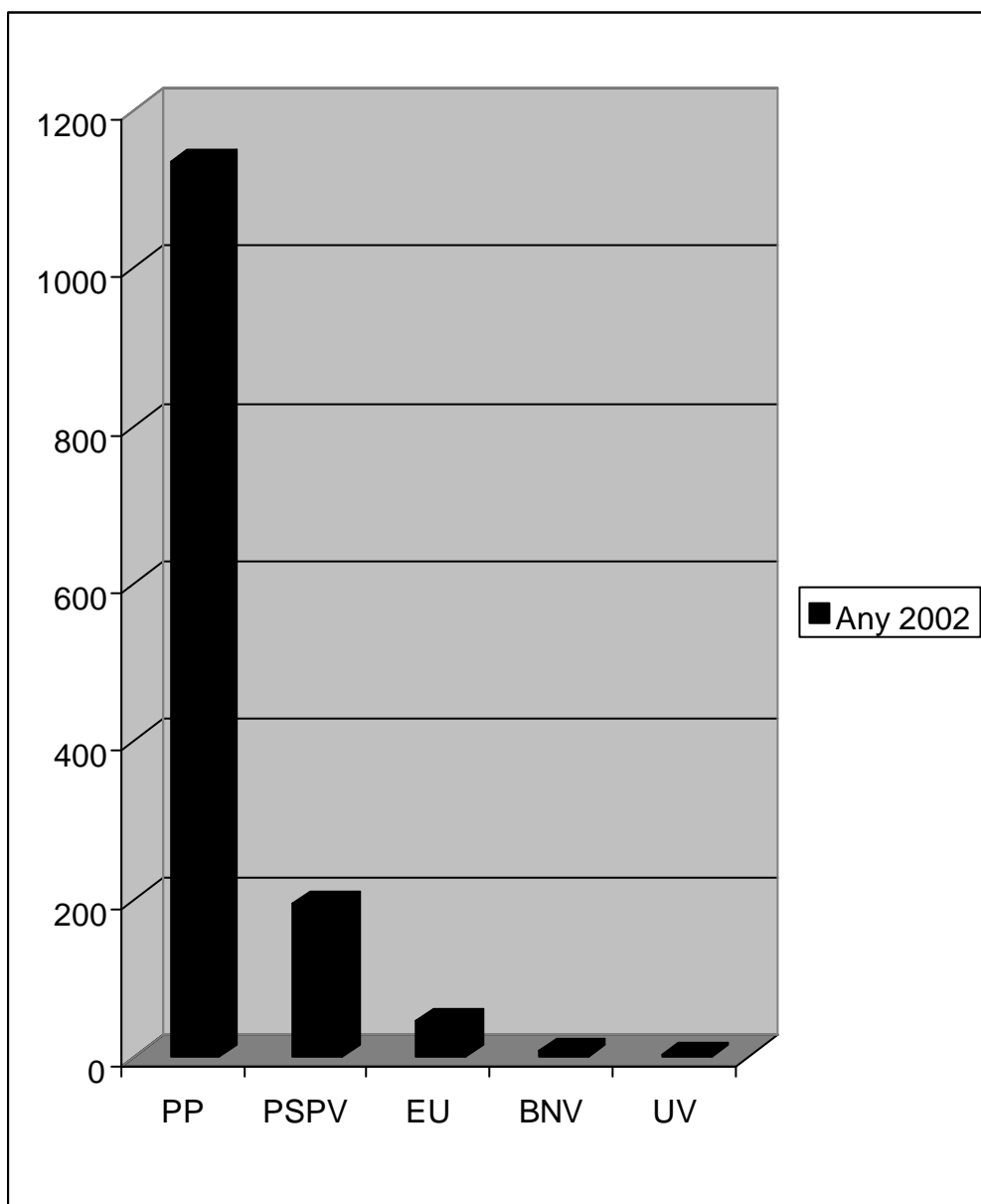
GRÀFIC A

Recull el total de presències dels diferents polítics durant tot l'any 2002.



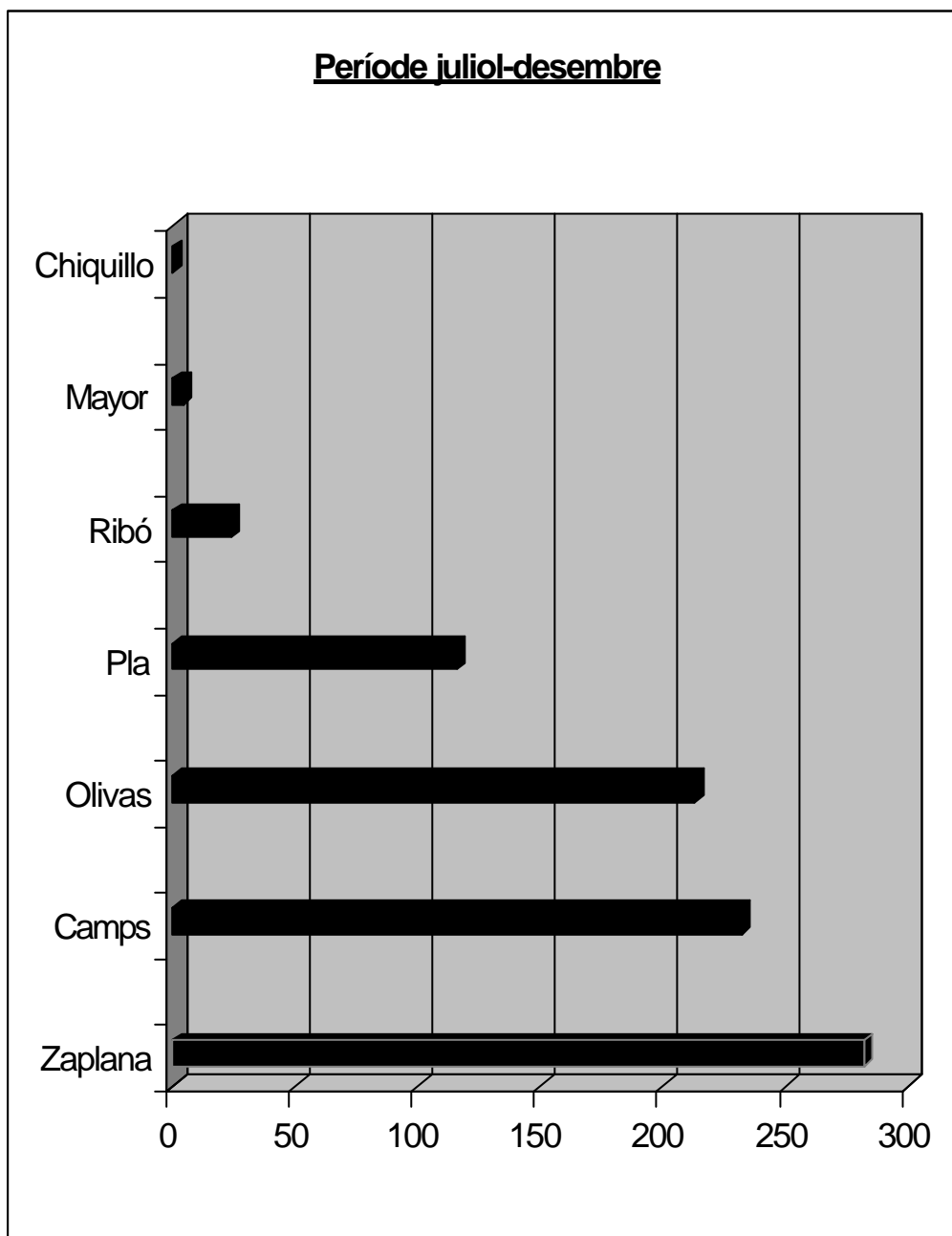
GRÀFIC B

Recull la presència dels polítics agrupant-los per partits.



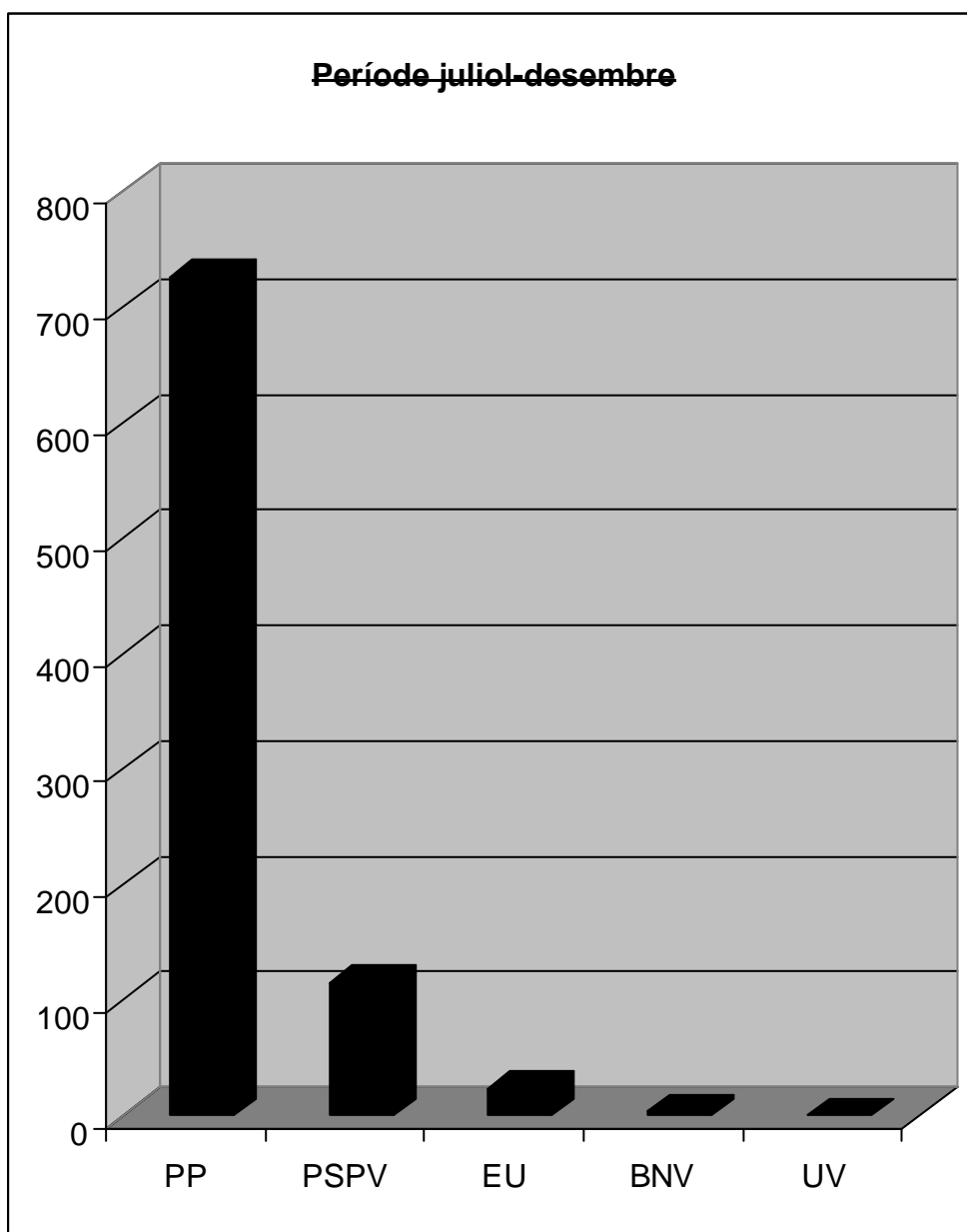
GRÀFIC C

Presència dels polítics en el període juliol-desembre del 2002.



GRÀFIC D

Recull de la presència dels polítics, en el període juliol-desembre, agrupant-los per partits.



12.2.- Anàlisi per temes dels continguts dels informatius de TVV

| Temes | 1a edició | 2a edició | Cap de setmana |
|----------------|------------------|------------------|-----------------------|
| Festes | 4% | 1% | 12% |
| Successos | 24% | 32% | 22% |
| Frivolitats | 6% | 5% | 6% |
| Futbol | 30% | 30% | 26% |
| Altres esports | 4% | 2% | 6% |
| Política | 7% | 8% | 11% |
| Cultura | 2% | 2% | 3% |
| Societat | 15% | 16% | 11% |
| Economia | 7% | 3% | 3% |
| Institucions | 1% | 1% | 0% |

7 setmanes analitzades en el 2002

21-27 gener

18-24 febrer

22-28 abril

20-26 maig

16-22 setembre

21-27 octubre

18-24 novembre

Descripció dels temes

- Festes: tot allò relatiu a actes religiosos, celebracions tradicionals i activitats lúdiques.

- Successos: s'inclou els locals, nacionals i internacionals, a més de les inclemències meteorològiques (neu, pluja, vent, inundacions, incendis...)
- Política: inclou tota l'activitat institucional generada pel govern autonòmic a més de les activitats i els actes propis dels partits polítics a escala local, nacional i internacional. Terrorisme.
- Cultura: cine, pintura, teatre, òpera, exposicions. També moda quan es tracta de les grans passarel·les (Gaudí, Cibeles...).
- Societat: sanitat, medi ambient, trànsit, educació, immigració, consum...
- Frivolitats: crònica rosa i temes més lleugers.
- Economia: xifres econòmiques (IPC, renda, atur, creixement, salaris, Seguretat Social...) i notícies agràries, si inclouen dades econòmiques.
- Institucions: Premis Jaume I, Premis 9 d'Octubre...